

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

- LECH WAŁĘSA
PREZYDENTEM RP

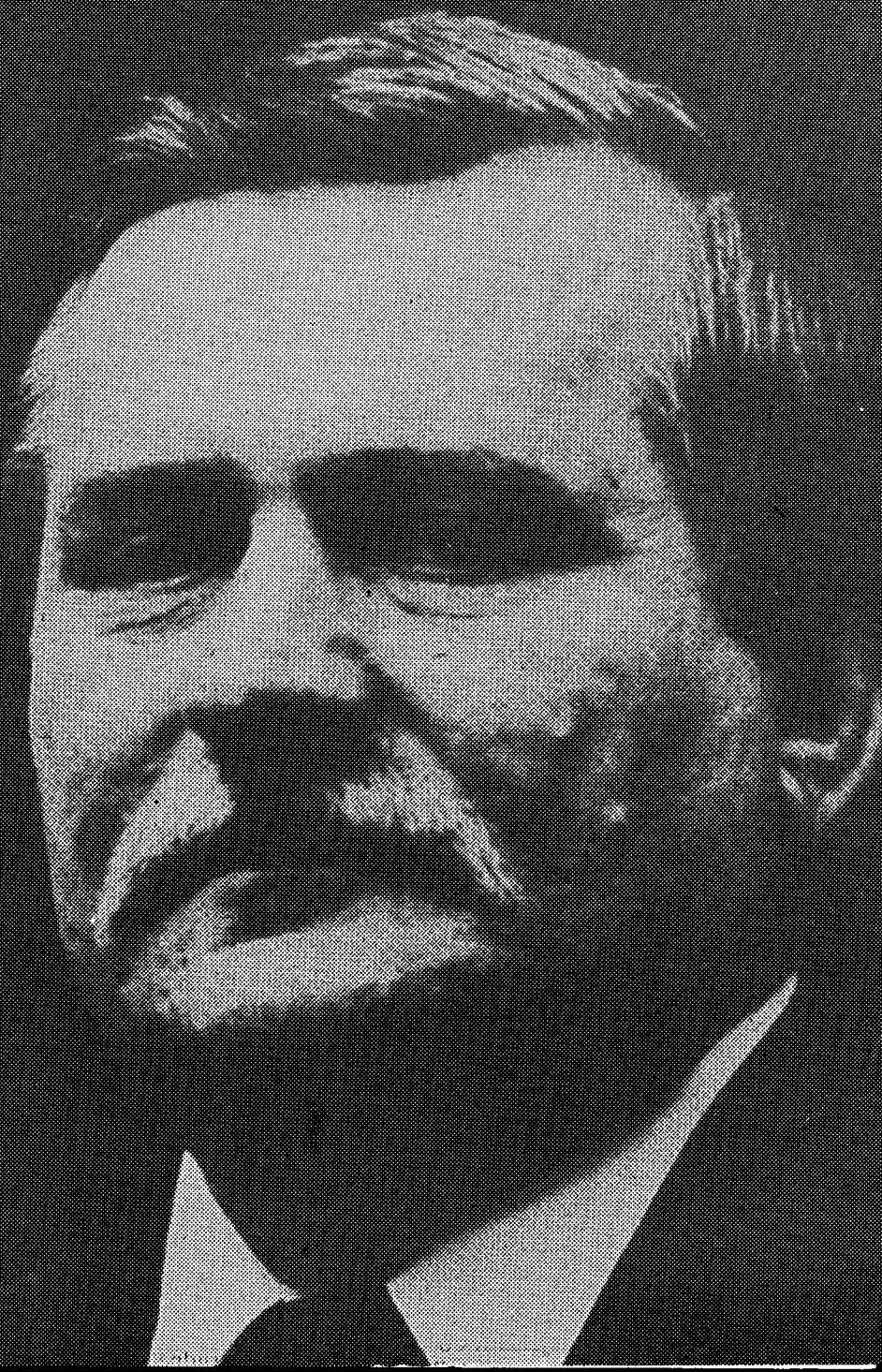
- JAK GŁOSOWALI?

- ARKA GORBIEGO
IDZIE NA DNO

- W ZSSR
GŁÓD I CHAOS

- NEW AGE - NOWA
RELIGIA CZY NOWE
NIEBEZPIECZEŃSTWO

- KOLEJNA
TAJEMNICA
TYMIŃSKIEGO

Co każdy lokator i właściciel nieruchomości powinien wiedzieć o zmianach w kontroli czynszów w Ontario.

Rząd Ontario zamierza zastąpić obecny system rewizji czynszu nowymi regulacjami. Nowy system kontroli czynszów będzie poddany szerokiej konsultacji z udziałem lokatorów, właścicieli nieruchomości, zarządów miejskich, oraz innych zainteresowanych grup i osób prywatnych na terenie całego Ontario.

Do czasu opracowania nowego systemu kontroli czynszów ma obowiązywać nowa ustawa, wprowadzona przez ontaryjskie Ministry of Housing.

Nowa ustawa jest rozwiązaniem tymczasowym. Ograniczy ona większość podwyżek czynszu do wytycznej w wysokości 4.6%

w roku 1990, oraz 5.4% w roku 1991. Wytyczne te obowiązywałyby od 1 października bieżącego roku.

Zmiany te nie są jeszcze prawomocne. Dalsze wiadomości podawane będą do wiadomości publicznej w miarę rozwoju sytuacji.

Jeśli masz jakiegokolwiek pytania dotyczące proponowanych zmian, prosimy dzwonić nieodpłatnie pod 1-800-461-6767, lub skontaktować się z najbliższym Urzędem Rewizji Czynszu (Rent Review Office) – adresy podajemy poniżej.

Urzędy Rewizji Czynszu: (informacja w językach angielskim i francuskim)

Barrie (705) 737-2111
Toll-free: 1-800-461-2882
Hamilton (416) 528-8701
Toll-free: 1-800-668-9565
Kingston (613) 548-6770
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000
Kitchener (519) 579-5790
Toll-free: 1-800-265-8926
London (519) 679-7270
Toll-free: 1-800-265-0937
North Bay (705) 476-1231
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000
Oshawa (416) 723-8135
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000

Ottawa (613) 230-5114
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000
Owen Sound (519) 376-3202
Toll-free: 1-800-265-3737
Peterborough (705) 743-9511
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000
St. Catharines (416) 684-6562
Toll-free: 1-800-263-4937
Sudbury (705) 675-4373
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000
Thunder Bay (807) 475-1595
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000
Timmins (705) 264-9555
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000

Windsor (519) 253-3532
Toll-free: 1-800-265-6924
Metropolitan Toronto
Cities of Etobicoke and York
(416) 236-2681
City of North York and York Region
(416) 250-1261
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000
City of Toronto and Borough of East York
(416) 326-9800
City of Scarborough
(416) 438-3452
Peel Region (416) 270-3280
Toll-free: Ask operator for Zenith 9-6000

PRAGNIEMY...

Zrobić dla Ciebie
dużo więcej w przyszłości.

PROPONUJEMY...

RRSP dobra inwestycja; korzyść podatkowa;
ubezpieczenie wkładów; spokojna
przyszłość; termin za 1990 rok – 1 marca 1991.

RRIF/GO+ możliwości inwestycyjne
i dodatkowy dochód dla emerytów;
wyższe odsetki od wkładów i dodatkowe
udogodnienia dla osób w wieku powyżej 60 lat.

OHOSP fundusz na zakup pierwszego własnego
domu i oszczędność na podatkach.

WSZELKIE INFORMACJE: telefon (416) 537-2181

ST. STANISLAUS - ST. CASIMIR'S POLISH PARISHES
CREDIT UNION LIMITED
220 RONCESVALLES AVE.

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

WYDAWCY: Grażyna i Zbigniew Farmus

Redaktor naczelny: Grażyna Farmus

ADRES: 51A Thistle Down Blvd. Rexdale, Ont. M9V 4A6, Canada
POCZTOWY: TEL. (416) 747-6034, FAX: (416) 748 8046
ADVERTISEMENT: \$7 per column, Special: minimum 3 months' display (12 issues) 1 col. 1 1/2 inch \$75.00, 2 col. - 1 1/2 inches \$ 150.00, 2 col. - 3 inches: \$ 290.00, photo extra \$ 5.00, Full page special rate \$ 200.00, half page \$130.00, back cover \$450, in. cover \$250
Special: ALL SMALL ADS FREE
SUBSCRIPTION: półroczna \$ 25.00, roczna \$ 50.00, dla nowo przybyłych bezpłatnych 12 numerów,
PRENUMERATA: zagraniczna półroczna 25.00 \$US, roczna 50.00 \$US, lotnicza 100% więcej.
Prenumerata dostarczana na pocztę w każdy czwartek.
Second Class Registration Number 7631 Postage Paid At Toronto

MOJE OCZEKIWANIA

Andrzej M. Kobos

Trzy, co najmniej, pokolenia Polaków czekały na taki dzień, jak niedziela 9 grudnia 1990 roku: wolne wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, człowieka, który reprezentować ma tę Rzeczypospolitą i jej majestat, który ma w niej wprowadzić rządy oparte na wolności, pełnej demokracji i poszanowaniu prawa.

Zdawać by się mogło, że miliony Polaków od 10 lat oczekiwały na ten dzień, w którym Prezydentem wolnej Rzeczypospolitej zostanie nie kto inny, tylko właśnie Lech Wałęsa, człowiek, który przez te lata zdawał się uosabiać symbol zmagania Polaków z totalitarną bestią komunizmu. Ja także czekałem wraz z tymi milionami.

Teraz jednak, gdy ten dzień nastąpił, w gruncie rzeczy o wiele szybciej, niż ktokolwiek jeszcze niedawno mógł być spodziewać się, radość moja jest przytłumiona czy wręcz stłumiona tym, że wydaje się, że Prezydent Wałęsa, to już nie jest ten Lech Wałęsa, jakim go ja i wielu innych odbieraliśmy przez lata, że okoliczności i styl w jakim został on Prezydentem nie są takie jakich oczekiwaliśmy.

Ale ponieważ nigdy nie jest tak, jak ktoś sobie wymarzy, cieszymy się, zapominamy o niedawnych podziałach, miejmy nadzieję i optymizm na przyszłość. Przyjmijmy z radością fakt, że mamy Prezydenta, wybranego przez naród w wolnych wyborach, wielką większością głosów. Powitajmy w Lechu pierwszego Prezydenta III Rzeczypospolitej. Lojalnie, dajmy mu szansę pokierować stworzeniem tej naprawionej Rzeczypospolitej.

Nie mniej jednak, jak wiele nadziei narodowych w przeszłości, także i te mogą okazać się płonne, nie tylko z uchybień prezydenta, ale

także z uchybień Polaków, którymi ma w jakiś sposób kierować i rządzić. Wydaje mi się, że istnieje wiele problemów, często powstałych czy odkrytych niedawno, które mogą zaważyć na tym, czy owa naprawa Rzeczypospolitej będzie prawdziwa, czy pozorna, czy wręcz okaże się pogorszeniem zamiast naprawą.

Co, według mnie, jest konieczne dla choćby powolnego sukcesu? Czego oczekuję od Prezydenta Lecha Wałęsy? Ogólnie mówiąc, tego, aby moje obawy wypunktowane w ECHU przed kilkoma tygodniami okazały się płonne. Wierzę, że Polacy obdarzą go wówczas bez wahanja szczerym szacunkiem i lojalnością.

...

ULGA!

Po prezydenckich wyborach ogarnęło nas uczucie ulgi, że wygrał Wałęsa, a nie dwumiesięczny bohater negatywny Tymiański. Jakże wady i zalety ma prezydent-elekt każdy widzi. Czy upora się z nowym stanowiskiem nikt nie wie. Jako demokratycznie w powszechnych wyborach wybranemu prezydentowi RP należy się mu szacunek i lojalność. Nie oznacza to, że nie należy go krytykować, ale musi to być krytyka sprawiedliwa i rozsądna politycznie. Wybory pokazały, że Wałęsa wygrał, ale że niezadowolonych z niego jest więcej niż zadowolonych. Od tego czy Wałęsa to zrozumie zależą szanse polskiej demokracji. Zwycięstwo

Oczekuję od Prezydenta Wałęsy, że sięgnie on do źródeł swojego sukcesu, że "dotknie ziemi aby nabrać życia", tak jak dotknął jej najpierw znosząc kamienie na symboliczny pomnik jego zabitych kolegów stoczniołców, potem budując z wieloma innymi Solidarność, a później, w mrocznych latach stanu wojennego i następnych, wracając do źródeł jej siły.

Oczekuję, że Prezydent Wałęsa nie będzie bał się wziąć na siebie odpowiedzialności za trudne decyzje, a w konsekwencji za kraj, tak jak nie bał się dawniej.

Oczekuję, że potrafi on zapewnić jedność tak w sukcesie, jak i w kryzysie. Że nie będzie więcej stwarzał, czy wyolbrzymiał podziałów, dla jakich niejasnych celów czy ambicji politycznych. Osiągnął już teraz wszystko, ale i wszystko może stracić, a wraz z nim straciliby Polacy, zarówno jako społeczeństwo, jak i jednostki ludzkie.

Niedawno jeszcze oczywiste by-

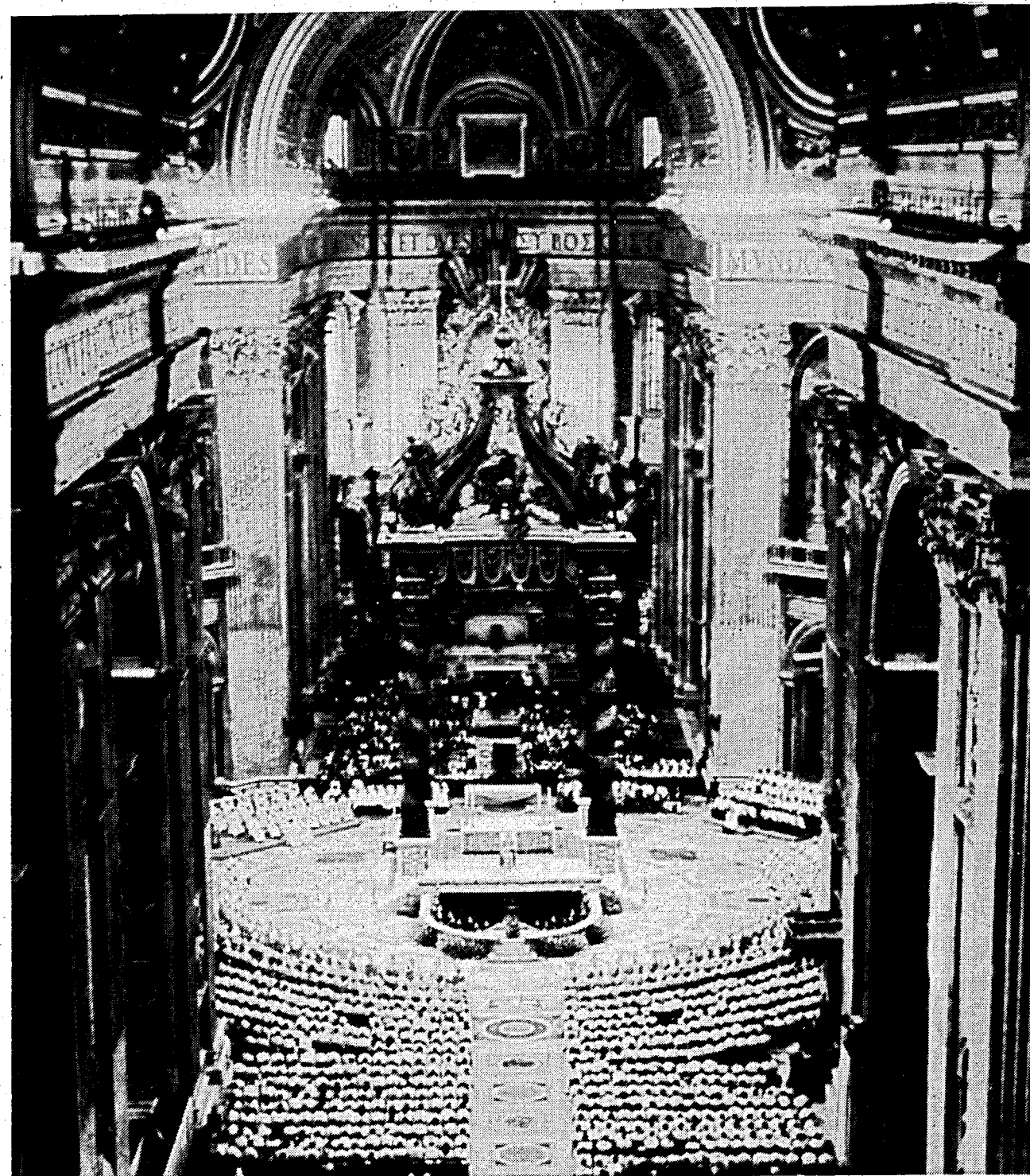
ciąg dalszy na str. 12

Wałęsy było mało przekonujące, ale nie jest jeszcze za późno, by obronić Polskę przed kolejnymi atakami sił starego porządku.

Nie jest także za późno, aby zrozumieć falę społecznych żądań i niezadowolonych, desperacki i anarchizujący krzyk zapomnianych, dających prawie 4 miliony głosów niepoważnemu maniakowi. Jeśli demokracja w Polsce ma przeżyć Wałęsa musi pożegnać się z rolą demagogicznego trybuna ludowego, a stać się prezydentem wszystkich Polaków i Polski.

ZBIGNIEW FARMUS

8 grudnia minęło 25 lat od zakończenia Soboru Watykańskiego II. Papież Jan XXIII ogłosił zamiar zwołania Soboru, czyli zgromadzenia wszystkich biskupów katolickich, 25 stycznia 1969 roku. Sobór został otwarty 11 października 1961 r. Przez cztery lata opracowano kształt głębokiej reformy Kościoła. Zmieniono liturgię, wprowadzając do niej języki narodowe, zwiększono rolę biskupów, a także osób świeckich, zmieniono stosunek do innych chrześcijan, wyznawców innych religii oraz również do ludzi inaczej myślących. II Sobór Watykański był wielkim wydarzeniem w dziejach Kościoła, dla wielu także w historii ludzkości. Do dzisiaj jednak w Kościele, wśród katolików oraz niekatolików ma on swych zwolenników jak i przeciwników. Misję II Vaticanum krzewi obecnie Papież Jan Paweł II - w latach II Soboru jego jeden z najbardziej aktywnych uczestników. Na zdjęciu: Bazylika św. Piotra - inauguracja III Sesji Synodu Generalnego Biskupów 30 września br.

• 9 grudnia w stolicy Albanii Tiranie doszło do walk pomiędzy 1000-osobową grupą studentów a milicją. Studenci wznosili okrzyki "Precz z dyktaturą", "Żądamy reform", "Demokracja", "Dość kłamstw". Ich pochód z osiedla studenckiego do centrum miasta został zaatakowany przez oddziały milicji. Milicja biła studentów pałkami, studenci rzucali kamieniami. Do starcia doszło w pobliżu ambasad włoskiej, rumuńskiej i francuskiej. Niedzielną demonstracją studentów jest pierwszym znanym przypadkiem demonstracji studenckiej w komunistycznej Albanii. Po raz pierwszy także oficjalnie o antyrządowej demonstracji i starciach z milicją poinformowała albańska agencja prasowa ATA. Agencja podała, że część studentów próbowała wykorzystać niezadowolone szych kolegów dla celów politycznych, co zmusiło siły ładu i porządku do interwencji i rozprzeczienia demonstrantów.

• Prezydent USA Bush powiedział w stolicy Wenezueli Caracas, że uważa, iż uwolnienie przez Husseina zakładników ułatwia podjęcie decyzji o wojnie. "Gdy trzeba będzie zdecydować o użyciu sił militarnych będziemy mieli o jedno zmartwienie mniej". Prezydent jeszcze raz podkreślił, że pragnie pokojowego rozwiązania, ale nie widzi, ażeby było ono bliżej. Powodem jest to, że prezydent Iraku nadal utrzymuje, że Kuwejt jest prowincją Iraku i że nie wycofa się z Kuwejtu.

• Waszyngton potwierdził, że Irak zaproponował 12 stycznia jako datę spotkania w Bagdadzie prezydenta Husseina i amerykańskiego sekretarza stanu Bakera. Strona amerykańska nie podjęła jeszcze decyzji w sprawie terminu.

• Minister obrony USA Cheney zwrócił się w Brukseli do członków NATO o zwiększenie ich udziału militarnego w regionie Zatoki Perskiej. Cheney podkreślił jednocześnie, że już obecne siły w Zatoce są wystarczające, aby zmusić Irak do wycofania się z Kuwejtu. Dodał, że odpowiedź państw członkowskich była korzystna.

• Zgodnie z życzeniem Husseina 250-osobowy parlament iracki zniósł zakaz podróży obywateli do państw zachodnich. Oznacza to, że 3300 zakładników z Zachodu i Japonii będzie mogło wyjechać z Iraku. Szacuje się, że poza nimi około 2000 obywateli państw zachodnich ukrywa się przed władzami w Iraku i Kuwejcie. Pierwsze grupy zakładników już wyjeżdżają. Jeżeli Bagdad dotrzyma słowa w Wigilię wszyscy będą w domu. Hussein powiedział, że liczy na wielki wpływ jaki ta decyzja będzie miała na odrzucenie przez zachodnią opinię publiczną planów podległości wojennych. Większość państw, których obywatele są przetrzymywani w Iraku pochwalilo decyzję Husseina, ale dodało jednocześnie, że teraz Bagdad powinien bezwarunkowo wycofać się z Kuwejtu i zastosować do rezolucji ONZ

• W Brukseli odbyło się dwudniowe posiedzenie ministrów obrony NATO. Państwa Paktu Atlantycznego - głosi oświadczenie - zobowiązały się do znacznej redukcji arsenału nuklearnego w Europie. Postanowiły jednak zachować na kontynencie niezbędną liczbę pocisków nuklearnych dla obrony Europy Zachodniej "wobec ewentualnych przyszłych zagrożeń". Postanowiono ponadto, że do wiosny przyszłego roku wypracowana zostanie nowa strategia obronna sojuszu. Sekretarz generalny NATO Woerner podkreślił, że istniejące ryzyko destabilizacji w Europie Wschodniej i ZSSR i NATO musi być na to przygotowane.

• Premier Czech Pithart powiedział po spotkaniu z rządem Słowacji, że istnienie wspólnego państwa Czechów i Słowaków znowu jest zagrożone. Kontrowersje

między nimi dotyczą podziału kompetencji oraz stosunku do rządu federalnego.

To już 10 lat. Beatles John Lennon został zastrzelony 8 grudnia 1980 roku w Nowym Jorku. Miał za ledwie 40 lat i jak twierdzą jego bliscy głowę pełną nowych przebojów.

• Trzydniowe obrady w Vina Del Mar 39 państw-sygnatariuszy Traktatu Antarktycznego zakończyły się połowicznym sukcesem. Zaakceptowano projekt protokołu o ochronie środowiska naturalnego, ale nie zawarto w nim całkowitego zakazu wydobywania kopalin. Większość państw europejskich oraz Australia i Nowa Zelandia chciały by zakaz obowiązywał na zawsze. Japonia zablokowała propozycję kompromisową zakazu na 50 lat utrzymując, że zakaz 30-letni jest wystarczający. Sprawa ma być dopracowana w kwietniu na konferencji w Madrycie.

• W niedługim czasie lekarze mają rozstrzygnąć czy ze względu na stan zdrowia można zaarrestować byłego wschodniemieckiego przywódcę Ericha Honeckera. Przebywa on na oddziale kardiologicznym sowieckiego szpitala wojskowego w Beelitz pod Berlinem. Zarzuca mu się, że wydał rozkaz strzelania do uciekinierów na granicy NRD-RFN. Niektórzy prawnicy twierdzą, że

Honecker zostanie uniewinniony, gdyż można go będzie sądzić tylko na podstawie ówczesnego NRD-owskiego kodeksu, który dopuszczał użycie broni palnej w razie próby ucieczki.

• Honecker w książce "Upadek" (zapis rozmów przeprowadzonych z nim przez dwóch niemieckich dziennikarzy) stwierdza, że padł ofiarą spisku uknutego przez Mielkova, Modrowa, Krenza i przez Kreml. Sprzeciwiła się tezie, że nacisk na jego obalenie wyszedł ze społeczeństwa. Osiągnięcia NRD na przestrzeni 40 lat ocenia dwójako. Były sukcesy, ale także i mankamenty, które doprowadziły do tego, że część obywateli NRD wykształciła w sobie świadomość, że ich ojczyzną jest nie NRD, lecz RFN.

• W Kujbyszewie nad środkową Wołgą otwarto dostęp do super tajnego obiektu zbudowanego podczas II wojny światowej dla najwyższego dowództwa wojskowego i Stalina. Jesienią 1941 roku, kiedy wojska hitlerowskie znajdowały się w pobliżu Moskwy, ze stolicy do Kujbyszewa przeniosło się wiele instytucji rządowych. Dla zapewnie-

nia ochrony przed ewentualnymi nalożeniami pospiesznie zbudowano duży, mocny bunkier. Chroniły go dwa betonowe dachy - jeden o grubości metra, a drugi trzech metrów. Między nimi jest duża warstwa ziemi. Schron ten okazał się niepotrzebny. Obecnie władze Kujbyszewa postanowiły zorganizować w bunkrze muzeum ochrony cywilnej.

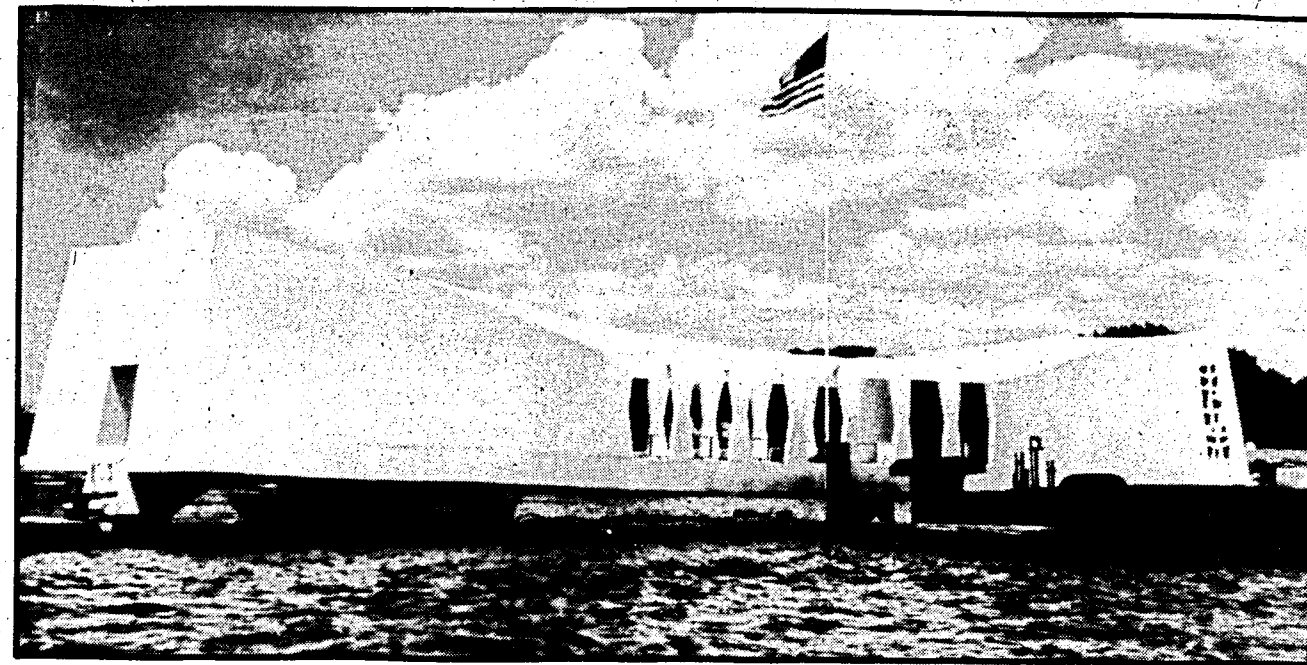
• Kilka tysięcy demonstrantów protestowało w Teheranie przeciwko przemówieniu prezydenta Rafsandżaniego, który proponował rozwiązanie problemów seksualnych w Iranie przez upowszechnienie tzw. małżeństwa czasowego. Małżeństwo takie, dopuszczalne w świetle prawa islamskiego, może trwać kilka dni lub godzin. Manifestujący oskarżyli prezydenta o propagowanie zamaskowanej rozpusty.

• Parlament w Lublanie postanowił jednogłośnie, że 23 grudnia w Słowenii odbędzie się referendum w sprawie niepodległości. Prezydent Słowenii Kuczan oświadczył, że referendum ma doprowadzić do powstania niepodległości Słowenii w ramach Jugosławii, bez zrywania

węzłów z centrum.

• W Brukseli zostały zawieszono rozmowy pod auspicjami GATT (Układ Ogólny w sprawie Handlu i Cel) o liberalizacji światowego handlu. EWG i USA nie osiągnęły kompromisu w sprawie zmniejszenia przez EWG dotacji do rolnictwa. Wielcy eksporterzy żywności ze Stanami Zjednoczonymi na czele domagają się od EWG ograniczenia dotacji o 75%, subsydium eksportowych zaś o 90%. EWG godzi się na zmniejszenie dotacji jedynie o 30%. Negocjacje toczono od 1986 r. miały doprowadzić do zniesienia barier handlowych i zwiększenia światowej wymiany o przeszło bilion dol. rocznie. W Brukseli odbywała się finałna sesja negocjacji, ale po zawieszeniu rozmów (według wielu faktycznym ich załamaniu) nie ustalono czy będą kontynuowane.

• Watykan i Bułgaria nawiązały stosunki dyplomatyczne. Bułgaria nigdy dotąd nie miała stosunków dyplomatycznych z Watykanem. Ostatnim państwem europejskim bez ambasady w Watykanie jest Albania.

7 grudnia w 49 rocznicę ataku Japończyków na Pearl Harbor w porcie odbyły się uroczystości ku czci poległych. Niespodziewany atak Japończyków spowodował śmierć 2400 żołnierzy amerykańskich i 68 cywilów oraz skłonił Stany Zjednoczone do przystąpienia do wojny przeciwko Niemcom i Japonii. Widoczny na zdjęciu Narodowy Pomnik Pamięci w Honolulu znajduje się w miejscu, gdzie zatonął okręt USS Arizona z 1777 żołnierzami i marynarzami na pokładzie. Ich ciała nigdy nie wydobyto. Weterani Pearl Harbor oświadczyli, że dyktatorzy typu Husseina muszą być powstrzymani ażeby wolność, o którą walczyli mogła być zachowana.

CHRETIEN POSLEM

Przywódca Partii Liberalnej Jean Chretien wygrał wybory uzupełniające do parlamentu federalnego w okręgu Beausejour w Nowym Brunzwicku. Chretien zdobył 52% głosów (17 317). Drugie miejsce zajął socjalista Cormier - 38% (12 576). Ponadto w wyborach startowało czterech kandydatów mniejszych partii bądź ugrupowań. Konserwatyści nie wystawili kandydata. Chretien powiedział w Shediac, że przyniesie obecnie swą walkę o wizję Kanady od oceanu do oceanu do parlamentu w Ottawie. Podkreślił, że Kanada potrzebuje teraz pilnie dobrego rządu. Dodał, że powinniśmy być bardzo dobrymi sąsiadami Amerykanów, ale jednocześnie powinniśmy zachować kanadyjską godność, dumę i niezależność. Premier Mulroney wysłał do Chretienowi telegram z gratulacjami, w którym podkreślił, że jego powrót do Izby Gmin pozwoli mu w pełni spełnić rolę przywódcy opozycji. Chretien był już posłem federalnym w latach 1963-86. Pełnił także szereg stanowisk ministerialnych w rządzie Trudeau. Liberalowie wygrali także wybory uzupełniające w okręgu York North w Toronto. Liberal Bevilacqua zdobył 50,1% głosów, socjalista Devita - 33,3%, a konserwatyści O'Brien - 10,7%. Frekwencja wyborcza wyniosła za ledwie 20%. 30-letni Bevilacqua jest obecnie najmłodszym posłem federalnym. Po powyższych wyborach uzupełniających skład 295-mandatowej Izby Gmin jest następujący: 158 posłów konserwatywnych, 80 posłów liberalnych, 44 posłów socjalistycznych (NDP), 9 posłów Bloku Quebeckiego, 2 posłów niezalez-

nych, 1 poseł niezależny konserwatyści i 1 poseł reformista.

BLIŻEJ POKOJU, ALE NIE USTĄPIMY

Minister spraw zagranicznych Clark powiedział w parlamencie w Ottawie, że świat jest obecnie bliżej pokojowego rozwiązania kryzysu w Zatoce Perskiej, ale podkreślił zarazem, że decyzja Husseina o uwolnieniu wszystkich zakładników nie eliminuje ryzyka wojny. Kanada nadal podtrzymuje stanowisko, że Irak powinien bezwarunkowo wycofać się z Kuwejtu. Zdaniem ministra sankcje nie działają i z tego punktu widzenia wydaje się bardzo ryzykowne czekanie przez miesiące na to czy okażą się skuteczne. Clark podkreślił także, że rząd nie może zagwarantować parlamentowi, iż zanim podejmie decyzję o udziale wojsk kanadyjskich w ewentualnej wojnie w Zatoce przedstawi decyzję do zaaprobowania parlamentowi.

1 246 000 BEZROBOTNYCH

W listopadzie odnotowaliśmy dalszy wzrost bezrobocia. Wyniosło ono 9,1% i było wyższe niż w październiku o 0,3%. W liczbach bezwzględnych mieliśmy 1 246 000 bezrobotnych, o 36 tys. więcej niż w październiku. Premier Mulroney powiedział, że Ottawa niewiele potrafi pomóc bezrobotnym, gdyż zadłużenie państwowe wynosi 380 mld dol. Premier podkreślił, że dług został odziedziczony po rządach liberałów, a obecnie z każdego państwowego dolara aż 35 centów idzie na pokrycie odsetek od zadłużenia. Opozycja zaatakowała premiera za brak polityki gospodarczej mającej wyciągnąć Kanadę z recesji. Najniższe bezrobocie w listopadzie wśród prowincji odnotowało Saskatchewan - 6,9%. Kolejne prowincje: Manitoba - 7,4%, Ontario - 7,5%, Alberta - 7,6%, Brytyjska Kolumbia - 8,8%, Nowa Szkocja - 10%, Quebec - 11,4%, Nowy Brunzwick - 12,4%, Wyspa Księcia Edwarda - 16,7%, Nowa Fundlandia - 17,7%.

UJĘTO 28 POLAKÓW PODCZAS PRACY NA CZARNO

Okolo 30 policjantów i przedstawicieli władz imigracyjnych dokonało rajdu na zakład przetwórstwa warzywno-owocowego w Brantford w Ontario, ujmując 28 obywateli polskich pracujących nielegalnie. Policja podała, że Polacy przebywali w Kanadzie w charakterze gości bez prawa do pracy. Przedstawiciel RCMP Terry Cameron powiedział, że Polacy zostali zakontraktowani do pracy w Gemini Foods Corp. w Brantford za pośrednictwem agencji pracy z Hamilton. Zatrzymani Polacy zostali przewiezieni w ciężarówkach firmy strażniczej Pinkerton do torontońskiego centrum imigracyjnego na ulicy Edwarda. Tutaj zostali przesłuchani i oskarżeni o nielegalne podjęcie pracy w Kanadzie. 29 stycznia mają stawić się w sądzie prowincjonalnym w Newmarket. Grozi im grzywna i deportacja. Policja i władze imigracyjne podały także, że prowadzą śledztwo w sprawie szajki przemytu Polaków z Kanady do USA. Od wielu miesięcy na przejściach granicznych do USA łapie się osoby przemycające Polaków i przemycających obywateli polskich. W ubiegłym miesiącu ujęto ponad 50 Polaków. Dyrektor firmy Gemini Foods Corp. Dave Cosman powiedział, że zaarrestowanie Polaków uszczupliło mu prawie o 1/3 stan osobowy zakładu.

PREZYDENT LITWY W KANADZIE

Prezydent Litwy V. Landsbergis w drodze do Waszyngtonu na rozmowę z prezydentem USA Bushem zatrzymał się w Toronto. Landsbergis na spotkaniu z Kanadyjczykami powiedział, że ZSSR nadal stosuje i grozi blokadą Litwie. Podkreślił, że kanadyjska pomoc żywnościowa dla Moskwy jest używana przez Gorbaczowa jako broń polityczna przeciwko Litwie i innym republikom domagającym się niepodległości. Kanada powinna pa-

miętać, że Związek Sowiecki jest nadal imperium opierającym się o strach i przemoc. Prezydent Litwy postulował, by Kanada przekazując ZSSR żywność postawiła warunek, aby była ona sprawiedliwie i równo dystrybuowana do wszystkich potrzebujących republik. Jak do tej pory - zdaniem Landsbergisa - kanadyjska żywność jest elementem nacisku jaki Moskwa wywiera na republikę domagającą się wolności i demokracji. Nie doszło do spotkania Landsbergisa z premierem Mulroneym ani z ministrem spraw zagranicznych Clarkiem.

OBOWIĄZKOWA EMERYTURA, GDY STUKNIE NAM 65 ZGODNA Z KONSTYTUCJĄ

Sąd Najwyższy stosunkiem głosów 5:2 orzekł, że prawo prowincjonalne mówiące, że z chwilą ukończenia przez pracownika 65 roku życia, jego przejście na emeryturę jest obowiązkowe - jest zgodne z konstytucją. Sąd zgodził się, że obowiązkowa emerytura w 65 roku życia stoi w sprzeczności z zasadą równości wyrażoną w konstytucji, ale z drugiej strony stanowi jej uzasadnione naruszenie w wolnym i demokratycznym społeczeństwie. Cztery prowincje - Quebec, Manitoba, Alberta i Nowy Brunzwick - nie mają prawa obowiązkowej emery-

tury dla pracowników, którzy ukończyli 65 rok życia. Obowiązkową emeryturę z chwilą ukończenia 65 roku życia zniósł także dla swych pracowników rząd federalny. Premier Ontario Rae powiedział, że orzeczenie Sądu Najwyższego zostanie szczegółowo zaanalizowane przez jego rząd. Opozycja w Ontario domaga się od niego, aby zniósł w prowincji prawo obowiązkowej emerytury w 65 roku życia.

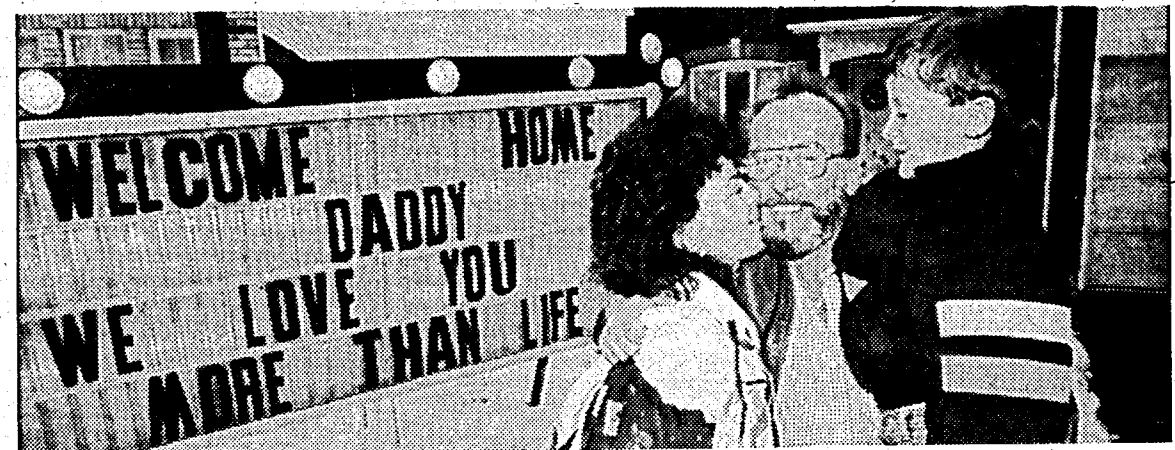
CIECIA W CBC

Rząd obciął o 108 mln dol. budżet CBC. Cięcia to wyeliminuje 1100 stanowisk pracy oraz spowoduje zamknięcie bądź poważnie zredukowanie operacji 11 stacji telewizyjnych i radiowych. Redukcja dotknęła także RCI - Radio Canada International, nadające m.in. po polsku programy do Polski. Liberalowie i socjaliści oskarżyli konserwatyistów o przeprowadzenie dezintegracji kraju z powodu niezrozumienia roli jaką CBC odgrywa dla jednościi Kanady i przybliżania sobie regionów. Nie brakowało również oskarżeń, że cięcia w budżecie CBC faktycznie przygotowują ten państwowy radiotelewizyjny środek masowego przekazu do prywatyzacji. Mulroney powiedział, że oszczędności są konieczne, gdyż poziom wydatków z czasów rządów liberałów znacznie przekraczał możliwości płatnicze Kanady. Jednocześnie zaznaczył, że niedaw-

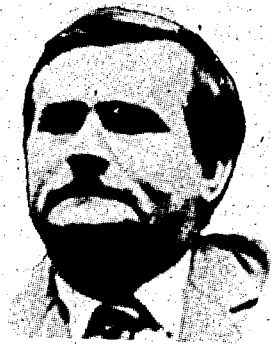
no rząd przeznaczył 385 mln dol. na wybudowanie centrum CBC w Toronto oraz zgodził się na utworzenie 24-godzinnej kanału wiadomości CBC "Newsworld".

RZĄD OSTRZEGA LINIE LOTNICZE

Rząd ostrzegł międzynarodowe linie lotnicze, że będzie je karał grzywnami oraz kosztami utrzymania osób, które będą przywożone do Kanady w oparciu o przedawniony status stałego rezydenta "landed immigrant". Status stałego rezydenta ulega automatycznemu przedawnieniu, gdy osoba go posiadająca przebywa bez zgody władz imigracyjnych poza Kanadą 183 dni w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Ottawa poinformowała międzynarodowe linie lotnicze, że zgodnie z ustawą imigracyjną mogą być one ukarane grzywną do 1000 dol. za przywiezienie do Kanady każdego nielegalnego imigranta. Przewoźnik będzie musiał także zapłacić za jego bilet powrotny oraz koszt 72-godzinnego okresu zatrzymania. Jerry Shields, przedstawiciel władz imigracyjnych wyjaśnił, że ostrzeżenie godzi w ludzi, którzy chcą wykorzystywać status stałego rezydenta np. w celach leczniczych, a nie chcą żyć w Kanadzie na stałe. Ottawa nie dysponuje danymi ile osób ze statusem landed immigrant pozwala na jego automatyczne wygaśnięcie.

Zakładnicy wracają do rodzin i domów. Bob Beck pracownik fabryki GM w Oshawie (Ontario) witany przez żonę i syna. Beck w chwili inwazji Iraku na Kuwejt od 5 miesięcy przebywał w Iraku szkoląc tamtejszych mechaników w obsłudze i naprawie samochodów GM eksportowanych z Oshawy do Iraku.

WAŁĘSA!

Wybory prezydenckie w Polsce wygrał przewodniczący NSZZ "Solidarność" Lech Wałęsa. Na Wałęsę głosowało 10 622 696 osób (74.25% głosów ważnych). Tymiński otrzymał 3 683 098 głosów. Głosowało 14.650.037 osób - 53.4% uprawnionych. Głosów ważnych oddano 14.305.794.

Bardzo ciekawe zestawienie przedstawiła niemiecka firma son-

dażowa INFAS.

Osoby, które brały udział w obu turach głosowania.

W I turze głosowały na:

	Wałęsę	Tymińskiego
Wałęsę	100%	0%
Tymińskiego	2%	98%
Mazowieckiego	92%	8%
Moczulskiego	61%	39%
Bartoszcze	63%	37%
Cimoszewicza	47%	53%

Wykształcenie wyższe
średnie
zasadnicze
podstawowe

	Wałęsa	Tymiński
Wykształcenie wyższe	86%	14%
średnie	82%	18%
zasadnicze	72%	28%
podstawowe	81%	19%

Grupa zawodowa rolnicy
robotnicy
umysłowi
prywatni przed.
emeryci

	Wałęsa	Tymiński
Grupa zawodowa rolnicy	77%	23%
robotnicy	77%	23%
umysłowi	82%	18%
prywatni przed.	80%	20%
emeryci	89%	11%

Z danych wynika, że komuniści i lewica postkomunistyczna (elektorat Cimoszewicza w I turze) w II turze w ponad połowie głosowała na Tymińskiego.

W dzień po wyborach Lech Wałęsa przybył do Stoczni Gdańskiej i pożegnał się z kolebką Solidarności, stoczniovcami oraz samym NSZZ "Solidarność". Powiedział, że jako swego następcę na fotelu przewodniczącego "Solidarności" widzi Bogdana Borusewicza. We wtorek 11 grudnia Wałęsa był na Jasnej Górze w Częstochowie, gdzie modlił się pod obrazem Czarnej Madonny. Na śródę zapowiedział mianowanie nowego premiera (niestety oddajemy numer do druku wcześniej).

"Tygodnik Gdański" z 9 grudnia (pismo prowałęsowskie i dobrze poinformowane) wymienił jako najbardziej prawdopodobnych kandydatów na premiera 6 osób: Jana Bieleckiego, Jarosława Kaczyńskiego, Jacka Merkela, Jana Olszewskiego, Leszka Balcerowicza i Lecha Kaczyńskiego. "Tygodnik" wymienił także 21 kandydatów do gabinetu: Krzysztofa Skubiszewskiego, Bronisława Geremka (oba MSZ), Michała Boni (min. pracy), Andrzeja Smirnowa (min. edukacji narodowej), Janusza Lewandowskiego, Adama Głapińskiego i Jerzego Drygalskiego (wszyscy trzej min. przekształceń własnościowych), Andrzeja Machalskiego (min. przemysłu), Marcina Święcickiego (min. współpracy gosp. z zagranicą), Józefa Ślisa, Gabriela Janowskiego, Janusza Bylińskiego (wszyscy trzej min. rolnictwa), Jerzego Stępnia, Izabelę Cywińską (obydwoje min. kultury), Piotra Mierzewskiego (min. zdrowia), Macieja Zalewskiego (min. samorządności), Jana Janowskiego (min. handlu), Mariana Terleckiego, Mirosława Chojeckiego, Andrzeja Bobera (wszyscy trzej Radiokomitet), oraz Czesława Bieleckiego (min. budownictwa).

"Tygodnik" komentuje: "Choć bowiem Wałęsa mówi, że ma kilka gotowych wariantów, to jak na razie nie widać euforii u jego kandydatów. Wszyscy zdają sobie sprawę, iż po-

wolany za chwilę rząd będzie gabinetem przejściowym - do włosenych wyborów parlamentarnych. Po drugie, ludzie oczekują szybkiej poprawy beznadziejnej sytuacji, a tego w tak krótkim czasie nie da się osiągnąć. Uczestnicząc w tym

razdnie można więc stracić na długi czas społeczne zaufanie, a to dla ambitnych polityków jest ceną wysoką. Niemniej Polska nie może istnieć bez rządu i Wałęsa będzie się musiał z tym problemem uporać".

ZAKAZ OPUSZCZENIA POLSKI PRZEZ TYMIŃSKIEGO

W poniedziałek 10 grudnia rzecznik prasowy ministerstwa sprawiedliwości i prokuratora generalnego oświadczył, że w związku z toczącym się śledztwem przeciwko Tymińskiemu podejrzanemu o naruszenie artykułu 270 paragraf 1 Kodeksu Karnego, czyli dopuszczenie się publicznego znieważenia naczelnego organu Rzeczypospolitej Polskiej, zakazano mu opuszczenia kraju przynajmniej do czasu formalnego przesłuchania. Tę decyzję podjęto już w piątek 7 grudnia, a więc przed decydującą II turą wyborów prezydenckich. Według rzecznika ministerstwa sprawiedliwości ewentualna konieczność dłuższego jeszcze pobytu w Polsce Stanisława Tymińskiego do czasu podjęcia przez prokuraturę ostatecznej decyzji w

jego sprawie będzie dopiero rozważana. Do pierwszego przesłuchania Tymińskiego ma dojść w przyszłym tygodniu. Tymińskiemu za zniesławienie premiera Tadeusza Mazowieckiego, którego pomówił o zdradę narodu grozi kara od pół roku do 8 lat więzienia.

Tymiński na konferencji prasowej podał, że nakaz stawienia się do prokuratury w Nowym Sączu w dniu 17 grudnia dostał 10 grudnia. Tymiński wyśmiał nakaz jako przywołujący dawne czasy stalinowskie, gdyż artykuł 270 pochodził z czasów stalinowskich i dotąd nie został zmieniony. Podkreślił, że w zachodniej demokracji to, co powiedział o Mazowieckim byłoby uznane za rzecz normalną. Zaznaczył, że na dzień 12 grudnia ma dla siebie i zo-

ny bilety do Toronto i chciałby opuścić Polskę na trzy dni, gdyż od dwóch i pół miesiąca nie widzieli trójki swych dzieci. Dodał, że po trzech dniach powróci do Polski, aby stawić się w prokuraturze. Nie wie czy jego żona - Peruwianka powróci, ale on sam chciałby powrócić i podjąć działalność polityczną. Tymiński powiedział dziennikarzom, że nie żałuje ani jednego słowa, które wypowiedział o Mazowieckim i jest w pełni przygotowany na konsekwencje włącznie z więzieniem. Zaznaczył, że uważa, iż jego obowiązkiem jest pozostanie w kraju, w którym dla milionów Polaków stał się symbolem nadziei.

Po wyborach Tymiński wyraził zaskoczenie wynikami. Powiedział, że rząd Solidarności wyrządził więcej szkód w ciągu 18 miesięcy niż komuniści w ciągu 40 lat.

Niektórzy ludzie Tymińskiego:

pplk SB Jerzy Gralak - mąż zaufania Tymińskiego w Państwowej Komisji Wyborczej; były zastępca komendanta Urzędu Dzielnicowego RUSW Warszawa-Ochota;

kpt. MO Robert Lukaszewicz - pełnomocnik Tymińskiego w kielckim, były komendant MO w Kielcach;

plk MO Henryk Podgórski - członek sztabu wyborczego w Kielcach, były komendant Rejonu MO;

kpt. SB Piotr Waligórski - członek sztabu wyborczego w Kielcach, były funkcjonariusz wydziału I (wywiad);

kpt. SB Andrzej Witula - członek sztabu wyborczego w Kielcach, były funkcjonariusz wydziału II (kontrwywiad);

tow. Jeleń - członek sztabu wyborczego w Katowicach, były członek Komitetu Miejskiego PZPR oraz członek tzw. Katowickiego Forum Partyjnego - frakcji "betonu" z 1981;

Marek Barański - członek ekipy telewizyjnej Tymińskiego, były pracownik TVP, specjalizujący się w programach policyjnych, jeden z filarów telewizji stanu wojennego.

Rys. ANDRZEJ DZIATLIK

Tak niską frekwencję w II turze skomentował dawny organ PZPR, a obecnie postkomunistów-socjaldemokratów "Trybuna".

12 października - hotel Holiday Inn. Tymiński - jeszcze nie kandydat - z Jaroszewiczem i Gierkiem

fol. ANDRZEJ HRECHOROWICZ DELTA

"Tygodnik Gdański" z 9.XII.90

POLITYKA

Czy Sowieci zapłacą za tranzyt?

Ministerstwo spraw zagranicznych stwierdziło, że tranzyt wojsk sowieckich przez Polskę musi być oparty o rachunek ekonomiczny.

"Polska nie zamierza dokładać w żaden sposób do tego tranzytu, polskie przedsiębiorstwa powinny na tym zarobić. Wojska sowieckie mogą stać się bardzo atrakcyjnym klientem dla PKP..."

"Przewidujemy wstrzymanie tranzytu w przypadku trudności finansowych ze strony sowieckiej... Dopuszczamy tylko jedną trasę samochodową, przez północną część Polski. Strona sowiecka przedstawiła liczbę kilku tysięcy kolumn samochodowych, ale będzie to znacznie mniej".

Innego zdania są władze i mieszkańcy Olawy. Twierdzą, że w ramach ewakuacji wojsk sowieckich z byłej NRD, 700 tys. ciężarówek ma przejechać przez Olawę. Władze miasta wezwały do protestu mieszkańców i wszystkie organizacje oraz instytucje działające w mieście.

W pobliżu Olawy, w Marcinkowicach, na sowieckim lotnisku, zlokalizowana ma być baza paliwowo-konserwacyjna obsługująca odwrót sowieckich wojsk. Lotnisko leży bezpośrednio przy rzece Olawa, źródle wody pitnej, także dla Wrocławia. Każda awaria w bazie paliwowej może zatruć rzekę. Do tego - mówią mieszkańcy - dochodzi hałas, zniszczenie dróg, budynków przy trasie, ekskrementy po tysiącach sowieckich żołnierzy, lęk przed ich wybrykami.

Nie umyją rączek.

Wiceminister spraw wewnętrznych prof. Widacki podał, że wszyscy kolejni członkowie Biura Politycznego KC PZPR oraz ministrowie i wiceministrowie spraw wewnętrznych akceptowali w latach 1973-89 istnienie i metody działania specjalnej grupy SB do walki z Kościołem i opozycją. We współpracy z KGB, posługując się tajnymi agentami, grupa ta dokonywała aktów sabotażu i dywersji - powiedział Widacki.

Członkowie Biura Politycznego znali kierunki działań grupy, natomiast kolejni szefowie MSW wiedzieli o szczegółach planów i ich wykonaniu.

Grupa, oprócz rutynowych akcji jak pogróżki telefoniczne i listowne, plotki i anonimy, fałszywe ulotki, wykonywała też zadania specjalne w czasie pielgrzymek. Były to sabotaże, uszkodzenia samochodów, zanieczyszczanie żywności, podawanie środków odurzających.

Wiele z tych działań - stwierdził minister Widacki - to zwykłe lajdactwa, inne miały charakter wykroczeń. Ale ponieważ są wśród nich także pospolite przestępstwa, sprawa trafi do prokuratury.

Szefami tych grup byli m.in. Grzegorz Piotrowski, jeden z zabójców ks. Jerzego Popiełuszki, odsiadujący nadal wyrok, oraz gen. Zenon Platek, aresztowany w październiku 1990 roku, podejrzany o nakłanianie i kierowanie akcją zabójstwa ks. Jerzego. Ostatnim naczelnikiem w 1989 roku był płk Lucjan Stasiowski.

Zabici przez Służbę Więzienną.

Żaden z sześciu zabitych więźniów z Zakładu Karnego w Czarnem (woj. śląskie), którzy zginęli podczas grudniowego buntu w 1989 r. nie był ofiarą samosądu więźniów - jak początkowo twierdziło kierownictwo Centralnego Zarządu Zakładów Karnych. Wszyscy więźniowie zginęli w wyniku strzałów oddanych przez funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Po zakończeniu buntu więźni-

wie byli przez wiele dni bici przez Służbę Więzienną, zarówno ci, którzy zostali w Czarnem, jak i przewożeni do innych więzień. Wielu więźniów przeszło kilkakrotnie przez "ścieżkę zdrowia".

Prokuratura Wojewódzka w Słupsku prowadzi śledztwo wyjaśniające wszystkie okoliczności buntu i jego następstw. Przesłuchano ok. dwóch tysięcy więźniów i ponad 300 funkcjonariuszy Służby Więziennej. Dziś prokuratura nie jest w stanie określić terminu zakończenia śledztwa.

Jaruzelski pożegnał się z wojskiem.

Prezydent RP generał Wojciech Jaruzelski dokonał ostatniego przegładu kompanii reprezentacyjnej i definitywnie pożegnał się z wojskiem. Formalnie funkcję zwierzchnika polskich sił zbrojnych będzie pełnił do czasu zaprzysiężenia nowego prezydenta.

W symbolicznej uroczystości w jednostce garnizonu stołecznego uczestniczyli minister obrony narodowej admirał Piotr Kołodziejczyk, wiceministrowie Bronisław Komorowski i Janusz Onyszkiewicz, członkowie Rady Wojskowej oraz przedstawiciele wszystkich okręgów i rodzajów sił zbrojnych.

"Ja biorę główną odpowiedzialność za wszystko, co może być uznane za naganne i złe. Każdy z moich podwładnych może chodzić z podniesionym czołem" - oświadczył gen. Jaruzelski na forum Rady Woj-

skowej. Dodał, że po zakończeniu kariery wojskowej i politycznej zajmie się pisanie wspomnień.

Kościół chciał ostrzec naród.

"Tak, to jest jasne" - odpowiedział prymas Józef Glemp, rzymskiemu dziennikowi "Il Tempo", gdy dziennikarz zapytał go, czy biskupi polscy udzielili poparcia Lechowi Wałęsie w drugiej turze wyborów.

"W wyborze między Wałęsą a Tymieńskim nie chodzi o wybór między jedną grupą polityczną a drugą - mówił prymas. - Chodzi o odpowiedzialny wybór, bo stawką w grze jest dobro całego narodu. Kościół chciał ostrzec naród, by szedł właściwą drogą, zapoczątkowaną przez "Solidarność".

Kardynał Glemp stwierdził, że oświadczenie ostatniej Konferencji Episkopatu w sprawie wyborów prezydenckich nie było wystąpieniem politycznym, lecz "wynikało z troski o dobro wspólne" i było moralnym obowiązkiem biskupów.

Zdaniem prymasa rozłam pomiędzy Wałęsą i Mazowieckim wynika "z odmiennej wizji demokracji i drogi, jaka do niej prowadzi. Jeden chce dojść do demokracji szybciej, w sposób może trochę autorytarny, ale nie są to różnice tak głębokie, jak może się to wydawać z daleka" - powiedział.

Zapytany o przyczyny sukcesu Tymieńskiego w pierwszej turze prymas odparł, że złożyły się na to "pewne wyczerpanie popularności Wałęsy; kryzys gospodarczy, przed którym nie uchronił Mazowiecki oraz wytworzenie się mitu, iluzji, która towarzyszy tej swoistej postaci".

Frasyniuk, Lis i Michnik uniewinnieni.

Sąd Najwyższy uniewinnił Władysława Frasyniuka, Bogdanę Lisę i Adama Michnika skazanych w 1985 za "branie udziału w związku mającym na celu wywołanie niepokoju publicznego".

Biało-czerwone szachownice na F-16?

W Polsce przebywał amerykański minister obrony R.Cheney. W rozmowie z polskim ministrem obrony admirałem Kołodziejczykiem rozmawiano o możliwości sprzedaży amerykańskiej broni Polsce.

Polska chce zakupić do 12 myśliwców bombardujących i nie zdecydowała się jeszcze czy będą to sowieckie MiG-29, czy też amerykańskie F-16, które wolałby nasz minister obrony narodowej, gdyby ich cena rynkowa była podobna. Kołodziejczyk przyznał, że Polska jest zainteresowana zakupem także innych rodzajów broni.

Admirał dodał jednak, że sekretarz Cheney musi przedstawić listę eksportową do akceptacji Kongresowi. "Spodziewamy się wkrótce specjalnej delegacji amerykańskiej" - oświadczył Kołodziejczyk.

Zastępca Kołodziejczyka Onyszkiewicz powiedział, że nie ma przeszkód, by USA sprzedawały nam swą broń i technologie wojskowe, ale nie wcześniej niż w przyszłym roku. Była to pierwsza wizyta sekretarza obrony USA w kraju byłego bloku wschodniego. Cheney rozmawiał z wszystkimi najwyższymi dostojnikami państwowymi, m.in. o Zatoce Perskiej.

Po rozmowach dał do zrozumienia, że Polska poparła amerykańskie stanowisko i zamiar użycia siły, gdy Irak nie zastosuje się do upływającego w połowie stycznia ultimatum.

- Rozmawialiśmy też o współpracy naszych armii - dodał Onyszkiewicz. - Od jesieni 1991 r. do szkół i baz amerykańskich w Europie i USA wysyłać będziemy naszych oficerów, na początek sześciu - dziesięciu rocznie.

Po rozmowach w Warszawie, Cheney podkreślił, iż niezależnie od rozpadania się Układu Warszawskiego struktura NATO musi pozostać nienaruszona. - Nie było żadnych rozmów o "parasolu ochronnym" NATO nad Polską - wyjaśnił Onyszkiewicz. - Udało nam się natomiast uzyskać zapewnienie, że USA w interesie Europy nie wycofają wszystkich swoich wojsk z Niemiec.

Hyundai-Excel wyprze poloneza?

Pierwsze 250 sztuk południowokoreańskich samochodów "Excel" produkowanych przez firmę "Hyundai", trafi na nasz rynek w styczniu 1991 r. Cena - 88 mln zł. Samochody sprowadzi korporacja budowlana "Silesia", która razem z katowicką firmą "Transter" i niemieckim "Budexpolem" przymierza się do uruchomienia na Śląsku montowni "Excelów".

Zdaniem szefa "Silesii" Andrzeja Krysa, na początku możliwe jest montowanie 2000 aut, tańszych o 40 proc. od sprowadzanych z Korei.

"Hyundai-Excel" wyposażony w japoński silnik "Mitsubishi" (pojemność 1300 i 1500 cm sześciennych) zapewne przyciągnie wielu potencjalnych nabywców "Poloneza". "Silesia" myśli też o montowaniu większych samochodów takich jak "Hyundai Sonata" z silnikiem 2000 cm sześciennych.

Jak zapewnia Andrzej Krysa, "Silesia" otrzymała również propozycję montowania "Fordów" i "Peugeotów".

LOT droższy.

Od 10 grudnia LOT podnosi od 5 do 7 proc. ceny biletów na podróże zagraniczne z Polski. Wcześniej zakupione bilety zachowują ważność pod warunkiem, że rezerwacja na pierwszym odcinku podróży nie zostanie zmieniona.

Sukces Kuronia.

Minister pracy Jacek Kuroń podpisał z niemieckim ministrem pracy umowę o zatrudnianiu, ubezpieczeniu, świadczeniach, emeryturach, itp. polskich pracowników w Niemczech. Ustalono, że 35,170 Polaków może być zatrudnione na terenie Niemiec, za wyjątkiem 50 km pasa przygranicznego, gdzie Polacy mogą być zatrudniani bez ograniczeń. Będzie można legalizować krótkoterminową (do 3 miesięcy) pracę dorywczą.

Dokończenie ze str. 2

io, zarówno dla wrogów, jak i przyjaciół, że Solidarność była liczącą się siłą wtedy, gdy była zjednoczona, niezależnie od różnic wewnątrz. Teraz społeczeństwo musi zostać ponownie zjednoczone dla wspólnego celu, tj. dla odbudowy wolnej, ekonomicznie stabilnej i rządzonej prawem Polski.

To oczywiście, nie oznacza braku różnorodności, to oznacza zażegnanie antagonizmów, które się pojawiły. Takich jak odnowiony pewien antagonizm robotnicy-inteligencja, a jeszcze może i rolnicy. Nie zapominajmy, że np. w 1968 r. bito inteligentów przy milczeniu, lub nawet pewnej aprobacie robotników; w 1970 r. strzelano do robotników, a inteligencja właściwie milczała. Potem zdołano osiągnąć jedność celów społecznych, która zaowocowała Solidarnością, i dzięki której, ta Solidarność, zostawiła trwałe ślady na społeczeństwie, którego nie zdołał zniszczyć stan wojenny i lata późniejsze. Jeżeli teraz odnowią się te antagonizmy na trwałe, to chociaż sytuacja zewnętrzna jest zupełnie inna, nikt na tym nie zyska, a wszyscy mogą stracić.

Oczekuję, że Prezydent Wałęsa zapewni spokój społeczny w kraju, że wyrosnie znowu na prawdziwego przywódcę, który będzie rozumiał zantagonizowane społeczeństwo i zjednoczy je dla wspólnych celów.

Oczekuję, że Prezydent Wałęsa zdoła zaradzić pewnemu upadkowi poczucia wspólnego dobra, pewnemu kryzysowi społecznemu, którego smutnym dowodem jest fakt, że 3,5 miliona dorosłych Polaków zagrało w ostatnich kilku tygodniach *va banque* o niepewną przyszłość kraju, że *"zechciało zagrać w ruletkę"* (Jan Nowak-Jeziorański). Zbiórki gry *va banque* w historii Polski wielokrotnie kończyły się smutno. Tym bardziej niepokojące jest to, że w dużej części tymi zniecierpliwionymi graczami, tą "trzecią siłą" wydają się być teraz ludzie młodzi. W latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych *"wyrwano młodzież z obrotu socjalistycznego"* (L. Herbst). Nie należy dopuścić do tego, aby teraz utracić młodych ludzi z obrotu odbudowy wolnego kraju na rzecz złudnych mirażów.

Oczekuję, że Prezydent Wałęsa zażegna nieufność, pogrzebie demony antysemityzmu, do których rozbudzenia niedawno się przyczynił. Ze przekona Polaków, że tak jak właściwe miejsce komunizmu jest na śmietniku najnowszej polskiej historii - jest to także właściwe miejsce polskiej skrajnej prawicy. Te dwie grupy - to jest podobny "trash". Obie zmarnowały wiele w niedawnej polskiej historii, obie znievolmente wiele umysłów i byłoby równie katastrofalne gdyby któraś z nich odrodziła się w siłę.

Oczekuję, że Prezydent Wałęsa zapewni swobodne działanie i utrwalenie się polskiej demokracji parlamentarnej, że w bliskiej przyszłości, zapewni wolne wybory z kampanią wyborczą skoncentrowaną na dyskusji rzeczywistych problemów kraju, a nie osobowości i pomówień. Że patronować będzie opracowaniu nowej Konstytucji Polski, konstytucji odpowiadającej aspiracjom narodu żyjącego w wolności, a nie głównie aspiracjom jego przywódców (którzy przychodzą i odchodzą), konstytucji trwałej, której nie trzeba będzie zmieniać co cztery lata.

Oczekuję, że Prezydent Wałęsa, mianuje Premiera Rzeczypospolitej i pośrednio jej rząd, (a także swoich doradców) spośród kompetentnych ludzi, którzy mają jasny program, nawet jeśli jego szczegóły trzeba będzie *"wypracowywać w biegu"*. Że będą to ludzie światli, zdecydowani poświęcić swoje talenty dla kraju, a nie dla karier, że będą mieli horyzonty otwarte zarówno w przestrzeni jak i w czasie, że potrafią zapewnić szacunek dla Polski, którą, wraz z Prezydentem, będą rządzić, a także reprezentować w świecie.

Oczekuję, że nawet w obecnej, bardzo trudnej sytuacji ekonomicznej Polski i Polaków, Prezydent Wałęsa zapewni kontynuację reform ekonomicznych, nawet jeśli są one bolesne i niepopularne. Że nie da się on ponieść fali oczekiwań ludzkich, a robiąc, może nieuniknione kompromisy, nie straci z oczu celów długofalowych, bez których nie będzie można poprawić na trwałe polskiej gospodarki.

Oczekuję, że Prezydent Wałęsa zapomni o swojej, nie zawsze koherentnej, retoryce przedwyborczej, że zapewni swobodny rozkwit i przepływ idei, krytyki i interpretacji faktów, zapewni tolerancję i swobody obywatelskie. Że uzna racje innych, że uzna wartość innych ludzi, nawet jeśli nie zgadzają się oni z nim, że z żywej dyskusji o sposobach naprawy Rzeczypospolitej będzie czerpał to co najlepsze.

Oczekuję, że Prezydent Wałęsa, doprowadzi do ukarania ludzi, którzy mają na rękach krew Polaków walczących o wolność, że grabieżcy dóbr publicznych odpokutują swoją grabież. Ale, oczekuję równocześnie, że odbędzie się to w pełnym majestacie sprawiedliwego prawa, bez zemsty, polowań na czarownice, bez zbiorowej odpowiedzialności grupowej czy rodzinnej, bez, brutalnie mówiąc, obozów reedukacyjnych na wzór chiński czy wietnamski. W końcu, bez obracania energii społecznej z *"budowy przyszłości, na przebudowę tego co było"* (L. Szaruga).

Oczekuję, że Prezydent Wałęsa, ułatwi, a nie utrudni proces ponownego przyłączenia Polski do Europy i świata cywilizacji Zachodu, przyłączenia politycznego, ekonomicznego i kulturowego. Że zapewni warunki, w których nie będzie wątpliwości w świecie co do stabilności społecznej i politycznej Polski, co do rozsądku i tolerancji Polaków, w końcu co do bezpieczeństwa inwestowania w Polskę.

Przyznaję, **niemal, a wręcz wielkie to oczekiwania.** Ale tego należy oczekiwać od prezydenta 38 milionów ludzi o wielkim potencjale twórczym, stojących w obliczu kryzysu, ale i przed olbrzymią szansą w nowej Europie, szansą największą od 1918 roku, jeśli nie większą, szansą, której nie wolno zmarnować.

Lech Wałęsa niedawno wystawił rachunek narodowi: pragnął zostać Prezydentem tego narodu. Naród powierzył mu teraz ten urząd. Teraz naród wystawia mu rachunek. **Dla Lecha Wałęsy, w momencie jego triumfu, nadszedł czas prawdziwej próby.**

NA EMIGRACJI

ODEZWA DWÓCH EMISARIUSZY TROSKA O NASZ KRAJ MACIERZYSTY

Chociaż blisko pół wieku mija od czasów wojny, my dwaj poprzez wszystkie te lata aż po dzień dzisiejszy czujemy się wciąż emisariuszami wysłanymi na Zachód po to, aby zabiegać o poparcie dla Polski, zjednywać jej sojuszników, a przede wszystkim bronić jej dobrego imienia. Nie zawsze jest to łatwe. Obok przyjaciół Polska ma na Zachodzie nieprzejednanych wrogów. Wypróbowaną metodą dyskredytowania Polski w oczach opinii światowej jest obciążanie całego narodu polskiego zbiorową odpowiedzialnością za każdy przejaw antysemityzmu. Tylko Polacy żyjący tu, na Zachodzie mogą w pełni ocenić szkodliwość tych oskarżeń. Cały świat cywilizowany przeżywa głęboką reakcję moralną na zbrodnie dokonane na ludzkości przez hitlerizm i stalinizm. W Ameryce objawy rasizmu skierowanego czy to przeciw Żydom czy Murzynom albo ludziom innego koloru skóry dyskwalifikują z miejsca każdego polityka. Dla wielu antysemityzm kojarzy się z hitleryzmem. Odrzucenie wszelkiej dyskryminacji z tytułu pochodzenia czy wyznania stało się podstawowym sprawdzianem poglądów demokratycznych.

Polonia w Ameryce odrzuca z oburzeniem jako krzywdzące wszelkie próby obciążenia narodu polskiego odpowiedzialnością zbiorową za antysemityzm. Tłumaczymy, że podobnie jak w innych krajach, tak i w Polsce antysemityzm jest hasłem hałaśliwej, lecz nielicznej mniejszości. Jesteśmy więc dalecy od wyolbrzymiania zjawiska. Ale ci spośród nas, którzy występują w obronie macierzystego kraju przed zniesławieniem, stają się bezbronni, gdy przejawy rasizmu nie spotykają się w samej Polsce ze zdecydowanymi oporem większości.

Coraz częściej w ostatnich miesiącach dziennikarze zachodni, dyplomaci i turyści informują zachodnią

opinię publiczną o odradzaniu się antysemityzmu w Polsce, gdzie pozostała garstka żydowskich niedobitków ocalałych z hitlerowskiej rzezi. Cóż możemy odpowiedzieć działaczowi żydowskiemu, który do Polaków odnosił się życzliwie, a który teraz po pięćdziesięciu latach postanowił odwiedzić swe rodzinne miasto Jarosław. I oto ten człowiek, który jako dziecko utracił wszystko i wszystkich: rodziców, krewnych i rówieśników i który sam jeden ocalał, teraz po przybyciu na miejsce tragedii odczytuje na murach napisy po polsku: **ŻYDZI DO GAZU** i po niemiecku **JUDEN RAUS**. Czy można się dziwić, gdy ten człowiek ze zdumienia przeciera oczy i pyta samego siebie, czy znalazł się w wyzwolonej Polsce czy w hitlerowskiej Rzeszy.

Świat pamięta, że Niemcy wymordowali na polskiej ziemi sześć milionów istnień ludzkich: kobiet i mężczyzn, starców, dzieci i niemowlęta tylko dlatego, że urodzili się Żydami. Nasi przyjaciele pytają nas, w imię czego Polacy, którzy byli świadkami tej największej zbrodni w dziejach ludzkości i sami stali się ofiarami hitleryzmu, biorą dziś na siebie moralną odpowiedzialność za Holocaust. Dlaczego naród, który ma prawo być dumny ze swoich wspaniałych tradycji demokracji i tolerancji, niszczy własnymi rękoma sympatie i podziw, jaki zdobył sobie przykładem swojej odwagi torując innym narodom drogę do wolności i demokracji. Co mamy odpowiedzieć, gdy hitlerowskie Artykuły Norymberskie o czystości rasy znajdują dziś echo w określeniu "prawdziwego Polaka czystej krwi". I gdy tego miłana czystego i prawdziwego Polaka odmawia się nawet tym patriotycznym działaczom pochodzenia żydowskiego, którzy obok innych walczyli Polskę powrót do wolności, placąc za to latami prześladowań i

więzieniem. Będziemy bezbronni wobec tych, którzy chcą splamilić obraz Polski w świecie, jeżeli przejawy antysemityzmu nie spotkają się w kraju z powszechnym i zdecydowanym potępieniem.

Z apelem o to potępienie i odpór zwracamy się do organizacji społecznych i politycznych, do środków masowego przekazu i czynników opiniotwórczych. Jako wierzący katolicy kierujemy ten apel także do naszego największego autorytetu moralnego, jakim jest zwycięski Kościół - wychowawca narodu i obrońca przykazania miłości bliźniego. Wierzymy, że idziemy w tym za wskazaniem Jana Pawła II, który realizuje zasady ekumenizmu w najszlachetniejszym tego słowa znaczeniu i stał się pierwszym papieżem usiłującym doprowadzić do pojednania chrześcijaństwa z judaizmem.

Po raz pierwszy w dziejach Kościoła papież-Polak przybył do głównej synagogi w Rzymie, by w tym historycznym geście złączyć się w modlitwie z wyznawcami religii mojżeszowej, a swoją homilię do hebrajskiej kongregacji zakończył słowami: "Jesteście naszymi starszymi braćmi, albowiem my wszyscy jesteśmy dziećmi Abrahama".

Potrzeba abyśmy nie tylko naszego papieża kochali, ale także słuchali idąc za jego nauką.

My, dwaj emisariusze jesteśmy już w późnej jesieni naszego życia. Wszystko mamy za sobą i niczego nie oczekujemy. Słowa tej odezwy poddyktowała nam głęboka troska o nasz kraj macierzysty i o jego miejsce w świecie.

Polska pozbawiona dziś sojuszków obronnych, Polska wciśnięta między dwie wielkie potęgi, Polska szukająca powrotu do wielkiej rodziny narodów cywilizacji zachodnich, ta Polska nie może dziś skazywać siebie na moralne odosobnienie.

**Dr Jan Karski
Jan Nowak-Jeziorański**

Waszyngton, listopad 90

Odezwa ukazała się m.in. nym w Nowym Dzienniku w USA oraz była ogłoszona w polskim programie telewizyjnym w ub. miesiącu.

WYBORY, GŁÓD I BIAŁY DOM

W zasadzie niewiele jest tematów, które w chwili obecnej mogą przyćmić wybory prezydenckie: pogmatwało się wszystko w Polsce za sprawą jednego faceta z teczką (tak na plakatach wyborczych pokazywano Tymiańskiego), a tak naprawdę - za sprawą sił, które go w Polsce do życia powołały, a które wskazać nie jest najłatwiej. Wiele wskazuje na to, że Tymiański jest postacią wystawioną przez dawną służbę bezpieczeństwa. Ktoś podobno dysponuje odpowiednią teczką dokumentów. Rzecz wszakże jest w najwyższym stopniu niejasna, pogmatwana i trudna do dowiedzenia, przeto wszystkie wypowiedzi na ten temat musi cechować ostrożność. Niemniej powstała sytuacja wymusiła na pozostałych siłach społecznych w kraju sojusz na rzecz Wałęsy. Nie przetrwa ten sojusz samych wyborów prezydenckich - podzieliły w środowisku "Solidarności" będą w najbliższym okresie postępowały i można być pewnym, że z całą wyrazistością ujawnią się w najbliższych wyborach parlamentarnych. Trzeba przy tym pamiętać także i o tym, że choć może prezydent będzie mógł wskazywać premiera, ostateczny głos na ten temat będzie najprawdopodobniej należał do sejmu, do sejmu też należeć będzie zatwierdzenie składu rządu. Ostateczny zatem układ sił w Polsce nie będzie znany wcześniej niż po kolejnych wyborach. Tymczasem za tydzień szykuje się do wyjazdu do Warszawy, żeby swój głos złożyć na rzecz Największego Przewodniczącego - czynię to, jak się zapewne Państwo domyślają, z niechęcią i niesmakiem. Innego wyjścia jednak nie ma, zaś za granicą głosować tym razem nie będzie można.

Tymczasem dzisiaj jeszcze będę obserwował to, co się dzieje w Niem-

zech, w szczególności zaś w Berlinie. Właśnie dziś, 2 grudnia 1990 roku, dokonuje się ostateczne zjednoczenie Niemiec. W powszechnych wyborach na terenie dawnych RFN i NRD wyłoniono pierwszy po wojnie ogólnoniemiecki parlament. Było sprawą oczywistą, że w całych Niemczech zwyciężą chrześcijańscy demokraci z kanclerzem Kohlem na czele. W Berlinie sprawa nie była wcale najprostsza. Do dzisiaj miasto rządzone było przez dwa odrębne ciała - senat dawnego Berlina Zachodniego (do niedawna opanowany przez koalicję socjaldemokratów i zielonych - ci ostatni wycofali się dwa tygodnie temu) oraz magistrat dawnej stolicy NRD. Od jutra miasto będzie miało wreszcie jednolitą władzę, a tym samym zakończy się okres podwójnych rządów.

I oto minęło kilka godzin od napisania poprzedniego akapitu: już dziś wiadomo, że na scenie niemieckiej zaszły dość istotne zmiany. Z jednej strony zniknęli z ogólnoniemieckiego parlamentu zieloni, z drugiej faszyzujący Republikanie. Wygląda na to - jeśli można się pokusić o natychmiastowy komentarz - że Niemcy powróciły do stabilnego układu politycznego z połowy lat sześćdziesiątych z dwoma głównymi partiami i stanowiącymi "języczek u wagi" liberałami. Sukces związany z szybkim zjednoczeniem Niemiec zawoocował przewagą chrześcijańskich demokratów i utratą głosów przez socjaldemokratów. Można mówić o "presunleciu na prawo", lecz nie tylko w Polsce, ale także i w Niemczech pojęcia prawicy i lewicy są coraz mniej funkcjonalne i coraz mniej mają do czynienia z dawnymi tych pojęć wyróżnikami. Przed chwilą dzwonił do mnie z jednej z tutejszych rozgłośni radiowych pytając o to czy owo "presunlecie na prawo"

nie wzbudzi w Polsce niepokoju o przyszłą politykę Niemiec. Powiedziałem, że nie powinno: po pierwsze bowiem radykalna prawica zniknęła z Bundestagu, po drugie zaś zwycięstwo Kohla oznacza stabilizację polityki niemieckiej również w odniesieniu do problemów sąsiedztwa z Polską. Wreszcie trzeba też wziąć pod uwagę fakt, że wydarzenia w Niemczech mają wymiar nie tylko wewnętrzny, lecz także ogólnoeuropejski: właśnie w ostatnich miesiącach chrześcijańscy demokraci dość wyraźnie udowodnili, że Niemcy respektują integracyjne procesy zachodzące na kontynencie.

W samym Berlinie najprawdopodobniej dojdzie do utworzenia "wielkiej koalicji" socjaldemokratów z chadekami: wszelkie inne partie poniosły klęskę, choć przemianowani na socjalistów komuniści otrzymali mimo wszystko blisko 10% i choć ponieśli straty, wciąż stanowią dość poważną siłę polityczną. Mam nadzieję, że w Polsce przeformowana komuna nie otrzyma ilości głosów wystarczającej do odgrywania jakiegokolwiek roli w przyszłym parlamencie.

Mamy więc za sobą proces zjednoczenia Niemiec. Postąpił też w ostatnich dniach proces zjednoczenia Europy - tym razem w sensie najbardziej dosłownym: Wielka Brytania od wczoraj przestała już być wyspą. Pod dnem kanału La Manche spotkały się wreszcie ekipy drążące tunel łączący Francję z Anglią. Pierwsze pociągi mają pod dnem kanału przejechać za trzy lata, lecz już teraz można na upartego przejść suchą stopą z Paryża do Londynu. Zastanawiające czy i w jakim stopniu powstanie tego połączenia zmieni z czasem mentalność Brytyjczyków, ich słynną wyspiarską naturę. Takie z pozoru drobne przemiany

mogą mieć olbrzymi wpływ na przeobrażenia psychiki społeczeństw. Cóż - o tym nie dowiemy się zapewne w ciągu najbliższych paru lat. Jednakże nie ulega wątpliwości, że sama możliwość przejechania z Anglii do Francji samochodem bez konieczności załadowywania się na prom może mieć w tej sferze ogromne znaczenie.

Innym wydarzeniem ostatnich dni jest coraz wyraźniej postępujący rozpad Związku Sowieckiego. Fala głodu, która już ogarnęła nawet najbardziej zasobne miasta tego niedawnego imperium jest czymś przerażającym. Jeszcze bardziej przerażające wydaje się utrzymywanie w tej dramatycznej sytuacji lotów kosmicznych: właśnie dziś wysłano w przestrzeń kolejny statek, tym razem z dodatkowym pasażerem - japońskim dziennikarzem. Przyznam, że tego rodzaju szastanie zasobami materialnymi kraju, który znajduje się na krawędzi tragedii, jest dla mnie czymś niezrozumiałym, niezrozumiałe jest dla mnie także postępowanie społeczeństwa tolerującego tego rodzaju marnotrawstwo. Widać wciąż jeszcze marzy się Rosjanom sen o potęgze i to w czasach, gdy - jak usłyszałem w moskiewskim radio - w gości wypadu przychodzić jedynie wówczas, gdy się samemu przynosi nie tylko flaszkę, ale też zagrychę. Przypomina się, jako żywo, wiersz Majakowskiego, w którym zamiast kwiatów narzeczony stawia się dzierzgę w dłoni dwie marchewki. Jak widać, schyłek imperium jest jakoś dziwnie podobny do jego początków. A atmosfera musi być gorąca, skoro sam Gorbaczow zrezygnował ze stawienia się po odbiór Nagrody Nobla wysyłając w tym celu pomniejszego urzędnika z ministerstwa spraw zagranicznych.

Popycham ten felieton od akapitu do akapitu, a całość idzie mi dzisiaj jak krew z nosa. Między innymi dlatego, że staram się jak najdalej utrzymać od afery pod tytułem "Stan Tymiański" - o tym napiszę za dwa tygodnie, po powrocie z Polski, gdzie postaram się zebrać nieco więcej informacji. Nie mam też zamiaru rozpisywać się na temat naszych wyborów prezydenckich, zaś powo-

lanie wreszcie czegoś w rodzaju partii kierowanej przez Mazowieckiego mogę skomentować jedynie starym przysłowiem: mądry Polak po szkodzie. Rzecz jasna, że do podobnych inicjatyw winno dojść już wcześniej. I jasne jest także, że mimo coraz ostrzejszych podziałów polska scena polityczna wciąż nie jest czytelna. Nie wiadomo kto naprawdę z kim i przeciw komu, a jak to już da się wreszcie odczytać, niewiadomym z kolei pozostaje dlaczego. Co jakiś czas co prawda pojawiają się teksty, które jakoby stanowią programy polityczne, lecz konia z rzędem temu, kto rzeczywiście doczyta się w nich owych programów. Wygląda na to, że raczej miał młody człowiek, który przed dwoma tygodniami skarżył się swemu koledze w warszawskim autobusie na to, że z tą demokracją to tylko kłopoty: przedtem przynajmniej wiadomo było czego się trzymać.

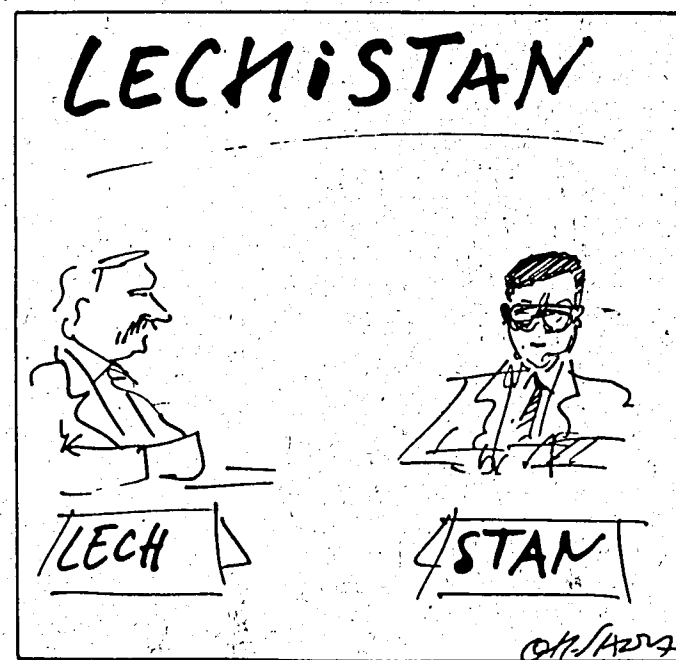
Jedno, co przynajmniej w kraju cieszy, to odnowiony "biały dom", dawna siedziba byłego KC byłej PZPR, żeby posłużyć się ulubionymi sformułowaniami byłego Jerzego Urbana z okresu byłego stanu wojennego. Otóż gmach ten przyozdobiony został niedawno olbrzymim neonem "Powszechna Kasa Oszczędności" (pewnie niedługo co druga litera tego neonu nie będzie się świe-

cić), zaś jego wnętrze gruntownie oczyszczone przy pomocy święceń, jakimi siedzibę banku uczcił jeden z biskupów. Dziwnych czasów dożyłem i przyznam, że dla tej jednej sceny warto było całymi latami knuć oraz podkopywać. Liczyłem co prawda na to, że to potworne gmaszysko, podobnie jak straszący w centrum miasta Pałac Kultury, ulegnie rozbiórce/lecz widać zbyt na to jesteśmy dziś biedni. Wspominać tylko można te piękne czasy, gdy magistrat warszawski, w trosce o chleb dla bezrobotnych, zatrudniał ich przy rozbiórce słynnej cerkwi pobudowanej przez Moskali przy placu Saskim. Dobrze przynajmniej, że co bardziej drażniące pomniki usunięto oraz pozmieniano nazwy ulic. Choć z tym ostatnim może i przesadzono. Praktyczni Niemcy wciąż jeszcze - biorąc pod uwagę koszty - pozostają w Berlinie przy nazwach starych, dzięki czemu Ośrodek Informacji i Kultury Polskiej, w którym od niedawna pracuję zajmując się układaniem programu literackiego, wciąż jeszcze mieści się przy ulicy Karola Liebknechta, czołowego niemieckiego komunisty. Nie wykluczone jednak, że nowe władze miasta nie zdzierzą i w końcu tą nazwę zlikwidują.

LESZEK SZARUGA

Rys. Henryk Sawka

TYGODNIK GDANSKI

ARKA GORBIEGO POSZŁA NA DNO

9 grudnia w pobliżu kwatery głównej KGB w Moskwie odbył się kilkudziesięciotysięczny marsz-manifestacja-modlitwa dla uczczenia pamięci milionów ofiar reżymu sowieckiego. Pochód prowadziło kilku popów z ikonami. Ludzie plakali, modlili się. Obok wielu hasel potępiających Lenina i Stalina oraz innych zbrodniarzy komunistycznych znalazło się także sporo hasel krytykujących Gorbaczowa i domagających się jego odejścia.

Nie muszę chyba podkreślać, że nie tylko w Moskwie, ale w coraz większej ilości republik i regionów, a także i wśród różnych poziomów aparatu władzy rośnie niezadowolenie z Gorbaczowa. Można nawet powiedzieć, że im bardziej Gorbaczow jest poważany i lubiany na świecie (głównie na Zachodzie), tym bardziej łżony i lekceważony jest w ZSSR - chociaż między jednym, a drugim, jak się wydaje, nie ma zależności przyczynowej. W tej chwili już nawet najbliżsi współpracownicy Gorbaczowa nie mają wątpliwości, że ponosi on odpowiedzialność za nieprawdopodobny chaos jaki ogarnął Związek Sowiecki. W Moskwie krążą już od pewnego czasu na dobrym papierze wydrukowane ulotki, w których "nieznani" autorzy ryją pod Gorbaczowem jak tylko mogą. Gorbaczow jest już obecnie najgorszy. Ostatnim pretekstem do niewybrednych ataków na niego jest to, że uczynił ze Związku Sowieckiego międzynarodowego żebraka i zwrócił się po pomoc żywnościową do Niemiec, a także kilku innych państw zachodnich. Wiadomo, że w samym błurze politycznym i wśród najwyższego dowództwa wojskowego prośba o pomoc żywnościową - wys-

Arka Gorbiego poszła na dno

tosowana przez Gorbaczowa - spotkała się z najwyższą dezaprobatą.

Tymczasem żywność napływa w tysiącach ton - ale trzeba sobie wyraźnie powiedzieć, że pierwsze miasta, które ją dostały - Moskwa, Leningrad, Kijów, Wołgograd, Charków, Smoleńsk i Lwów - pomimo tej pomocy straszą nadal olbrzymimi kolejkami i głodującymi ludźmi. Proszę Państwa, Związek Sowiecki liczy prawie 300 mln ludzi - na ich wyżywienie nie starczyłoby prawdopodobnie dobrej woli i wszystkich zapasów żywności wolnego świata. Krytycy Gorbaczowa wskazują właśnie na to, że nic się w ZSSR nie dzieje, ażeby kryzysu żywnościowego nie było za dwa, trzy, cztery, pięć czy sześć miesięcy, a przeciwnie wiele wskazuje, że następny kryzys może być straszniejszy.

Zresztą szacuje się tutaj - a to też pokazuje kolejną stronę problemu - że do miejsc docelowych dociera jedynie 40-50% żywności. Co się dzieje z resztą? Jedni mówią, że niszczy się po drodze, w magazynach przeładunkowych, itp., większość jednak uważa, że jest po prostu rozkradana. W prasie pisze się już wręcz o bandach i maflach spekulantów i szabrowników, którzy wypełnili lukę powstałą na skutek kompletnej nieudolności i niesprawności przedsiębiorstw i urzędów państwowych.

Znużenie, zniechęcenie, cierpienie i nienawiść prostych ludzi jest widoczna w ZSSR na każdym kroku. Związek Sowiecki jest obecnie olbrzymią beczką prochu i w tym kontekście apel Zachodu "Pomóż ZSSR" dobrze wyjaśnia wypowiedź

niemieckiego ministra pracy Blue-ma: "Wysyłając żywność do ZSSR wspieramy proces demokratyzacji, a tym samym pomagamy sobie".

Tutaj w ZSSR nikt tak raczej nie uważa. Pomoc Zachodu jest tutaj widziana z jednej strony jako jeszcze jeden upokarzający dowód niższości komunizmu, z drugiej strony jako sprawa nie mająca nic wspólnego z demokracją czy demokratyzacją. Mój moskiewski znajomy powiedział mi, że Zachód może utożsamiać Gorbaczowa z demokratyzacją, tutaj prawdziwe siły demokratyzacyjne bądź demokratyczne traktują go jak człowieka chwytającego się brzytwy, aby uratować komunistyczne imperium sowieckie.

Gorbaczow jako niezmiernie zreżymowany i genialny gracz polityczny zdaje sobie doskonale sprawę, iż grozi mu upadek oraz, że ciosy mogą nadejść z wielu stron. Dlatego robi wszystko, aby nie upaść. Stąd nieprawdopodobne wręcz skupienie w swych rękach władzy wykonawczej. W wielu przypadkach jest to jednak władza papierowa, gdyż nawet największy dyktator musi mieć ludzi posłusznych, którzy zechcą wykonać jego polecenia. Z tym natomiast jest coraz gorzej, gdyż jego dawni sojusznicy bądź potencjalni sojusznicy - partia i aparat władzy są z niego niezadowoleni i coraz bardziej wobec niego wrodoży, natomiast garstka ludzi, którym zależy na wolności i demokracji w Rosji, bądź zbuntowane republiki nie uważają go za sojusznika, lecz właśnie za gracza chcącego za wszelką cenę zachować imperium.

Gorbaczow, który od początku dbał o KGB i nie zadzierał z nim obecnie wydaje się być coraz bardziej skazany na tę wszechobecną i nadal najbardziej efektywną, choć już nie wszechpotężną instytucję. To dzięki wpływowi KGB w wojsku i w ministerstwie spraw wewnętrznych oraz wpływowi KGB na Gorbaczowa, Gorbaczow wylał w ubiegłym tygodniu ministra spraw wewnętrznych Wadima Bakatina i zastąpił go byłym szefem KGB na Łotwie, znanym zamordystą Borysem Pugo. Kogo natomiast mianował jego zastępcą?

Twarze moskwiżanek w kolejce mówią same za siebie

Samego byłego głównodowodzącego sił sowieckich w Afganistanie - generała Gromowa. Tak tego samego Gromowa, który brzmiał przeciwko Gorbaczowowi jak z armat na ostatnim zjeździe partii komunistycznej i który według szeptanek przygotowywał wraz z naczelnym dowództwem zamach stanu. Te nominacje świadczą wyraźnie, że Gorbaczow zaczyna ulegać siłom stawiającym na przywrócenie ładu i porządku, czyli totalitaryzmu i posłuszeństwa za każdą cenę.

Jak to będzie wyglądało w praktyce? A przede wszystkim czy dojdzie do fali terroru wobec niewygodnych i "nieposłusznych" obywateli? Niestety tego obawia się wielu nie tylko

53-letni "twardogłowy" Borys Pugo, były szef KGB na Łotwie, został mianowany przez Gorbaczowa nowym ministrem spraw wewnętrznych

Litwinów, Łotyszy, Estończyków, Ukraińców czy Ormian. Tego obawia się także coraz więcej Rosjan.

Zadnych wątpliwości co do nowego kursu nie pozostawił minister obrony ZSSR marszałek Dmitrij Jazow, który w wystąpieniu telewizyjnym do narodu powiedział, że w ostatnim czasie szczególnie nasiliły się nastroje nieprzyjazne wobec sowieckich sił zbrojnych. Mają miejsce zamachy na godność i honor, a nawet życie oficerów i żołnierzy, grupy uzbrojonych wicherzycieli dokonują napaści na obiekty wojskowe, w niektórych republikach formowane są własne oddziały wojskowe, podejmowane są decyzje o usuwaniu jednostek Armii Czerwonej na inne terytoria, jednostronnie tworzy się strefy bezatomowe, a nawet słychać żądania przekazania broni jądrowej poszczególnym republikom.

Po tej tyradzie faktów nie do pomyslenia - w końcu pamiętajmy, że chodzi o Związek Sowiecki, dodam od siebie, że są to jednak fakty prawdziwe, a nie wymyślone przez agencję TASS bądź partyjnych propagandystów - marszałek Jazow oświadczył na polecenie prezydenta ZSSR, iż władza sowiecka, armia oraz inne organa ładu i porządku w żadnym wypadku nie dopuszczą do podzielenia broni jądrowej, która pozostanie w wyłącznej dyspozycji jednolitych sowieckich sił zbrojnych, natomiast jednostki Armii Czerwonej będą rozmieszczone tam, gdzie tego wymagają potrzeby obrony. Ponadto Jazow podkreślił, że wydał rozkaz użycia broni w razie

Ciąg dalszy na str. 48

NEW AGE

Badania przeprowadzone w USA w 1984 roku wykazały, że około 2/3 Amerykanów ma za sobą jakieś paranormalne doświadczenie w rodzaju czegoś określanego jako kontakt ze zmarłym, wrażenie podróży w czasie, przedśmiertne przeżycia, które udało się odtworzyć po reanimacji. Obecne badania wykazują, że coraz więcej Amerykanów wierzy w reinkarnację, możliwość dotarcia do swych poprzednich wcieleń poprzez hipnozę i doświadczenia mistyczne, w pochodzenie gatunku ludzkiego od przybyszów z kosmosu. Ten nowy zlepek przekonań padający na bardzo, jak widać, podatny grunt tworzy ruch religijno-polityczny określanego jako New Age. Generalnie rzecz biorąc jest to próba połączenia doświadczeń religijnych Wschodu i Zachodu. Źródła katolickie twierdzą, że jest to zarazem głęboko ukryty kult satanistyczny.

New Age Movement (Ruch Nowego Wieku) jest znany również jako Wiek Wodnika (Age of Aquarius),

Złoty Wiek (Golden Age), Wiek Powszechnego Pokoju (Age of Peace), Nowa Era (New Era). Wiązany jest z nastaniem ery konstelacji wodnika, która ma oznaczać raj na ziemi dla całej ludzkości. Zanik konfliktów i wojen, bogactwo materialne i duchowe. Można by zapytać: Co w tym złego? Chrześcijaństwo jest jednak zaniepokojone rosnącymi wpływami New Age.

Ostatni grudniowy numer wychodzącego w Kanadzie pisma katolickiego Michael Journal zawiera tekst Deirdre Manifolda poświęcony psychopolityce. Autor wyraża poważne obawy, że istnieją w Ameryce siły, których celem jest całkowite zniszczenie chrześcijaństwa na rzecz nowej religii, która będzie podstawą nowego światowego porządku.

Tuż obok zamieszczono notatkę w oparciu o New York Times. Jego numer z 29 września 1986 roku zawiera na okładce opis i interpretację celów ruchu New Age. Są nimi:

1. Wprowadzenie nowego politycznego porządku światowego. Stworzenie jednego światowego rządu określanego jako World Government, wspólnego banku monetarnego, żywności i innych zasobów.

2. Zaprowadzenie nowej światowej religii, łączącej elementy wszystkich wielkich religii światowych. Aby do tego doprowadzić należy osłabić odrębność tych religii, atakować instytucje pozwalające zachować wiarę - zwłaszcza Kościół katolicki.

3. Objawić Mesjasza Nowego Wieku, a zarazem przyszłego dyktatora świata. Wielu zwolenników New Age wierzy, że jest nim, żyjący rzekomo na przedmieściach Londynu, Lord Maltreya, któremu przypisywana jest zdolność przyjmowania różnych postaci i czynienia cudów.

W jednej z śródoowych audycji wieczornych CBC, w październiku, przedstawiono reportaż o Lordzie Maltrei. Skonstruowany tak, by wzbudzić przekonanie o mistyczności i wyjątkowości tej postaci. Przedstawiono kapłanów i świadków cudów Maltrei oraz różne argumenty zmierzające do rozwiania sceptycyzmu co do jego istnienia i działania.

Wracając do New York Times, twierdzi on, że ostatecznym celem New Age jest powszechny kult Lucyfera. W tej interpretacji więc New Age jest zakamuflowaną formą kultu satanistycznego.

W nieco łagodniejszym duchu prezentuje New Age pismo rycerzy Kolumba "Knights of Columbus" chrześcijańskiego stowarzyszenia w USA. W tekście "The magnet of New Age mysticism" napisanym przez Russella i Marjorie Chandler (lipiec 90) analizuje się konsekwencje mieszania wierzeń chrześcijańskich ze spirytualizmem ruchu New Age. Autorzy twierdzą, że nie da się łączyć bez popadania w sprzeczność katolicyzmu ze spirytualizmem wyznawców New Age.

Typowe eklektyczne wyobrażenie New Age. Ołtarzyk modlitewny z Chrystusem i Mahometem. Zdjęcie Grega Schneidera

Genezę ruchu wiąże Chandlerowie z ruchami pokojowymi i hippisowskimi lat 60, gdy w sztandarowych pismach i utworach tego okresu mówiono o Bogu jako o sile życia przenikającej wszystko, każdy był i każdą jednostkę. Wszystko co jest, jest boskie. Konsekwencją tego kroku jest wiara, że każdy z nas zawiera pierwiastek boski, element boskości, jest święty. Człowiek ma nieskończone potencje boskości, które osłaga poprzez np. "podłączenie do kolektywnej świadomości" przez bezpośredni lub za pomocą mediów kontakt z duchami zmarłych, przez poznanie swych dawnych wcieleń.

Psychiatra i autor bestsellerów M.Scott Peck jest jednym z najbardziej znanych autorów ruchu. W jego książce "The Road Less Travelled" wydanej przez Simone & Schustera Peck sugeruje, że "celem człowieka powinien być wzrost duchowy, aż do momentu osiągnięcia pełni boskości". Książkę tą można o dziwo znaleźć też w księgarniach chrześcijańskich podobnie jak "Course in Miracles" rozprowadzany przez niektóre katolickie parafie. "Kurs" ten naucza, że Bóg nie jest stwórcą świata, świat i grzech są iluzją, fałszywą drogą separacji od Boga. Tuż obok widnieją mylące odwołania do Ducha Świętego i Jezusa. Człowiek w konsekwencji jest istotą bezgrzeszną, niewinną i doskonałą. W chrześcijaństwie atrybuty te przysługują, nie wpleni nawet, świętym.

Istota najwyższa w New Age, do której się zwraca poprzez np. Medytację Transcendentalną (T.M.) jest Światłością, która, jak twierdzą niektórzy uprawiający T.M., nie ma nic wspólnego z Trójcą Świętą. Czym jest? Przeciwnicy N.A. twierdzą, iż jest siłą szatańską, światłością zawartą w imieniu Lucyfera.

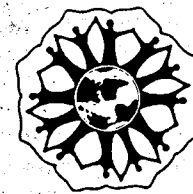
Modlitwa i medytacja to również dwa różne stany psychiczne. Modlitwa jest aktem pokory, żalu za popełniane grzechy, poczucia winy, medytacja w pewnym sensie aktem łączności z bóstwem zawierająca stosunek partnerski. Katolicy, którzy kategorycznie odmawiają wiernym prawa do medytacji transcendentalnej twierdzą, że zawiera ona akt pychy. Nie oznacza to, że w

Tytuły i symbole z pisma The Global Family Update.

Soviets Campaign for Nuclear-Free Zone

Dance Partners for Peace

More Soviet/American Cooperation

The Hunger of Eve

an odyssey, leading us toward a better future by Barbara Marx Hubbard

The Hunger of Eve awakens our deep "hunger" - our desire to fulfill our unique potential in the world. Barbara's story can help you find your path into the

chrześcijaństwie nie istnieje modlitwa medytacyjna. Tzw. "modlitwa serca" świętego Ignacego Loyola czy zakonnik trappisty Tomasza Mertona, jest najlepszym przykładem modlitwy medytacyjnej.

Inna zasadnicza różnica pomiędzy New Age a nurtami chrześcijańskimi, a szczególnie katolicyzmem, to koncepcja zbawiciela. Chrześcijaństwo wierzy, że jest nim Jezus Chrystus, zwolennicy New Age, podobnie jak wyznawcy Judaizmu, wierzą, że mesjasz nadejdzie. Jezus i święci traktowani są na równi z innymi prorokami religii. Budda czy Mahometem. Konsekwentny katolik nie może wierzyć w nadejście "prawdziwego Mesjasza".

I wreszcie spirytualizm. N.A. jest nierozłącznie związany z kontaktami z duchami zmarłych. Nie są to kontakty z aniołami czy świętymi. II Sobór Watykański potępił wszelkie formy wzywania i wywoływania duchów. Mimo że Kościół i Biblia potwierdza w wielu miejscach istnienie duchów.

Sprawa objawień. Kościół katol-

icki ściśle analizuje wszelkiego rodzaju objawienia, sugerujące odstępstwa od nauk chrześcijańskich, przykładowo - z wielkim sceptycyzmem odniósł się do objawień w Medjugorje, określanych niekiedy jako objawienia szatańskie. Ciekawe, że w jednym z ostatnich numerów kanadyjskiego pisma New Age zamieszczono entuzjastyczny reportaż z pobytu w Medjugorje (patrz: The Global Family Update, sierpień-wrzesień 1990, artykuł: Medjugorje Queen of Peace).

Ruch Pokojowy jest centralnym działaniem politycznym NEW AGE. Idea światowej, zgodnej rodziny, widoczna jest we wszystkich niemal publikacjach. Zapobieganie wojnie (także na Bliskim Wschodzie), sprawiedliwy podział bogactw, kooperacja sowiecko-amerykańska na wszystkich poziomach, oto tematyka spotkań i seminariów.

N.A. organizuje medytacje na rzecz pokoju światowego. Najbliższa - 31 grudnia o 12 w południe. Ruch pokojowy jest czymś niezmiernie popularnym, zwłaszcza, gdy występuje

nie w politycznej, lecz spirytualistycznej otocze.

Ruch pokojowy występuje też w tradycji chrześcijańskiej. Różni się jednak zasadniczo założeniami filozoficznymi. Pokój chrześcijan to postawa nie krzywdzenia innych. Pokój New Age to szansa na prosperitę i indywidualny rozwój.

Niektórzy autorzy N.A. posuwają się tak daleko, że kwestionują nawet podstawowe prawdy chrześcijaństwa i judaizmu. Barbara Marx-Hubbard w książce "Głód Ewy" ("The Hunger of Eve"), twierdzi, że ów głód jest głęboką potrzebą spełnienia naszych unikalnych potencji w świecie. Książkę ilustruje nadgryzione rajske jabłko. Jabłko z drzewa Dobrego i Złego. Grzech pierwotny przestaje istnieć. To Bóg jest przeszkodą w realizacji naszych unikalnych potencji - daje się wyczytać z tej książki. Czy nie jest to nic innego jak usprawiedliwienie biblijnej Ewy. A może ukryty kult satanistyczny? Wydawnictwo nosi nazwę "Sweet Forever Publishing". Pani Hubbard proponuje taśmy z technikami medytacji i uwalniania się od poczucia winy.

Taśmy, z subminalną podświadomościową informacją, to jedno z wyraźnie widocznych osiągnięć epoki eksperymentów psychotronicznych New Age. Wykazują one, jak twierdzą ich producenci, wysoką skuteczność w zamianie nawyków, nastrojów, poglądów. Pod nagraniem na taśmie muzyką, czy innym zespołem dźwięków nagrane są, docierające ponoć do podświadomości, niesłyszalne z pozoru informacje.

Obok taśm rosną wokół produkty karmiące egoizm konsumenta i jego marzenie o rozszerzeniu swych potencjałów: seminaria, zarządzania biznesem, ćwiczenia gimnastyczne, medytacyjne, terapia holistyczna, hipnoza, nauka "pocnownych narodzin", wróżenia z kart, kul kryształowych, fusów, tarota, leczenie bioenergią, akupunkturą i akupresurą. W technikach tych w gruncie rzeczy nie ma nic złego, gdyby nie to, że stopniowo zastępować one zaczynają zespół tradycyjnych przekonań. W atmosferze amerykańskiej powszechnej tolerancji rodzi się na róż-

nych poziomach nowa religia. Połączenie tych nowych form życia społecznego i realnych osiągnięć wiedzy z tradycyjnymi wartościami stanowi bardzo trudne, często zaniedbywane przez teologów zadanie. Zdawał sobie z niebezpieczeństwa wchłonięcia chrześcijaństwa Jan Paweł II, gdy podczas swej wizyty w USA, w 1987 roku, ostrzegał przedstawicieli katolickich grup przed relatywizmem. Oto cytat: "We face an insidious relativism that undermines the absolute truth of Christ and truth of faith, and tempts believers to think of them as merely one set of beliefs or opinions among others...".

Shirley MacLaine - wielki guru New Age

Gdy znakomita aktorka i tancerka Shirley MacLaine ogłosiła w swej książce, że już kiedyś raz żyła w Atlantydzie, że komunikuje się z duchami poprzez media, że wierzy, że goście z innych planet odwiedzili kiedyś ziemię, New Age uzyskał potężnego emisariusza. Nagradzana Oskarami urodziwa i inteligentna aktorka niedługo o silnych preferencjach lewicowych (chwalila się przyjaźnią z Fidelem Castro), zawsze aktywna politycznie, weszła niespodziewanie w spirytualistyczno-mistyczny etap życia. Zrobiła to publicznie i z hukiem, pociągając za sobą tysiące zwolenników swych hipotez. Wydała dwie książki opisujące swe wewnętrzne przemiany, zagrała w autobiograficznej sztuce telewizyjnej, zorganizowała seminaria i naukę tzw. wizualizacji, medytacji, hipnozy, itp. Wysunęła się na czoło liderów ruchu New Age. To, co zmieniło tak zasadniczo poglądy pani MacLaine to jej pierwsze doświadczenie, zwane po angielsku "out of body experience" lub w spolszczeniu "doświadczenie pozacielesne".

Unoszenie

Było to w 1975 roku. Pani MacLaine zasiadła w ciepłej mineralnej i ziołowej kąpiel. Jej nagłe ciało oświetlała tylko paląca się świeca. Wdychała głęboko dziwny zapach. Po chwili miała "lekką głowę". Nagle

poczuła w niej jakby otwarcie się tunelu, który rozszerzał się w kierunku palącej się świecy. Po chwili poczuła, że nie ma już rąk, ani nóg, ani ciała. Jest światłem świecy. Unosiła się w górę. Widziała swe ciało zanurzone w wannie - "Mój duch, umysł lub dusza bądź cokolwiek to jest - pisze w swej książce - wznosił się w przestworza. Przez dach, coraz wyżej i wyżej". Potem opisuje, że widziała z góry ziemię, w jej zakrągleniu, czuła wokół siebie wibrującą energię. Widziała też srebrny sznur, którym, niczym pepowina, połączona była ze swym ciałem w dole. Potem zdecydowała, że wraca i wróciła z trzaskiem.

Po tym doświadczeniu zrozumiała, że jest "indywidualną częścią Uniwersalnej Energii" i uwierzyła, że jej zadaniem jest opowiedzieć o tym światu.

Co ma piernik do wiatrak

Ruchem New Age zainteresowałam się w związku ze sprawą Tymieńskiego. W poprzednim numerze można znaleźć hipotezy wiążące niedoszłego prezydenta RP z tym ruchem.

Pobieżnie studiując New Age z łatwością dotarłam do książek standardowej postaci Shirley MacLaine - uderzyło mnie miejsce, gdzie dokonała się jej mistyczna transformacja. Owa kąpiel w ziołach i minerałach miała miejsce w Peru. W kraju tym, zwłaszcza w Andach peruwiańskich żyją wciąż szamani obeznani z technikami halucynogennymi, osłaganymi przez wdychanie środków ziołowych wywołujących uczucie unoszenia się w przestrzeni.

Stan Tymieński w swojej książce twierdzi, iż doznał w Peru przeżyć wewnętrznych głęboko go zmieniających. Cytowane w ub. tygodniu domysły New York Timesa sugerują, że były to podobne przeżycia, których doznawała słynna aktorka, tyle że wywołanych przez halucynogenne narkotyki. Można zastanawiać się, czy za tą przemianą poszły dalsze transformacje. Czy do władzy nad Polakami aspirował polityk ruchu New Age - nowego światowego kultu? **GRAŻYNA FARMUS**

PIERWSZA KANADYJSKA ŚWIĘTA

Marguerite D'Youville

9 grudnia Papież Jan Paweł II kanonizował podczas mszy św. w Bazylice św. Piotra w Watykanie bł. Marquerite D'Youville, pierwszą kanadyjską świętą urodzoną w Kanadzie.

W mszy kanonizacyjnej trwającej prawie 3 godziny uczestniczyły siostry ze zgromadzenia siostr miłości założonego w XVIII wieku przez Marquerite D'Youville oraz biskupi z miast, gdzie siostry mają swe klasztory - 5 z Quebecu (Montreal, Quebec, Vallyfield, St.Hyacinthe, Longueuil) oraz 2 z Ontario (Ottawa i Pembroke).

Papież Jan Paweł II podkreślił, że po raz pierwszy w historii kobieta kanadyjskiego pochodzenia jest podniesiona do godności świętej.

Następnego dnia Jan Paweł II spotkał się z delegacją kanadyjską. Siostry miłości przekazały mu ćwierć miliona dol. na cele dobroczynne.

Poza św. Marią Małgorzatą 9 innych świętych jest powiązanych z Kanadą, ale żaden z nich nie ma kanadyjskiego pochodzenia.

Św. Maria Małgorzata urodziła się w 1701 roku w Varennes w Quebecu. Po śmierci w 1730 roku męża założyła w 1737 roku w Montrealu zgromadzenie siostr miłości, opiekujące się ludźmi biednymi, chorymi, zniechęconymi, sierotami, wykończonymi, prostytutkami. Św. Maria Małgorzata nie miała łatwego życia. Miała ubogie dzieciństwo, jej ojciec zmarł, gdy miała 7 lat. Wczesnie owdowiała, mąż hulaka i przemysłnik pozostawił ją w wielkich długach. Czworo z jej sześciorga dzieci zmarło w wieku niemowlęcym bądź we wczesnym dzieciństwie. Już po założeniu zgromadzenia siostr miłości przez wiele lat była oskarżana o posługiwanie się zgromadzeniem jako parawanem do prowadzenia przemysłniczego biznesu po mężu, który był przemysłnikiem alkoholu. Na ulicy ją i inne siostry obrzucano kamieniami. Lata jednakże ofiarnej bezinteresownej pracy na rzecz biednych, chorych, bezdomnych, nieuprzywilejowanych i upośledzonych przyniosły w końcu zgroma-

dzeniu uznanie i szacunek. W 1753 roku król Francji Ludwik XV formalnie uznał zgromadzenie siostr miłości, a świętą Marię Małgorzatę mianował przełożoną zgromadzenia. Święta zmarła 23 grudnia 1771 roku w wieku 70 lat.

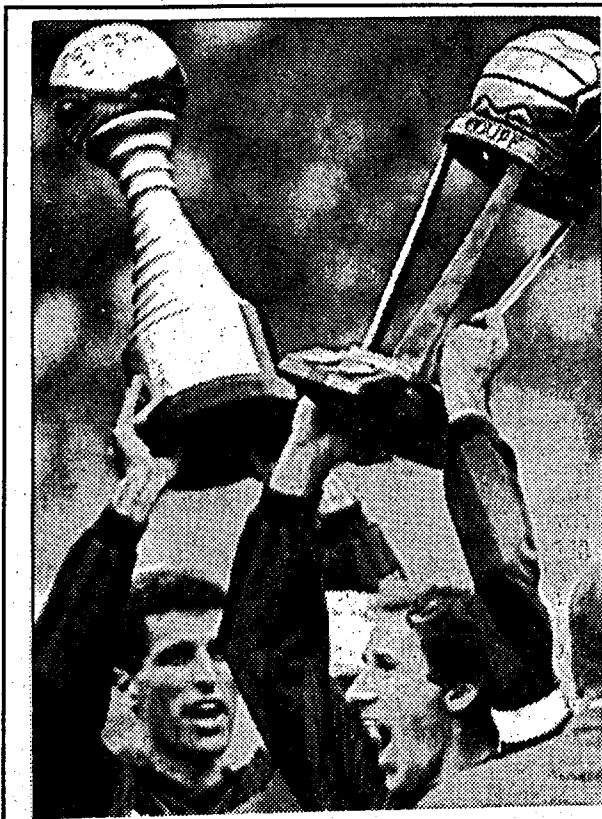
Obecnie siostry miłości poza Kanadą działają także w USA, w Ameryce Łacińskiej, Libanie i Afryce.

Siostry miłości zaczęły gromadzić dowody świętości swej założycielki i pierwszej przełożonej w 1884 roku. Marguerite D'Youville beatyfikował w 1959 roku papież Jan XXIII. Na wiosnę br. Watykan uznał za cud - uzdrowienie w 1978 roku z białaczką 29-letniej Lise Normand z Hull - która wraz z przyjaciółmi i krewnymi modliła się o zdrowie do błogosławionej Marii Małgorzaty. Umożliwiło to obecną kanonizację.

Kanonizacja bł. Marii Małgorzaty nie została przez wszystkich Kanadyjczyków zaakceptowana. Historyk Howard Adams z Brytyjskiej Kolumbii twierdzi, że D'Youville posiadała i handlowała indiańskimi niewolnikami. Jego zdaniem są dowody, że wystawiła raz na sprzedaż 11-letniego Indianina z plemienia Pawanee. Frantz Voltaire, dyrektor montreal-skiego Centrum Informacji i Dokumentacji o Haitińczykach, Karaibkach i Afro-Kanadyjczykach powiedział, że społeczność czarnych w Montrealu planuje złożyć protest w związku z kanonizacją D'Youville, która była właścicielką - według Voltaire - do 15 czarnych i indiańskich niewolników. Ksiądz Andre Cimichella z Montrealu powiedział, że niewolnicy w zyciorystie D'Youville są zupełnie drobnym szczegółem, nie mogącym podważyć jej świętości. W tamtych czasach posiadanie niewolników było normalnym sposobem życia i problem polega nie na tym czy się ich posiadało, lecz na tym jak się ich traktowało.

MARZENA KAZANECKA

AC MILAN MISTRZEM ŚWIATA

Kapitan AC Milan
Franco Baresi
(po prawej)
i Mauro Tassotti
tańczą
z pucharami

Tytuł klubowego mistrza świata w piłce nożnej zdobył AC Milan pokonując w Tokio mistrza Południowej Ameryki Olimpię Paragwaj 3:0 (1:0). Rewelacyjnie zagrali Holendrzy. Marco van Basten i Ruud Gullit dominowali na boisku, Frank Rijkaard strzelił dwie bramki: pierwszą w 44 minucie spotkania, drugą w 65 minucie ustalając wynik meczu. W 61 minucie drugiego gola zdobył Giovanni Stoppa dobijając piłkę odbitą przez bramkarza po silnym strzale van Bastena. Mecz był trans-

mitowany na żywo do 110 krajów. W Europie Zachodniej i Środkowej były to wczesne godziny poranne. Właściciel AC Milan Silvio Berlusconi zaoferował piłkarzom za zdobycie tytułu po 140 tys. dol. na głowę. AC Milan powtórzył sukces z ubiegłego roku, gdy pokonał także w Tokio Nacional Medellin 1:0. W tym roku piłkarze AC zdobyli wcześniej Puchar Europy pokonując Benficę Lizbonę oraz w ubiegłym miesiącu Superpuchar wygrywając ze zdobywcą PZP Sampdorią.

WANDA PANFIL WYGRAŁA W PARYŻU

Po zwycięstwie w nowojorskim maratonie, Wanda Panfil-Gonzales przybyła na kilkutygodniowy odpoczynek do kraju. Z rodzinnego Tomaszowa Mazowieckiego, wyjechała na krótko do Paryża, gdzie została

zaproszona przez organizatorów międzynarodowego biegu ulicznego na dystansie 11 km. W gronie mocnych rywali - startowało 128 zawodniczek z kilkunastu krajów Europy i obu Ameryk - Polka zajęła pierwsze miejsce z czasem 34 min. i 40 sek. Za nią, linię mety minęły: Nadieżda Ilina z ZSSR i Maria Lelut z Francji.

Wanda Panfil-Gonzales odleci wkrótce do stolicy Meksyku, gdzie obecnie mieszka. Do kraju powróci niebawem, by wziąć udział - po raz pierwszy - w balu mistrzów sportu, który 5 stycznia odbędzie się w hotelu "Marriott".

Wanda Panfil-Gonzales odleci wkrótce do stolicy Meksyku, gdzie obecnie mieszka. Do kraju powróci niebawem, by wziąć udział - po raz pierwszy - w balu mistrzów sportu, który 5 stycznia odbędzie się w hotelu "Marriott".

MIESZANKA AGENCYJNA:

Na zawodach w Calgary (Alberta) o Puchar Świata w łyżwiarstwie szybkim Niemka Gunda Kleeman ustanowiła rekord świata w wyścigu na 3000 m - 4:10.80. Kleeman wygrała także 1500 m - 2:01.56. Polka Ewa Borkowska była ósma - 2:07.63.

Po 18 partiach szachowego meczu o mistrzostwo świata wynik brzmiał Kasparow 9 1/2 - Karpow 8 1/2. 13 partii zakończyło się remisem, 2 wygrał Karpow, 3 - Kasparow (w tym 16 i 18). Do rozegrania zostało jeszcze 6 partii. Druga połowa meczu toczy się w Lyonie we Francji.

Zakończona w Nowym Sadzie XXIX Szachowa Olimpiada nie przyniosła polskiemu zespołowi sukcesów. Polki zajęły 13 miejsce - 23 pkt, Polacy - 18 z 32 pkt.

W rywalizacji pań, po pasjonującej rywalizacji do ostatniej partii ostatniego meczu, wygrały obrończynie złotego medalu - szachistki węgierskie, wyprzedzając minimalnie drużynę sowiecką - oba zespoły po 35 pkt. Siostry Zsuzsa, Sofia i Judith Polgarówny miały nieco lepszą punktację dodatkową, wartościującą przeciwniczki, z którymi grały i stąd ich pierwsze miejsce.

W rywalizacji panów - drużyna sowiecka dominowała wyraźnie mimo braku w jej szeregach dwóch

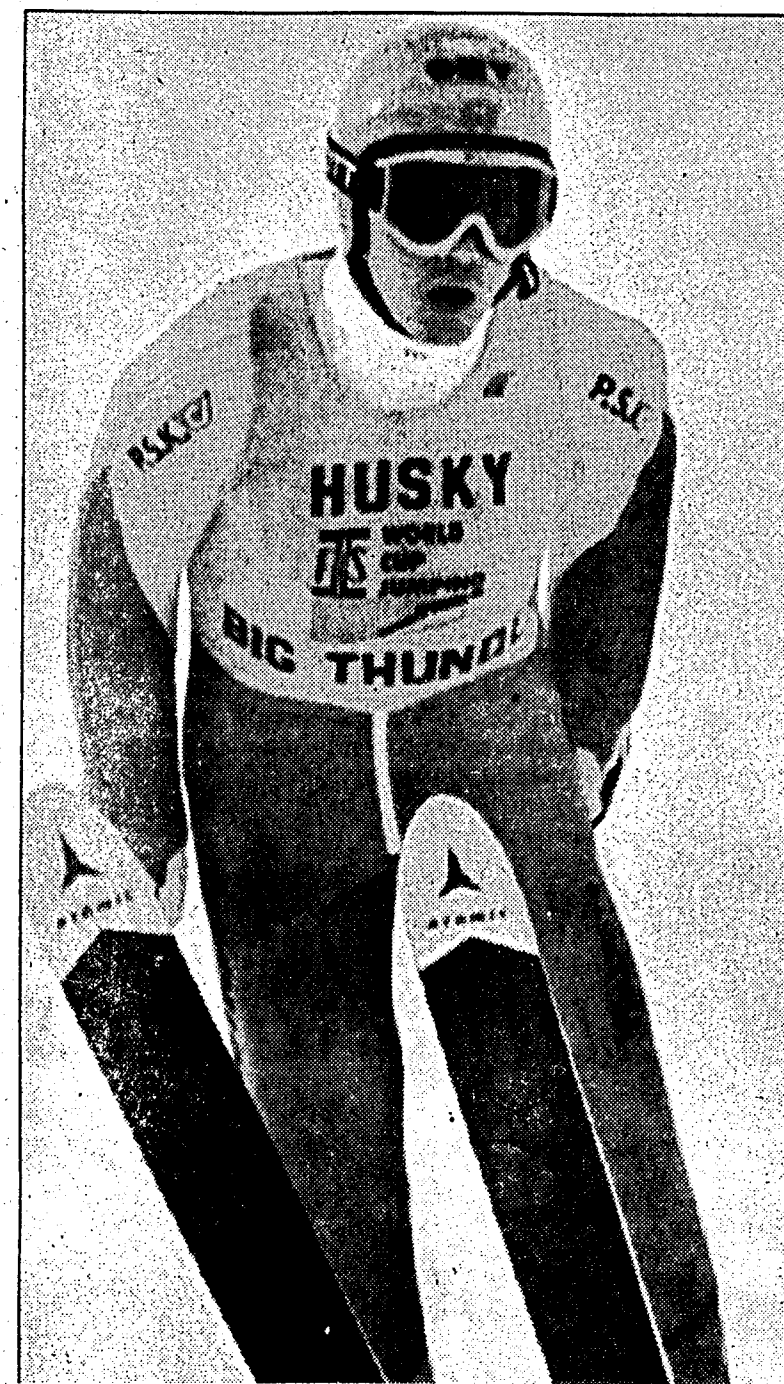
najsilniejszych graczy świata Garri Kasparowa i Anatolija Karpowa, którzy równolegle walczą o szachową koronę mistrza świata w Lyonie. Emocjonującą walkę o "srebro" wygrali w końcówce Amerykanie, wyprzedzając faworyzowanych Anglików - po 35,5 pkt. Polacy przed kompletnym blamażem, jako zespół, uchronili się wygraną do zera w ostatniej rundzie z Portugalczykami. Czołówka: panie 1. Węgry - 35 pkt, 2. ZSSR - 35 pkt, 3. ChRL - 29. Panowie: 1. ZSSR - 39 pkt, 2. USA - 35,5, 3. Anglia 35,5.

Złoty medal mistrzostw świata piłkarek ręcznych wywalczył w Seulu zespół ZSSR, zwyciężając w finale Jugosławię 24:22 (14:9). W pojedynku o trzecie miejsce piłkarki dawnej NRD pokonały swoje rodaczki z zachodnich Niemiec 25:19 (12:7).

Polki po porażce z Austrią, która pozbawiła je szansy na zajęcie w mistrzowskim turnieju medalowej pozycji, stanęły do rywalizacji z Danią o 9 miejsce. Ostatni występ zakończył się zwycięstwem naszych reprezentantek 27:26 (14:7).

W siedzibie PZPN dokonano losowania ćwierćfinałów piłkarskiego Pucharu Polski. Oto zestaw par: Górnik Zabrze - GKS Katowice, Legia W-wa - LKS Łódź, Olimpia Poznań - Stal Rzeszów, Zawisza Bydgoszcz - Widzew Łódź. Pierwsze mecze 3 marca 1991, rewanże dwa tygodnie później.

W eliminacyjnym meczu mistrzostw Europy koszykarzy, będącym dla polskiej reprezentacji meczem ostatej szansy, nasi zawodnicy pokonali Belgów 85:72 (44:32). W drugim meczu grupy "B" Włosi zwyciężyli Holendrów 126:87 (70:34). Do finałów awansowały zespoły Polski i Włoch. Polscy koszykarze przegrali swe pierwsze mecze eliminacyjne z Włochami, Belgią i Holandią. Finiszowali znakomicie wygrywając rewanże z Holandią 86:70 i Włochami 91:81 oraz obecnie z Belgią. Z grupy D awansowały Francja i CSRF (odpadł ZSSR). Ponadto do czołowej ósemki zakwalifikowały się Jugosławia, Hiszpania, Grecja i Bułgaria.

Austriak Andreas Felder wygrał obydwa konkursy skoków narciarskich o Puchar Świata w Thunder Bay w Ontario. Na skoczni 90 m Austriak za skoki 86,5 m i 90,5 m uzyskał 224,7 pkt. Drugi był Thoma (Niemcy), a trzeci Petek (Jugosławię). Na skoczni 120 m Austriak wygrał z notą 213,7 za skoki 111 i 119,5 m. Drugi był Petek, a trzeci Fin Nikkola. Na skoczni 90 m najlepszy Kanadyjczyk Richards z Oshawy w Ontario zajął 11 miejsce (205,1 pkt i 83 i 85,5 m), na skoczni 120 m najlepszy Kanadyjczyk Collins był 10 (141,9 pkt - 104,5 i 89 m).

DAREK L. BARECKI

W sobotę, 8 grudnia, zmarł na zawał serca Tadeusz Kantor. Miał 75 lat. Pracował nad kolejnym przedstawieniem swego teatru "To są moje urodziny"

KANTOR

Tadeusz Kantor: Urodziłem się 6 kwietnia 1915 roku

W Wielopolu dodajmy. Nazwa w sposób oczywisty kojarząca się z tytułem jednego z ostatnich spektakli Kantora. Ale do tego jeszcze daleka droga. A więc po kolei.

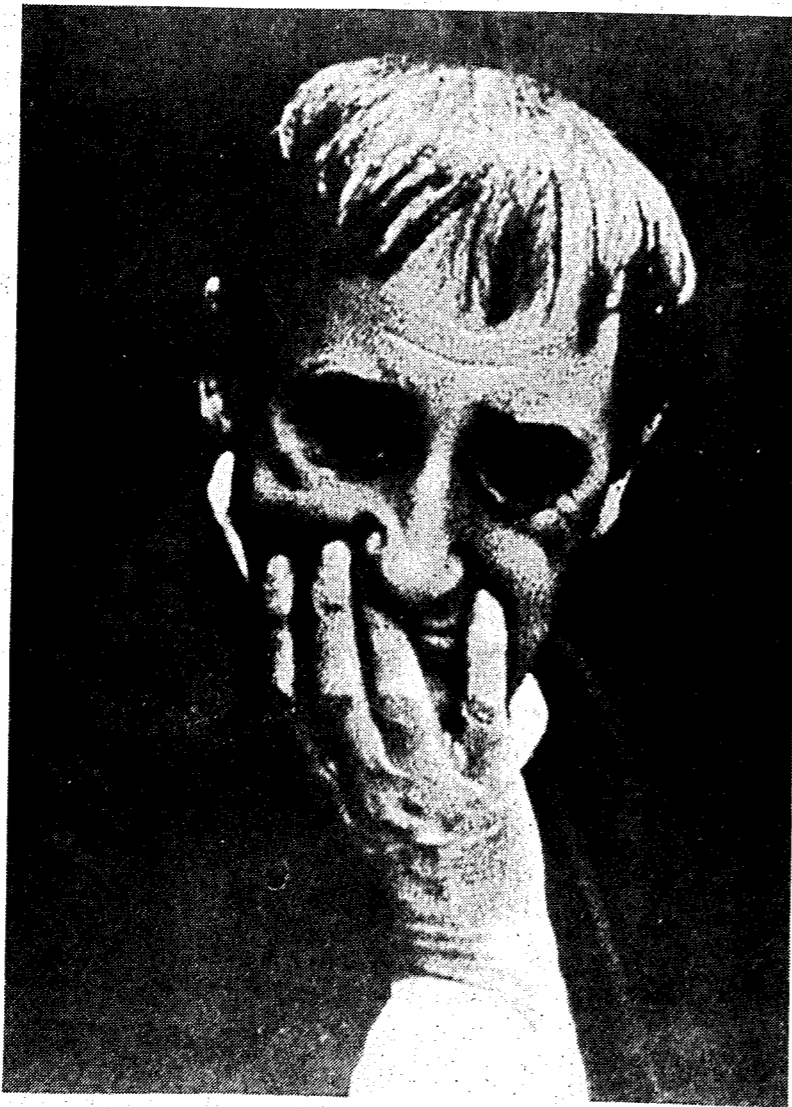
W roku dwudziestym dziewiątym przenosi się do Tarnowa, gdzie uczęszcza do gimnazjum, pod koniec którego rozpoczyna swoje pierwsze próby malarskie. Ważny to moment, bo decydujący o dalszej drodze artystycznego rozwoju. W konsekwencji tego kolejnym etapem staje się Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie. Wydział Malarstwa.

Z tym, że "artystą się człowiek rodzi", zgodziłbym się zapewne tak i jak większość ludzi skłonnych do formułowania twierdzeń. Nie można natomiast powiedzieć, aby tenże artysta (ten prawdziwy) był automatyczną maszynką zdolną produkować się w każdych warunkach.

Mimo ciepłarnianych warunków dostojnej Akademii przez pierwsze lata studiów w Kantorze nie zakiełkowało nic. Dopiero może, jak sam twierdzi, w pracowni Karola Frycza, dzięki jej niecodzienności, swobodnej atmosferze pojawiła się chęć do pracy "na własną odpowiedzialność".

"Moim celem w sztuce - mówi Tadeusz Kantor - zasadniczym motywem mojej twórczości jest "odzyskanie" przedmiotu, odnalezienie kontaktu z rzeczywistością. (...)

Trzeba go (przedmiot) "użyć" w sposób specjalny, niezgodny z jego masową, powszechną wszechobecną funkcją. (...) Nie można z tą "biedną" rzeczywistością, z przedmiotem niskiej rangi podejmować działań z wysokiej pozycji artysty. (...) Artysta powinien sam "schodzić" w sferę rzeczywistości rezygnując z aspiracji i prerogatyw "wyższego rzędu".

Okres wojenny przyniósł pierwsze działania teatralne. W warunkach konspiracyjnych grupa młodych ludzi, przeważnie studentów szkół artystycznych stworzyła pod wodzą Kantora teatr. Był on pierwotną wersją teatru Cricot 2. Nosił zresztą już pewne cechy tego co później miało zaowocować zupełnie nową koncep-

cją spektaklu teatralnego. Zostały zrealizowane w tym okresie trzy spektakle "Śmierć Orfeusza", "Balladyna" i "Powrót Odysa". Był to czas zainteresowania Kantora konstruktoryzmem, który i którego twórców podziwiał jednocześnie nigdy się z nimi nie identyfikując. Jedynym chyba momentem słabości była wy-

konana przez niego scenografia do "Balladyny" nosząca wyraźne ślady tego stylu. Co, co można byłoby odnieść do późniejszego charakteru "Cricot 2" miało pierwowzór już w planach do inscenizacji "Powrotu Odysa". Rzecz miała być zrealizowana na dworcu kolejowym. "Chodziło o tę nasyconą realnością scenerię, która z Odyssem i z teatrem nie ma nic wspólnego. Chodziło o to, żeby Odys wracający z tej antycznej, patetycznej i "geometrycznej" rzeczywistości, wszedł wprost na dworzec, w brud, niechlujstwo, w otoczenie ludzi, którzy w ogóle nie zajmują się jego sprawą, których jego losy, czyny i perypetie nie interesują, którzy po prostu siedzą w brudnych kubrakach, w czapkach nasuniętych na oczy, otoczeni kuferkami, tobołkami; żeby wszedł wprost w konkretne życie".

Zamierzenie na wskroś nowatorskie w czasach, gdy pojęcie "happeningu" jeszcze nie istniało nawet w kręgach tzw. awangardy artystycznej. Propozycja ta nie została w istniejących wówczas warunkach zrealizowana.

W tej wersji, która doczekała się szczęśliwie realizacji w prywatnym mieszkaniu miał miejsce inny ważny moment. Szczególnym elementem w przygotowaniu spektaklu okazała się budowa scenografii. Warunki w jakich tenże powstał poddyktowały poniekąd podejście do niego. "W obręb dzieła sztuki zostały wrzucone "kawałki" rzeczywistości życiowej, odrażające i brutalne: spróchniała deska, zardzewiała lina, zablocone koło od wozu, stare paki pokryte kurzem, autentyczny mundur. Wszystkie te zaistniałe wówczas posunięcia, podświadome wyłomy w "stereotypie twórczego myślenia" miały rozwinąć się później w szereg nazwanych dyscyplin uprawianych w ramach Teatru Cricot 2.

Teatr budowany przez lata, doskonałony i nieustannie zmieniany nie powstał u Tadeusza Kantora z założenia czysto teatralnych. Bazą jego stały się przede wszystkim doświadczenia z terenu plastyki. Poszukiwania malarskie uzupełniane później nowymi formami tzw. "dzia-

łań plastycznych" kształtowały założenia mające wyrazić się w spektaklach teatru "Cricot 2". Bez chociażby pobieżnej orientacji w procesie powstawania, bez poznania ich pochodzenia nie jesteśmy w stanie odnaleźć i zinterpretować ich funkcji w spektaklach Kantora.

Wczesne fascynacje plastyczne oscylowały wokół konstruktoryzmu Strzebińskiego i Kobra, ormlizmu Pronaszków i działalności aktywnej niemal do samej wojny Grupy Krakowskiej. Autorytetem dla konstruktoryzistów pozostawał w dalszym ciągu "Bauchhaus". Natomiast źródłem wzorców i inspiracji dla młodych, poszukujących malarzy byli francuscy koloryści i fowiści. Wczesne lata powojenne przyniosły pierwsze zetknięcie Kantora z Paryżem i zarazem fascynację tym owianym legendą "siedliskiem" artystów. To ostateczne i bezwzględne zetknięcie się oko w oko ze sławnymi obrazami Goyi, Picassa, Kandinskiego czy Miro, "chodzenie przy pomocy własnych butów" po salach Luwru, rozprawianie się na własny rachunek z tym czego się kiedyś uczyło na pamięć i co podziwiano się przyniosło takie oto zdanie zapisane w paryskim notatniku Kantora: "zaprzestać chodzić do muzeów i galerii".

Powiedzmy sobie, że od mistrzów uczą się uczniowie. Od kogo w takim razie uczą się mistrzowie, gdy są jeszcze uczniami? Od swoich mistrzów? Może. Tak chyba powstało rzemiosło, które bardzo dawno temu było sztuką. Ale do rzeczy.

T.K. - (...) Wtedy, po jakimś czasie dokonałem "odkrycia", które oświadczy dla mnie posiada zasadnicze znaczenie. Zdałem sobie sprawę, że istnieje jednak inne wejście. Że będzie ono raczej boczne i biedne, nieinterpretacyjne, może nawet śmieszne, przez które może wemknąć się sztuka. Zdałem sobie sprawę, że muszę pozostać lalkiem, aby utrzymać konieczny stan imaginalny.

Wraz z kwestią odmiennego sposobu zagospodarowania przestrzeni artystycznego "wytworu" pojawił się przedmiot. Zagadnienie przedmiotu (tzw. "przedmiotu biednego") poz-

bawionego swego znaczenia materializuje się w momencie przymocowania pierwszego parasola do obrazu ("assemblage"). Jest rok pięćdziesiąty ósmy. Serie obrazów z parasolami stają się od tego momentu bardzo charakterystycznym motywem twórczości Kantora.

Innym niezwykle dociekliwie badanym przedmiotem stało się krzesło. Od roku czterdziestego trzeciego począwszy krzesło pojawiło się wielokrotnie w różnych momentach niezmiennie, a służące jedynie do definiowania określonych sytuacji. Krzesło było podstawowym elementem składowym w spektaklu "Wariat i Zakonnica". "Opakowane" w mozaikę wykpiło mozaikowe kompozycje zdobiące monument w jugosławijskiej miejscowości Vela Luca. "Wyszło" przez ściany galerii "Foksal" w Warszawie. Stało się w formie piętnastometrowego giganta przy autostradzie w Oslo.

W poczet "przedmiotów biednych" autor zaliczył niemal wszystkie przedmioty mogące wykazać jakąkolwiek formę nieskazitelnej przedmiotowości, a więc: stare deski, zardzewiałe szyny, stolki, krzesła, walizki, zakurzone paczki, szmaty, rozbite taksówki, torby, worki, itd. ... Te ostatnie związane już były bezpośrednio z ideą "opakowanej rzeczywistości materialnej" nazwanej przez artystę ambalazem. Ambalaze (emballage) wielokrotnie powtarzane i szczegółowo komentowane stały się z czasem jednym z podstawowych elementów budujących świat biednej najczęściej zaambalazowanej lub porażonej rzeczywistości w sztuce Kantora.

W malarskiej działce swej twórczości Kantor zasłynął jako twórca "Informel". Obrazy "Informel" znalazły się jednak na osobnym niejako torze poszukiwań artystycznych nie wiódącym ku teatrowi. Znacznie bliżej interesującego nas tematu są jego rysunki. Rysunki postaci zgalwanizowanych, postaci porażonych, kreatur cierpiących czy ludzi uwikłanych w sytuacje np. postać z deską, postać z drzwiami. Już bezpośrednio dotyczące spektakli są jego rysunki akcji oraz pro-

ciąg dalszy na str. 29

POLISH
CANADIAN
COMMUNITY
SERVICES
CENTER

1579 Bloor Str.W.,
Toronto
TEL. 533-9471

POZWÓLMY SIĘ USŁYSZEĆ, POZWÓLMY SIĘ POZNAĆ

Kilkanaście tygodni temu Polsko-Kanadyjskie Biuro Usług Socjalnych (Polish Canadian Community Services) rozpoczęło szeroko zakrojoną akcję zbierania danych statystycznych dotyczących potrzeb ludzi starszych polskiego pochodzenia. Korzystając z dofinansowania otrzymanego od Ministerstwa Zdrowia Prowincji Ontario, opracowany został przez fachowca zajmującego się profesjonalnie badaniami opinii publicznej, szczegółowy kwestionariusz obejmujący wszystkie aspekty i skalę ewentualnych potrzeb ludzi starszych. Dane, które uzyskać mieliśmy za pomocą akcji ankietowej, konieczne są do przedstawienia odpowiednim komórkom rządowym naszej prowincji sytuacji osób starszych, należących do polskiej społeczności w Ontario. Nowy rząd prowincjonalny jest na etapie opracowywania planu daleko idących reform socjalnych, które wyjść mają na przeciw potrzebom najmniej dotąd uprzywilejowanych grup społecznych. Do takich należy między innymi społeczność osób, które wycofały się już z aktywnego życia zawodowego. W związku ze wspomnianym planem reform możemy otrzymać środki finansowe, które przeznaczone zostaną na szeroką akcję pomocy dla osób starszych.

Zanim zapadnie jednak decyzja w kwestii przydzielenia nam funduszy, organizacje rządowe muszą się

najpierw zapoznać z realnymi potrzebami polskich seniorów. I tu wynika problem, z którym - jak dotąd - nie możemy sobie poradzić. Polscy seniorzy wykazali minimalne zainteresowanie tą, jakże ważną i istotną, akcją. Z rozesłanych i rozdanych za pośrednictwem organizacji polonijnych kwestionariuszy wróciła do nas znikoma ilość. Dlaczego? Czyżby nie zależało nam, społeczności polskiej w Ontario, na uzyskaniu możliwości i poszerzeniu perspektyw ułatwienia sobie życia codziennego? Czyżby nie było wśród nas ludzi oczekujących na wyciągnięcie do nich przyjaznej dłoni w sytuacji, kiedy nawarstwiają się problemy i coraz trudniej sobie z nimi poradzić? Trudno w to uwierzyć! Trudno uwierzyć w tak optymistyczną wizję społeczności, która nie zna słów "samotność", "bezradność", "zniechęcenie"!

Ludzie starsi często nie lubią prosić o pomoc, chcą jak najdłużej czuć się samodzielnymi, nie obciążając nikogo odpowiedzialnością za własne problemy. Trudno często przebrnąć się przez tę "barierę kontrolną", która dla osoby starszej jest rodzajem tarczy osłaniającej ją przed nieuchronnością czasu. Przypomnijmy sobie jednak słowa słynnego geriatry - dr E.J. Stieglitza, który stwierdził, że starzenie się łączy się z niezliczonymi aspektami życia; zaczyna się w momencie narodzin i kończy ze śmiercią. Trudno więc, cytując te sformułowania, oddzielić problemy wieku dojrzałego od problemów człowieka w ogóle. Zawsze, na każdym etapie naszego życia, potrzebujemy pomocy bliźnich, zmieniają się tylko nieco możliwości przystosowania do życia w społeczeństwie. Teraz istnieje szansa, aby ludziom starszym ów proces przystosowawczy ułatwić.

I nie o pokorne prośby tu wszakże chodzi, a o rozsądne wykorzystanie możliwości, jakie proponuje nam rząd. Słowem - mamy się tylko przedstawić, nie indywidualnie nawet, a grupowo, jako społeczność ludzi wciąż przecież liczących się w całościowym obrazie kanadyjskiego

życia, a posiadających konkretne potrzeby. Nie musimy prosić o pieniądze potrzebne nam na rozwinięcie akcji socjalnych. Te pieniądze czekają na to, aby zostały właściwie spożytkowane. Realizując jednak ten cel musimy zebrać jak największą sumę informacji, musimy się precyzyjnie orientować, z jakimi potrzebami, z jakimi problemami spotykają się ludzie starsi w społeczności polonijnej. Wiemy, że największym problemem seniorów jest dostosowanie się do zmieniającej się sytuacji społecznej i rodzinnej, co jest również najczęściej spotykanym źródłem stresów. Chcemy jednak wiedzieć więcej, chcemy pomóc wtedy, kiedy nasi seniorzy stają w obliczu utraty pozycji życiowej, niepowodzenia, obojętności, niechęci, odrzucenia, osamotnienia po utracie najbliższych i przyjaciół. Chcemy im pomóc wtedy, kiedy ogarnia ich uczucie bezradności i lęku, co uruchamia z kolei różne zachowania i reakcje obronne, jak choćby ta, która nie pozwoliła naszym ankietowanym na wypełnienie kwestionariusza. Wiemy, że ta gorzka izolacja nie zawsze wynika z wewnętrznej potrzeby i dążenia do samotności. Chcemy jednak wiedzieć jeszcze więcej!

Stąd apel do Państwa: pozwólcie się tylko usłyszeć, pozwólcie się poznać! Nawet jeśli na dzień dzisiejszy sytuacja Państwa nie wymaga pomocy, myślcie o przyszłości, myślcie o tych spośród nas, którzy już dziś owej pomocy naprawdę potrzebują.

W swojej pracy z seniorami spotykamy się często z podkreślanem przez nich własnych możliwości, co ma na celu utrzymanie dotychczasowego statusu życiowego; obserwujemy dążenie do tego, czego nie udało się zdobyć w poprzednich latach. W tym także możemy pomóc, zanim trudności życia codziennego wywołają uczucie bezradności i smutku. Musimy jednak działać wspólnie, chociaż tyle się mówi w polonijnym świecie o braku zorga-

ciąg dalszy na str. 34

ODZYSKANIE POLSKIEGO OBYWATELSTWA

KOMUNIKAT
Konsulatu Generalnego
Rzeczypospolitej Polskiej w Toronto

W związku z dużym zainteresowaniem P.T. POLONII sprawami odzyskania bądź przywrócenia obywatelstwa polskiego Konsulat Generalny RP w Toronto uprzejmie informuje, iż w aktualnie obowiązującym porządku prawnym jedyną drogą umożliwiającą powrót do obywatelstwa polskiego jest wystąpienie do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

o nadanie obywatelstwa polskiego. Tego rodzaju wnioski rozpatrywane są w trybie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. i traktowane jako przypadki szczególnie uzasadnione.

Osoby zainteresowane nadaniem obywatelstwa polskiego (nie przywróceniem) powinny zwrócić się do naszego urzędu o przekazanie informacji o trybie przygotowania wniosków w powyższej sprawie.

Jednocześnie pragniemy poinformować, że trwają prace nad nowelizacją wspomnianej ustawy o

obywatelstwie polskim. Projekt nowej ustawy będzie zapewne przedmiotem obrad Parlamentu Rzeczypospolitej Polskiej.

Przewiduje on możliwość przywrócenia obywatelstwa polskiego osobom, które utraciły je w przeszłości pochopnie lub nie z własnej woli.

W przypadku uchwalenia ustawy w proponowanym kształcie procedura załatwiania spraw związanych z powrotem do obywatelstwa polskiego uległaby znacznemu uproszczeniu i skróceniu.

Osoby, które opuściły Polskę w okresie II wojny światowej bądź po jej zakończeniu, a które nie zrzekły się obywatelstwa polskiego (otrzymali zgodę na zmianę obywatelstwa polskiego na obce) powinny wystąpić do Konsulatu z wnioskiem o stwierdzenie posiadania obywatelstwa polskiego. Po otrzymaniu powyższego stwierdzenia z Polski, Konsulat osobom zainteresowanym wystawia paszporty polskie.

Osoby zainteresowane otrzymaniem bardziej szczegółowych informacji winne kontaktować się z działem prawnym Konsulatu w Toronto pisząc na adres:

Dział Prawny Konsulatu
Generalnego RP w Toronto
2970 Lakeshore Blvd. West
Toronto, Ontario M8V 1G5
TEL. 252-1779
FAX 252-0509

SOUTH ETOBICOKE COMMUNITY LEGAL SERVICES

udziela porad prawnych po polsku, wyłącznie w czwartki od godz. 14:00 do 16:00 dla osób mogących wykazać się niskimi dochodami

• sprawy emigracyjne • problemy z właścicielami domów • sprawy związane z zasiłkiem dla bezrobotnych • zasiłek społeczny i rodzinny • emerytura
Usługi przystępują jedynie mieszkańcom Południowego Etobicoke

TEL. 252-7218
2970 Lakeshore Blvd.W. # 303
(Blisko Islington)

SKARB NARODOWY

S.P.

JÓZEF HAMULECKI

Urodzony 8.12.1905 roku w Polsce, w miejscowości Kotra pow. Grodno. Umarł w Brantford General Hospital w dniu 21.XI.1990 roku.

Do szkoły uczęszczał średniej. Po wkroczeniu Rosji Sowieckiej na polskie terytorium w 1939 roku, został aresztowany i wywieziony do R.S. do Uchta. Otrzymał wyrok ośmiu lat więzienia i pracował przy wyrębie lasu.

Po amnestii dzięki naszemu Naczelnemu Wodzowi P.S.Z. gen. Władysławowi Sikorskiemu wstąpił do wojska, razem z wojskiem wyjechał do Persji. Przechodził kraje: Iran, Irak, Palestynę, Egipt. Po przeszkoleniu i ukończeniu Szkoły Podoficerskiej, został przydzielony do 10 Pułku Art. Bater. Dowodzenia. Z 2 Korpusem pod dowództwem gen. Wł. Andersa, brał czynny udział we Włoszech, w bitwach jak Rimini, Ankona, Bolonia, również Monte Cassino. Miał wiele odznaczeń wojskowych. Z Włoch razem z 2 Korpusem wyjechał do Anglii.

Do Kanady przyjechał w 1950 roku. Wstąpił do S.P.K. w Brantford Kola Nr 4. Pełnił wiele funkcji w Zarządzie Kola.

Miał wszystkie odznaczenia kombatanckie. Należał do Grupy 10 Z.P. w Kanadzie w Brantford. Za swój wkład dla dobra polskiej emigracji, został odznaczony Krzyżem Zasługi.

Należał do Skarbu Narodowego R.P. w Brantford, pełnił funkcję sekretarza. W uznaniu zasług i świadczeń został odznaczony Medalem Srebrnym i Medalem Złotym. Należał do Komitetu Milenium Polskiej Chrześcijańskiej.

Cześć Jego pamięci!

Pani Adeli małżonce i synowi Edwardowi oraz całej Rodzinie w Polsce składamy serdeczne wyrazy współczucia
Komitet Skarbu Narodowego R.P. na Brantford
KONSTANTY HAMULECKI, Prezes

WEŹ SIĘ W GARŚĆ

DLA ZAKOCHANYCH I SAMOTNYCH

Polityka odciągnęła mnie na jakiś czas od popularyzacji psychologii. Tymczasem otrzymałem kilka listów dotyczących problemów małżeńskich i rodzinnych. Oto kilka teorii, które zbliżają nas nieco do zrozumienia naszych życiowych problemów w tej dziedzinie.

Zbliżone poczucie humoru

W parze można się różnić temperamentem, zainteresowaniami, upodobaniami, ale nie typem poczucia humoru. Przedstawia on bowiem naistotniejsze cechy człowieka i bywa źródłem głębokiego rozdrażnienia. Zanim zdecydujesz się na ożenek upewnij się, czy to samo cieszy wybrankę twego serca - radzi **Journal of Personality Assessment**. Pary o zbliżonym poczuciu humoru komunikują się lepiej, są szczęśliwsze, lepiej przechodzą trudności i pozostają ze sobą dłużej.

Trzymać na dystans?

Po latach mówimy, że nasz związek nie jest już taki bliski. Okazuje się, że termin ten może mieć konkretne znaczenie. Terapeuta rodzinny **D. Russell Crane z Brigham Young University** wymierzył sobie w calach odległość między osobami w parach zakochanych i zagrożonych rozpadem. Otrzymał interesujące wyniki już po przetestowaniu 110 par. Test polegał na tym, że ustawiał parę naprzeciwko, prosząc by się do siebie zbliżyła na odległość, umożliwiającą swobodną rozmowę. Kiedy zatrzymywali się Crane mierzył odległość między nimi. W większości wypadków dystans wyznaczał mężczyznę. Im szczęśliwszy w małżeństwie tym bardziej zbliżał się do swej żony. Szczęśliwe pary rozmawiają w odległości 11-12 cali. Nieszczęśliwe 15 cali i więcej. Kobiety źle traktowane przez męża, cofają się gdy

podchodzi za blisko. Osoby z zaburzeniami osobowości i nieszczęśliwe w swych związkach mają generalnie lęk lub wstręt do bliskiego kontaktu przestrzennego z innymi ludźmi. A tymczasem bliski kontakt ma umacniać związek. Tak głosi chemiczna teoria miłości rozpowszechniana przez **Bubba Nickolsona z State University of New York**.

Całuj!

Pocałunek, twierdzi uczonego wyzwała "uzależniająca" substancja zwana sebum, której rola polega na umacnianiu więzi między ludźmi. Absolwent badań nad zachowaniem zwierząt, twierdzi, iż "sebum" jest wydzielane przez skórę, zwłaszcza ust, głowy, twarzy, szyi, sutek i organów seksualnych.

Pocałunek jest stymulującą formą pobierania substancji miłosnej od partnera. Tak czynią, między innymi, ptaki. Gdy usunie im się gruczoły wydzielające tę substancję, tracą zainteresowanie okaleczonym partnerem.

Partnerzy, którzy z emocjonalnych, zdrowotnych czy innych powodów przestali na jakiś czas się całować, z czasem tracą do tego całkowicie chęć, jakby w wyniku "odwykowej" kuracji. Są osoby, dla których brak pocałunku powoduje oziębłość seksualną. Zdarza się to częściej u kobiet.

W kolejnych numerach:
Śledź głównych cnót szczęśliwego związku.

PEDANCIK

Polsko-Kanadyjskie Towarzystwo Muzyczne
zaprasza na

KONCERT ŚWIĄTECZNY

wykonawcy:

Monica Wisner - sopran, Małgorzata Drag - mezzosopran,
David Arnot - tenor, Gordon McLeod - bas

Chór kameralny MUSICA ANTIQUA
Chór Ryerson's OAKHAM HOUSE
Orkiestra TORONTO SINFONIETTA
Matthew Jaskiewicz - dyrygent

W programie:

Arcangelo Corelli - Koncert na Boże Narodzenie
G-dur, Op. 6, No. 8
Johann Sebastian Bach - Uwertura No. 3 D-dur, BWV 1068
Joseph Haydn - Msza "Lorda Nelsona" D-moll

Piątek, 14 grudnia 1990, godz. 20
Church of the Redeemer, 162 Bloor St. W. (przy Avenue Rd.)
Bilety: \$10 i \$8 dla członków Towarzystwa.
Dodatkowe informacje można uzyskać dzwoniąc 922-9973

Koncert będzie powtórzony 15 grudnia w kościele
Church of the Holy Trinity, 10 Trinity Square (na tyłach Eaton Centre)

Dokończone ze str. 25

KANTOR

jękty do przedstawień. Osobną i szeroką dziedziną w twórczości Tadeusza Kantora są wszelkiego typu akcje: działania plastyczne. Happeningi są może najpowszechniej zawiązanymi spośród nich.

Happening wysuwający się poza ramy działań czysto plastycznych nie sęga jeszcze formy działania zwanej teatrem. To jednorazowe wydarzenie wyjęte niejako z kontekstu (lub też nigdy do niego nie przynależni) stanowi pomost w kierunku zorganizowanego w określonej formie i konsekwentnie budowanego teatru.

Darek L. Barecki

ANTYPODY UBIORU

Interesuje mnie ubiór ludzki. Złazcza od spodu. Gdy się odpruje podszewkę, która jest jakby dnem. Bliższa ciała.

Odkrywa się warstwę ubioru jak warstwę skóry.

Kantor

BIURO PODRÓŻY

AUTORYZOWANY
DEALER

SAVE-O-WAY

OVERSEAS SERVICES

A division of 547319 Ontario Ltd.

WORLD WIDE TRAVEL

331 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. Canada M6R 2M8
TEL. (416) 532-3042, 532-3794 (Otwarte: 10 - 18, soboty: 10 - 16)
720 Burnhamthorpe Rd. W., Unit 17, Mississauga, Ont., Canada L5C 2R9
TEL. (416) 896-2832, Fax 273-5993 (Otwarte: 10 - 18, soboty: 10 - 16)

Każdy klient kupujący bilet lotniczy o wartości powyżej \$500 może wysłać bezpłatnie paczkę morską o wadze do 10 kg do Polski lub innego kraju na świecie!

Już z górną 9 lat firma Save-O-Way wysyła co tydzień regularnie kontenery z paczkami do Polski.

• BILETY LOTNICZE DO POLSKI I INNYCH KRAJÓW • PRZELOTY CZARTEROWE DO POLSKI SAMOLOTAMI LOT • ZAPROSZENIA I NAJTAŃSZE UBEZPIECZENIA DLA OSÓB ODWIEDZAJĄCYCH KANADĘ • KUPONY ORBISU I PRZYGOTOWANIE DOKUMENTÓW PODRÓŻY • SŁONECZNE WAKACJE W CIEPŁYCH KRAJACH

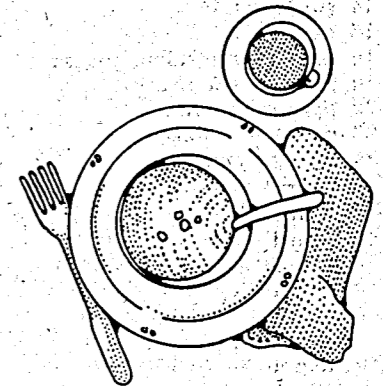
PACZKI DO POLSKI

LISTA TERENOWYCH PRZEDSTAWICIELI SAVE-O-WAY

Mississauga, Ont. L4Y 4H4
POLMAR TRAVEL INC.
3615 Dixie Rd., Unit 11
Arkadiusz Grabara
Tel. (416) 238-6683
Fax 238-6763

Kitchener, Ont. Kazan Overseas Parcels 83 Shanley St. Tel. 743-7653	Woodstock, Ont. Holy Cross Church 169 Ingersoll Rd. Tel. 539-1050	Delhi, Ont. Aleksander Bożek R.R. 1, Delhi Tel. 582-1058	Brantford, Ont. Polonaise Deli 24 Dalhousie St. Tel. 753-7550	Sault Ste Marie, Ont. Edward Glowik 324 Whitney Ave. Tel. (705) 253-7240
DANA PARCEL 55 Thornhill Dr. Guelph, Ont. N1H 8C7 Tel. 836-4672	Oshawa, Ont. Barbara Rzeźniczek 869 Capri Court Tel. 435-0600	Hamilton, Ont. Save-O-Way 747 Barton St. E. Tel. 545-6788	Thunder Bay, Ont. Frank Customs 519 Simson St. Tel. 622-3885	St. Catharines, Ont. St. Joseph's Bakery 53 Facer St. Tel. 937-4411

TOFU

Historia tofu sięga 164 roku przed narodzeniem Chrystusa. To odkrycie kulinarne jest związane z osobą Lorda Liu An, wielkiego znawcy taoizmu, a jednocześnie znakomitego kucharza. Tofu jest znanym danie bezmięsnym w Chinach już przeszło dwa tysiące lat. Do Japonii dotarło nieco później i uważane było za potrawę przeznaczoną tylko dla ludzi bogatych, arystokracji i dla kapłaństwa. Dopiero w XII wieku stało się dostępne dla szerokiego mas.

ko, witaminy B i E, żelazo, fosfor, potas i wapń. Nie zawiera ono żadnych środków chemicznych i konserwujących. Jego sposób przygotowywania jest podobny do tego sprzed dwóch tysięcy lat temu. Jest tanim, niskotłuszczowym, nie zawierającym cholesterolu pokarmem mogącym zastąpić lub uzupełnić mięso. Jak z pewnością wszyscy wiemy, istnieje ścisła zależność między schorzeniami serca a spożywaniem mięsa, które ma wysoką zawartość nasyconych tłuszczów i cholesterolu. Tofu jest nie tylko produktem o niskiej zawartości tłuszczu, ale również pomaga obniżyć poziom cholesterolu we krwi i zabezpieczyć przed jego niepożądaną akumulacją w organizmie.

Jest to najlepsze źródło białka roślinnego. Białko z tofu jest w 90% przyswajane przez organizm ludzki. Z tego też powodu jest uznawane za produkt zawierający takiej samej jakości białko co produkty mięsne.

Tofu jest często stosowane przez osoby pragnące schudnąć. Jest doskonale trawione przez nasz organizm, stanowi wartościowe

Co to jest więc tofu? Tofu jest produktem spożywczym otrzymywanym z ziaren sojowych w procesie przetwarzania mleka sojowego w sposób przypominający wytwarzanie białego sera. Tofu swoim wyglądem przypomina biały ser twarogowy. Można je znaleźć w większości większych sklepów spożywczych w dziale warzywniczym. Kostki tofu są pakowane w plastikowe pojemniczki wraz z małą ilością wody dla utrzymania świeżości i wilgotności. Porównanie do sera czy jogurtu kończy się tylko na wyglądzie, smak tofu jest całkowicie inny. Ma lekki, prawie neutralny smak i samo w sobie nie będzie potrawą smakoszy.

Co tofu ma wspólnego ze zdrowiem, że piszę o nim w dziale ZDROWIA? Otóż tofu, chociaż zupełnie nieznanne w naszej kuchni polskiej, jest godne polecenia wszystkim dbającym o zdrowie i pragnącym zapewnić sobie zdrowe i urozmaicone jedzenie. Wprowadzenie tofu jest często bardzo dobrym posunięciem na konieczność lżejszej, mało tłuszczowej diety. Tofu często polecam moim pacjentom. Wraz z moją rodziną stosuję je też w naszym domowym jadłospisie.

Tofu jest cennym produktem odżywczym bogatym w białko, biał-

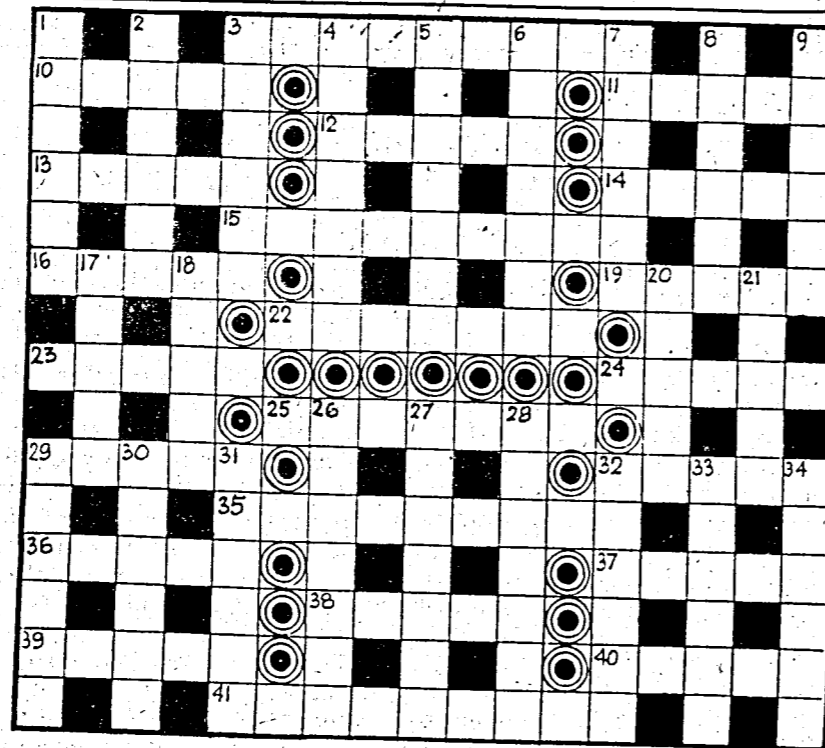
Dr. JERZY OCHOCIŃSKI
 uprzejmie zawiadamia
 o zmianie adresu.
 Nasze nowe adresy:
2320 Bloor Street West
Toronto, TEL. 762-4136
 i
89 Queensway West
Gabinet 322
Mississauga,
TEL. 949-1270

157-165

źródło białka dla dzieci i ludzi starszych, a w przeciwieństwie do mięsa jest pozbawione chemicznych środków zabezpieczających.

Na tym kontynencie pojawiło się najpierw w Stanach Zjednoczonych, około 1906 roku. Każdy rok przynosi nie tylko więcej nowych produktów, potraw z tofu, ale też coraz większą popularność. Wszystkie potrawy są bardzo proste i nie wymagają żadnych skomplikowanych dodatków w postaci sosów, lub specjalnego gotowania. Tofu najlepiej wprowadzić jako dodatek uzupełniający naszą codzienną dietę. Pokrojony w kostkę tofu może być dodany do zup jarzynowych na 10 minut przed zakończeniem gotowania. W kotletach mielonych około 1/4 mięsa może być zastąpione zmielonym tofu. Takie kotlety są lżejsze i nie nasiakają tłuszczem. Podobnie można wprowadzić dodatek tofu do różnego rodzaju pasztecików i nadzienia pierogowego. Można dodawać go do deserów. Praktycznie tofu może być dodawany do wszelkiego rodzaju potraw. Przytoczyłam tutaj tylko kilka sugestii, resztę pozostawiam Państwu inicjatywie, życząc smacznego.

DR LIDIA DOBOSZ
534-0050

POZIOMO:

- 1 Świątoszek, hipokryta
- 10 Drewniany stołek wiejski
- 11 Do zdjęć
- 12 Model ubioru
- 13 Komik cyrkowy
- 14 Doskonałość
- 15 Dyzenteria
- 16 Roślina tropikalna, pnąca
- 19 Dystans stu metrów
- 22 Pozostałość, reszta
- 23 Osłona na lampę
- 24 Nazwa, tytuł
- 25 Twarda powłoka
- 29 Tatrzeński świerk
- 32 Pojazd szynowy lub linowy
- 35 Uczucie gniewu, sprzeciwu
- 36 Pęcherzyk gazu w cieszcy
- 37 Gra rekreacyjna kółkami i laszczkami
- 38 Nagromadzenie kopaliny
- 39 Mieszkaniec Złotej Ordy
- 40 Gaj
- 41 Wypadek, zajście

PIONOWO:

- 1 Pies pustynny
- 2 Przejście na stronę nieprzyjaciela
- 3 Sadzonka, rozsada
- 4 Zdolność szybkiej orientacji
- 5 Rygiel w drzwiach
- 6 Szacunek, poszanowanie
- 7 Okucie u drzwi
- 8 Przedmiot, rzecz
- 9 Błąd, pomyłka
- 17 Mahometanizm
- 18 Do przenoszenia chorych
- 20 Wyróżniająca się grupa społeczna
- 21 Masz je w banku
- 26 Pokruszony sucharek, okruszyna

- 27 Najwyższy stopień uczucia przyjemności
- 28 Starożytna świątynia
- 29 Poprzedza niedzielę
- 30 Praca
- 31 Rowerzysta
- 32 Przyjęcie ślubne
- 33 Tancerka rewiiowa
- 34 Znosi jaja

Rozwiązanie krzyżówki z poprzedniego numeru

POZIOMO: swawola, obiekt, zgroza, renowacja, ochłap, armata, kolarstwo, zjawa, norma, apotema, heros, peron, autosanie, brelok, ikrzak, uroczyisko, niecka, rzadca, bateria. **PIONOWO:** polonez, lichota, step, amok, osad, Azja, bohater, batalia, kratka, garson, ślepoty, protest, etamina, hrabina, rowerek, samouk, perkoz, rozsada, nadkład, krab, ocet, cydr, ikra.

ZE ŚMIECHEM NIE MA ŻARTÓW

Pewien filozof przyglądał się strzelającemu z łuku i widział, jak strzały jego kierowały się na prawo i na lewo od celu, usiadł więc w środku celu ze słowami.

- Nie widzę bezpieczniejszego miejsca.

Arabskie

Pewien samuraj, który uczył się strzelać z łuku, stanął przed celem z dwiema strzałami w lewym ręku. Mistrz zwrócił mu uwagę: "Kto dopiero rozpoczyna naukę, nie powinien mieć w ręku dwóch strzał, bo liczy wtedy, że trafi tą drugą, a na pierwszą nie zwróci pełnej uwagi. Musisz zawsze sobie wyobrazić, że masz tylko jedną, jedyną strzałę". Tę jego radę należałoby też rozciągnąć na wiele innych wypadków. Kto się uczy, ilczy zwykle wieczorem jednego dnia na dzień następny, a rankiem na wieczór. Odsuwa od siebie to, co winien sobie przyswoić. Wszędzie i zawsze króluje obojętność. Gdy ma się coś do zrobienia, winno się to wykonać choćby zaraz.

Japońskie

O GST

(Goods and Services Tax)
z Donem Blencarnem
w niedzielę 16 grudnia
o godz. 13:45
w parafii
św. Maksymiliana Kolbe

Przewodniczącą komisji finansowej przy rządzie Kanady odpowie na nasze pytania dotyczące reformy podatkowej GST.

Prowadzi
Roman Walczak

HERBATO, TY MOJA HERBATO...

Jakoś nadspodziewanie długo nie odzywała się moja Nemezis, czyli pan Teos Naiwny. Lecz wiedziałam, że szczęście moje nie może trwać wiecznie i dlatego nie byłam nawet specjalnie zdziwiona jego nagłym telefonem. Powiedział, że musi się natychmiast ze mną zobaczyć, że jest to sprawa życia i śmierci, i nim zdążyłam coś odpowiedzieć, dodał, że będzie u mnie za 10 minut. I był. Popychał przed sobą młodego chudzielca w podartych dżinsach i takiej samej koszuli i syczał z cicha: buchnij ją w mankiet, buchnij ją w mankiet. Ja akurat cmoknonsensu nie trawię, ale słysząc to - nie jestem przecież głucha, posłusznie wyciągnęłam dłoń, na którą chłopak, popychany przez pana Teosia, rzucił się zajadle, o mało mi jej nie łamiąc.

Zastanawiając się ile to powitanie będzie mnie tym razem nerwów kosztować, pobiegłam chyżo do kuchni zaparzyć herbatę. Nie alkohol, a herbata zrobi ci z każdego brata - to moje motto życiowe będzie kiedyś albo glejtem do "czubków" albo mnie zwyczajnie wykończy. Na widok herbaty panowie skrzywili się ewidentnie. Zdaje się, że ciepłe napoje, to nie jest ich hobby.

Sprawę mieli prostą i nie do uratowania. Rysiek, ten chłopak, czeka na pobyt stały. Pracuje, oczywiście, na czarno, i na dodatek jako kierowca. Na jego szczęście, czy też nieszczęście, boss zezwala na używanie wozu także poza godzinami pracy. Ponad rok jeździł bezproblemowo aż naraz pierwszy zatrzymali go niedawno, za przekroczenie szybkości. Zapłacił prawie \$300 kary i odebrali mu 4 punkty. Wkrótce potem, przy cofaniu, rąbnął bokiem wozu o betonowy pal i musiał wóz

naprawiać na własny koszt; boss bowiem nie życzył sobie mieszać w to jego towarzystwo ubezpieczeniowe. A teraz, chłopak się przysięga, że jechał sobie spokojnie ze swoją dziewczyną, wypił tylko jedno piwo i nie wie dlaczego go znowu zatrzymano. Policjant twierdzi, że znowu za nadmierną szybkość. I że ten policjant był w ogóle wredny (a który nie jest?) i że się czeplił o zapasek płynący z jego ust. Kazał dmuchać w balonik i był wściekły, że test nie wykazał nadmiernej zawartości alkoholu. Więc mu wlepił następny mandat za szybkość. I to znowu dosyć słony. Ryśkowi nie chodzi o grzywnę, ale nie bardzo wie jak to jest z tymi punktami, bo ludzie rozmaicie mówią.

Zdziwiłam się obłudnie, że z taką łatwością zdał tutaj prawo jazdy skoro nie przeczytał nawet podstawowych przepisów zawartych w zielonej książeczce. Popatrzył na mnie, jak bym nie wiadomo z czego się urwała, i zapytał, również z trudem ukrywając ironię, o jakiej książeczce ja mówię i czy jest ona osiągalna w polskim języku. Dobrze mi tak. Musiałam przyznać, że nie jest, ale nieznajomość prawa nie jest okolicznością łagodzącą w żadnym kraju. Pan Teos, bezbłędnie wyczuwając, że jeszcze chwila, a okrutnie się wnerwie, wtrącił się słodko, że oni przyszli tu do mnie po poradę, bo przecież ja wszystko wiem i jestem taka uczynna. Oj, gdybym ja tak naprawdę wszystko wiedziała, to w pierwszym rzędzie potrafiłabym pozbyć się ich, i takich jak oni, gagatków z mojego życia. Ja już nie mam sił do tych wszystkich "potrzebowski", którzy mnie znają tylko wtedy kiedy jakaś chała jak Kanada cała życie im zaturuwa, ale jak im dobrze leci to nawet nie zadzwonią, aby zapytać czy jeszcze żyje. Nawet nie z kim, tylko czy w

ogóle. I kiedy, do jasnej cholery, nauczy się jeden z drugim, że jedyna niezawodna i zawsze pomocna ręka, na której można polegać jak na Zawszy, znajduje się wyłącznie na końcu własnego rękawa?!

Pytam, dlaczego, jeśli chcą bronić sprawy, natychmiast nie pobiegli do adwokata? No właśnie. Po to tutaj przyszli, abym im poradziła czy jest w ogóle sens sprawy bronić. Nie ma co radzić. Przez pierwsze dwa lata pobytu w Ontario, nowo przybyły ma 6 punktów karnych do ewentualnego stracenia (podczas kiedy stały mieszkaniec ma ich 15). Zupelnie jak fanty. Utrata ilości punktów uzależniona jest od rodzaju przewinienia. W wypadku Ryśka, od ilości kilometrów jechanych ponad dozwoloną szybkość w danej strefie czy okolicy. Ponieważ murowanie odbiorą mu następne 4 punkty (a ma ich przecież tylko jeszcze 2 do stracenia), niestety wlepią mu nie tylko grzywnę, ale utraci tym razem także prawo jazdy na okres jednego miesiąca.

Pan Teos zaczyna nadawać swoją ulubioną melodię. Ze jaka ta Kanada ograniczona, że to ciolki, że przecież ten Rysiek nie spowodował żadnego wypadku, że te Kanadole dlatego się chłopaka czeplią, że nie potrafił się wysłowić, czyli użerać, i że to jest dyskryminacja. A to, że jechał 40 km ponad dozwoloną szybkość? No to co? Zagadał się i nie zauważył tabliczki.

Z rozmowy wynika, że ten Rysiek mieszka u pana Teosia, odkąd do jego Marioli przyjechał nagle, i dosłownie, niespodziewanie, jej ślubny małżonek i biedna Mariola zmuszona była opuścić w poplochu ich rozkoszne gniazdko. Pan Teos logicznie rozumuje, że jak Ryśkowi

odbiorą prawo jazdy, Rysiek straci pracę, boss odbierze wóz, nie będzie zarabiał, a zatem nie będzie miał pieniędzy na komorne. Wszyscy będą stradni. Ano, będą, nie da się ukryć. Rysiek ma dwa wyjścia. Zapłacić i od razu ponieść wspomniane konsekwencje, względnie, wybrać obronę i pójść do sądu. Sprawy nie wygra, ale się ją odroczy. Przy zapchanych, po dziurki od nosa, obecnie sądach, ma szansę, że jego sprawa wejdzie na wokandę dopiero na wiosnę. Będzie to kosztowało parę groszy więcej, gdyż dojdą koszty sądowe, ale za to teraz może jeszcze solidnie popracować i odłożyć trochę grosza na te "głodne" dni. Jak się nie będzie włóczył z dziewczyną po lokalach, jak się pożegna, na chwilę, z piwem i innymi przyjemnościami, no to się wyrobi. Nie w smak im poszła moja wypowiedź. Wypisane to mieli na twarzach. Nie ukrywali rozczarowania, że nie potrafiłam obejść prawa, a właściwie to znaleźć w nim dziury. Pan Teos, przy pożegnaniu, powiedział z westchnieniem: ach, pani Nino, gdyby to tak było w Polsce, to by się sprawę załatwiło z ręki na rękę i dawno miało by się z głowy. Czy on zapomniał o kolegiach? Na jakim świecie on żyje? Czy facet nie wie, że gdyby nie te "polskie rękoczynny" to do dnia dzisiejszego można by tutaj bez cudów wynająć mieszkanie, a teraz bez paru setek (choć to nielegalne), a słyszałam, że gdzieś tam już i bez paru tysięcy, o dostaniu własnego apartamentu tylko marzyć można. Po bezsensownych nocach, bo w ciągu dnia trzeba na nie harować.

Skwaszeni, w końcu sobie poszli. Ja również. Do kuchni, zrobić następną herbatę. Herbata działa na mnie zbawiennie. Jak na wszystkich, takich jak ja "Anglików", nawet tych z Kolomyi. Kiedy mam zmartwienie - piję herbatę. Kiedy mi dobrze - piję herbatę. Kiedy mi zimno - piję herbatę dla rozgrzewki, kiedy mi gorąco - piję wrzącą herbatę z mlekiem dla ochłody. (To nie jest paradoks. Anglicy nauczyli się tego, w okresie Imperium, od Hindusów i Murzynów i praktykują to do dnia dzisiejszego. W pierwszej sekundzie

ma się w gębie piekło, ale po upływie sekundy rozkoszny chłodek w całym ciele. Radzę wypróbować). Kiedy się chce rozbudzić - piję herbatę i kiedy się chce uspokoić, też piję herbatę. Zwykła herbata to panaceum. A dobra herbata to rozkosz bogów. I kiedy w końcu usiadłam wygodnie w moim wiernym fotelu, kiedy pociągnęłam solidnie pierwszy gorący łyk, wybuchnęłam nieopanowanym śmiechem i oblałam się dokumentnie z góry do dołu. Bo rozmyślając nad tym Ryśkiem, przypomniało mi się coś, co ma związek i z prawem i jazdą wozem i kulawym angielskim i szukaniem najlepszego rozwiązania. Taka "trochę" analogia.

Incydent ten miał miejsce wiele, wiele lat temu. W innym kraju i prawie innej epoce. Byłam pracującą żoną i matką. Piastowałam wysokie stanowisko i jak każda ambitna, młoda kobieta, gryzłam więcej niżeli potrafiłam polknać, więc nic

w tym dziwnego, że w pewnym momencie poczułam się psychicznie stresowana i fizycznie zmęczona. Wówczas odkryłam potęgę angielskiego "wychodnego". Znaczyło to po prostu, że jeden wieczór w tygodniu spędzaliśmy osobno. Zaklepałam sobie babysitterkę na cały rok (minus urlopy czy inne ważne okazje) i w każdy piątek wieczorem świat należał do nas osobno. Byłam, i jestem, zapaloną brydżystką, więc moje wieczory spędzałam, na ogół, w klubie. Mój mąż spotykał się z przyjaciółmi, grali w karty lub bilard, chodzili na kolacje, czasami do kina na świąskie filmy (które dla żon były tabu. Oj naiwni!), byli częstymi bywalcami na psich wyścigach, często gęsto kończyli spotkanie w jakimś nocnym klubie.

W ten feralny piątek, a właściwie już sobotę, od razu po wejściu do domu wiedziałam, że coś jest nie tak.

Ciąg dalszy
w następnym numerze

Wszystkie naprawy samochodowe

Specjalne ceny

Certyfikaty aut - \$29,95
 Hamulce tylne - \$59,95
 Hamulce przednie - \$84,95
 Tłumiki od \$40,05
 (Installed, Lifetime Guaranty)

- Pisemna gwarancja ważna w całej Kanadzie
- Konserwacja przeciwkorozyjna
- Większość napraw w 30 minut

Bezpłatna inspekcja
251-2203, po polsku 274-8229

Thruway Muffler & Brakes Centre
 3090 Lakeshore Blvd. W. Toronto

Druga lokalizacja w SCARBOROUGH - TEL. 297-4800

Islington

CHRYSLER PLYMOUTH

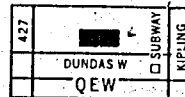
5476 Dundas Str. West, Islington, Ont. M9B 1B6

TEL. biuro: 239-3541, dom: 429-5494

ADAM MEDYNA

Sales & Leasing Consultant

Sprzedaz i leasing samochodów nowych i używanych
 Golf, Dodge - Plymouth, samochody osobowe, vany, pick-ups

A & A MOTORS

NAPRAWA I SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW

Inż. **ANDRZEJ BOGUCKI** **ANDRZEJ KOZIARSKI**

Wszystkie naprawy mechaniczne i elektryczne samochodów amerykańskich i importowanych. W przypadku awarii załatwiamy holowanie.

ZAŚWIADCZENIA DO REJESTRACJI SAMOCHODU

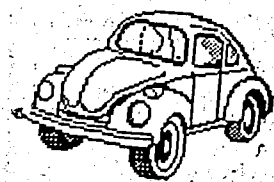
Naprawa hamulców (przód i tył) + części **\$49.99** Wymiana oleju + filtra (do 5 litrów oleju) **\$19.99**

w tym tygodniu **POLECAMY:**

- 86 Ford Escort Automatic
- 83 Ford Escort Automatic
- 83 Dodge Colt Automatic
- 84 Plymouth Reliant Kombi. Air Cond.

1541 - A The Queensway, Toronto, Ontario M8Z 1T8 **252-0226**

Najlepiej zadzwoń o silnik - używając

AUTO DRIVING SCHOOL
 The Helpful Professionals

Wojtek Antczak

Licencjonowany instruktor jazdy udziela lekcji oraz przygotowuje do egzaminów państwowych (Kaf. "G")

270-8145
 res. **536-5454**
 bus.

900 Dufferin St. ste 215 Toronto, Ontario

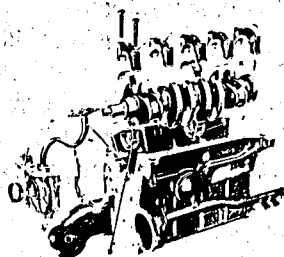
KAPITAŁNE REMONTY SILNIKÓW

wraz z pełnym instalowaniem

objęte 1-roczną lub 30 000 km gwarancją na pracę i części

CRANKSHAFT SERVICE SUPPLIES LTD

Stan Ignakiewicz 30 LAT PRAKTYKI Leszek Kraska

KOMPLETNE NAPRAWY SAMOCHODÓW KRAJOWYCH I IMPORTOWANYCH

- certyfikaty samochodów do rejestracji
- naprawy głowic
- borowanie bloków
- naprawy układów hamulcowym i kierowniczych
- przebudowa transmisji
- okazyjna sprzedaż części zamiennych do silników

FORTE zabezpieczy Twój motor

537-2529 483 DUPONT STREET (przy Bathurst) 537-5857

ZAPRASZAM
 WSZYSTKICH
 PAŃSTWA
 DO DUFFERIN
 MAZDA

Tel. 789-4521

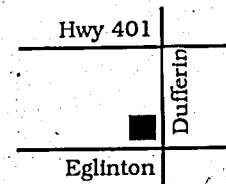
ELŻBIETA KORZYCKA

Naczelną Kierownik ds. Sprzedaży

Wszyscy Państwo zainteresowani kupnem, obejrzeniem lub sprawdzeniem naszych cen, proszeni są o skontaktowanie się ze mną. Dlaczego? Ponieważ:

- Mazda oferuje najlepszą gwarancję samochodową w biznesie
- Samochody Mazdy stały się najbardziej popularnymi w ostatnich latach. Mazda bije rekordy w sprzedaży przez ostatnie dwa lata
- Oferuję również duży wybór samochodów używanych, różnych marek i w różnych cenach
- Załatwiam pożyczki na miejscu
- Pomagam także w załatwieniu dogodnych ubezpieczeń na nowo zakupiony samochód
- Znam mój zawód bardzo dobrze, więc będziecie Państwo obsłużeni fachowo

DO ZOBACZENIA
 W DUFFERIN
 MAZDA

2460 Dufferin St., Toronto, Ont.

465 PHILLIP STREET WATERLOO, ONTARIO N2L 6C7

REALTY LTD. REALTOR

MARIOLA BRODA

oferuje usługi w okręgu Kitchener, Waterloo
 • KUPNO-SPRZEDAŻ • WYCENA NIERUCHOMOŚCI
 • POMOC W FINANSOWANIU
 Dom. (519) 725-1821 Biuro (519) 746-8086

UNICAR AUTO COLLISION & Paint Centre

- naprawy powypadkowe • prostowanie ram • zabezpieczenia przed korozją
- Bezpłatne kosztorysy napraw • rozliczanie z firmami ubezpieczeniowymi
- Holowanie • samochody zastępcze
- Kompletnie malowanie TYLKO \$ 600

Południowe Etobicoke, 81 Shorncliffe Rd., TEL. (416) 239-7377

U W A G A

Polonia w Toronto i okolicy
POLISH ALLIANCE (TORONTO) CREDIT UNION LTD.

2150 Bloor St. W. (wejście od wschodniej strony budynku)
 Tel. 762-9523

otwarta
 codziennie od 10⁰⁰ - 2³⁰ po poł. i od 7⁰⁰ - 9⁰⁰ wiecz., wG
 wtorki tylko od 10⁰⁰-12³⁰ p. poł., soboty od 10⁰⁰-12³⁰ po poł.

W 35 ROCZNICĘ

ogłasza następujące
 NOWE USŁUGI:

Karty kredytowe - Master Card
 American Express - Money Orders
 American Express - Travellers' Cheques
 Opłaty rachunków - telefon, elektryczność, gaz oraz

przypomina, że oferuje

Konta depozytowe	8 1/2%
Certyfikaty depozytowe	11%
RRSP	10 1/2%
RRIF	10%

Pożyczki personalne, "line of credit" i hipoteczne

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

GRAND FLOORS

Solidne układanie,
cyklinowanie,
lakierowanie (Stain)
podłóg drewnianych
po niskich cenach.
NAJLEPSZA JAKOŚĆ,
darmowa wycena.
GRZEGORZ - BARRIE
(705) 721-6852

**BIOENERGO-
TERAPEUTA**
diagnozuje i leczy
zakłócenia układu
krążenia i przewodu
pokarmowego, migreny,
nerwobóle, reumatyzm
i niedomogi kręgosłupa,
choroby lokomocji,
usuwa drętwienie
i niedowład kończyn
TEL. 234 - 9692

**MANICURE, PEDICURE,
MAKE UP
ARTYSTYCZNY**
w Twoim lub moim
domu
TEL. 766-3664

**RENEWAL
CONSTRUCTION
& DECORATION**
Instalacje elektryczne,
renowacje łazienek, kuchni,
wykładziny, kafelki,
wykarczanie piwnic
BEZPŁATNA WYCENA
☎ 249-5212 lub 742-1302

PROFESJONALNE
PRZYGOTOWANIE RESUME,
OFICJALNYCH URZĘDOWYCH
PISM, WYPELNIANIE
WSZELKIEGO RODZAJU PODAŃ
I APLIKACJI (np. na pobyt stały)
PO BARDZO PRZYSTĘPNYCH
CENACH.
TEL.: 251-1800
codziennie po godz. 19:30,
w soboty od godz. 10:00-16:00 lub proszę
zostawić wiadomość na maszynie

**WRÓŻENIE
Z KART
925-5990**

JERZY SZEMPLIŃSKI

- Spłaty hipoteki poprzez RRSP.
- Ubezpieczenia indywidualne i grupowe na życie, chorobowe, biznesu, świadczenia socjalne (dentysta, lekarstwa)
- Ubezpieczenia emerytalne RRSP
- Plany edukacyjne dla dzieci
- Inwestycje, \$ 100 000 wolne od podatku
- Ubezpieczenia dla odwiedzających

**DO YOU
KNOW?**
- We are
the biggest
life insurance
company
in Canada
by asset size...

TEL. biuro: 222-1977; dom 848-1250

Mutual of Omaha Insurance Company
na życie • biznesu

UBEZPIECZENIA dla odwiedzających
w razie choroby lub wypadku
plany finansowe zabezpieczające dzieci
plany emerytalne RRSP

Jerzy Majewski, M.Sc.

Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

Halina Baranowska
M.A., A.I.C.

Analiza potrzeb finansowych, ubezpieczenia na życie, zdrowie, plany emerytalne RRSP, dożywotnie renty, ubezpieczenia grupowe

The Prudential Assurance Co. Ltd.
Suite 625, 21 Four Seasons Place
ETOBICOKE ONT. M9B 6J8

TEL. 746 - 5270

**NEW YORK LIFE
INSURANCE COMPANY**
2 SHEPPARD AVE. E., STE. 404, TORONTO

- Planowanie finansowe i ubezpieczenia
- LIFE INSURANCE - na życie
 - DISABILITY - chorobowe
 - MORTGAGE - hipoteczne
 - GROUP, BUSINESS - handlowe
 - RRSP, ANNUITY - emerytury
 - VISITORS' - dla odwiedzających

Po bliższe informacje proszę dzwonić
Biuro: 226-6515 Dom: 858-0129

Andrzej
Krysiak

**WYCIECZKI
ZAPROSZENIA
WIZY**

**WYMIANA PASZPORTÓW
UBEZPIECZENIA SZPITALNE
DLA ODWIEDZAJĄCYCH -
100 dni TYLKO \$ 135.00
BILETY SAMOLOTOWE**

HUMBERVIEW TRAVEL

185 Roncesvalles Ave. TEL.: 588 - 0039

AUTHORIZED
DEALER

**HUMBERVIEW
INSURANCE
BROKERS LTD.**

337 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.

TEL.: 531 - 4647

FAX: 531 - 2396

INSURANCE NA:

DOMY
SAMOCHODY
KOMERCYJNE
SKLEPY

**PROFESSIONAL
RESUME WRITING**
Piszę resume i cover letter.
Przygotowuję do interview.
EWA DUBISKA
TEL. 925-8128

**Dr. JOLANTA
JASTRZEBSKA**
LEKARZ OGÓLNY
• Choroby skóry
• Choroby dzieci
Przyjmuje w poniedziałki
i czwartki w g. 10 - 18,
wtorki, środy, piątki
w g. 10 - 20,
w soboty w g. 9 - 13
(Pierwsza i trzecia sobota
miesiąca gabinet nieczynny)
TEL. 588-7878
2333 Dundas St. W. 404

**KLUB TOWARZYSKI
POZNAJMY SIĘ**
Poland-Canada-USA-Australia
**PRAGNIESZ NOWEJ
ZNAJOMOŚCI, PRZYJAŹNI...
MIŁOŚCI?**

Prześlij zaadresowaną do
siebie kopertę ze znaczkiem,
a dyskretnie otrzymasz
bezpłatne informacje, które
mogą zmienić Twoje życie.
**1540 Bloor St. W.,
Suite 100(C)
Toronto, Ont. M6P 1W7**

ARNOLD PENK
GOLD MASTER SALESMAN

**SALES & LEASING
FINANSOWANIE
NA WSZYSTKIE
MODELE SAMOCHODÓW!**

ARNOLD PENK jest przedstawicielem firmy
sprzedającej samochody produkcji GENERAL
MOTORS znajdującej się w tym samym miejscu od
1932 roku.

- Szeroki wybór nowych i używanych samochodów.
- Nowe samochody roczniki 1990/1991 posiadają gwarancję na wszystko przez 3 lata lub na 80 tys. km jak również bezpłatną gwarancję antykorozyjną na 6 lat lub 160.000 km.
- Bezpłatna klimatyzacja na niektóre modele.
- Na używane samochody można nabyć roczną lub dwuletnią gwarancję.

ARNOLD PENK specjalizuje się w sprzedaży i finansowaniu samochodów już od 20 lat. Jest jednym z najlepszych w Kanadzie, w swej dziedzinie. Zwracając się do PENKA możesz liczyć na pomoc w znalezieniu najlepszego samochodu dla siebie i swojej rodziny.
ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki kupna i finansowania samochodu: załatwiająca na miejscu sprzedaż, pożyczkę i pomoc w znalezieniu taniego ubezpieczenia.

Osobista opieka pana PENKA przez cały okres posiadania samochodu.
ARNOLD PENK został odznaczony przez G.M. jako GOLD SALESMAN. A także jest znany jako społecznik. Czy jeszcze ktoś może tyle zaoferować? Pamiętaj! Zakup samochodu jest poważną transakcją, trzeba wiedzieć z kim nawiązać tak poważną transakcję.
Doświadczenie, wiedza i uczciwość jest podstawą biznesu ARNOLDA PENKA.

Po wszelkie informacje proszę dzwonić **964-3211** lub do domu o każdej porze **770-6595**,
podając nazwisko i numer telefonu.

832 Bay St., Toronto Ont. (przy College St.)

Zbigniew Obrębski
Artysta- fotograf. Współpracownik ECHA
Wykonuje na zamówienie zdjęcia portretowe oraz ślubne
tel: (416) 694-3792

**LOTUS 1-2-3 oraz
Word Perfect**
niezbędne w pracy biuro-
wej programy komputerowe
**POZNASZ NA KURSACH
PROWADZONYCH
PÓ POLSKU**
Adres: Arkadia Training
Centre
1600 Bloor St. West
TEL. 533-8011

**JEŻELI PRAGNIECIE
WZBOGACIĆ I UROZMAIOCIĆ
SWOJE PRZEŻYCIA
MIŁOSNE POTĘGUJĄC
INTYMNA ROZKOSZ**
oferujemy Wam:
oleje, kremy, wibratory,
gry miłosne i dużo, dużo więcej
atrakcyjnych produktów, które
pomogą Wam odkryć nowy i
cudowny świat rozkoszy.
Prześlij gotówkę, czek lub
Money Order na \$5 katalog.
J & B SERVICES
6478 YONGE ST.
P.O. BOX 37096
WILLOWDALE, ONT. M2M4J8

**5000
UŁOTEK \$99**
DRUK ZE SKŁADEM

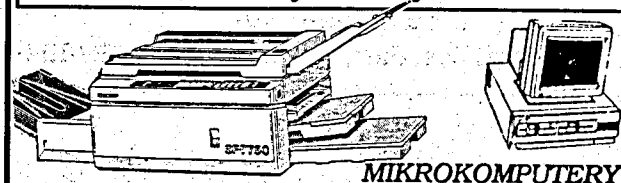
500 b.cards \$33
DRUK + PAPIER

Master Printing Inc. 761 9659
2965 dundas St. W.

TIPS Tomasz Iwanowski
Professional Services Ltd.

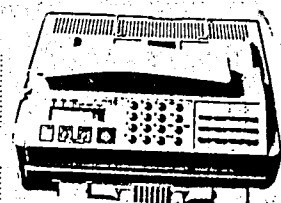
440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA
TEL. 399-9950 lub 890-4756 (całą dobę)
FAX 890-6092

Jako niezależni dystrybutorzy możemy dopasować do Waszych potrzeb biurowych sprzęt elektroniczny klasy światowej

KOPIARKI

- możliwość kupowania na raty
- wynajem (Lease)
- wymiana na nowe
- pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły

SHARP FAXY

TIPS Tomasz Iwanowski
Professional Services Ltd.

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA
TEL. 399-9950 lub 890-4756 (całą dobę)
FAX 890-6092

Oferujemy pełny wybór telefonów przenośnych i samochodowych najlepszych światowych firm!

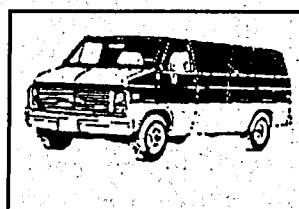
- 5-letnia gwarancja na wybrane modele
- gwarantowane najlepsze ceny i serwis
- możliwość kupowania na raty
- wynajem (Lease)
- wymiana na nowe (Trade in)
- pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły

OGROMNE OSZCZĘDNOŚCI!

CANTEL APPROVED AGENT

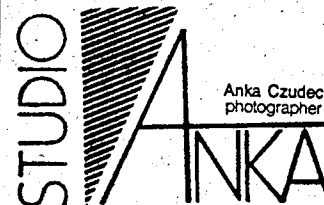
Marko - Polo Transport

**UWAGA RODACY!
ZAMIESZKALI NA TRASIE
WINDSOR - LONDON - TORONTO**

Z przyjemnością zawiadamiamy, że została uruchomiona gorąca linia odbioru pasażerów na lotnisko w Toronto i Montrealu oraz z powrotem. Specjalnie przygotowany autobus zawiezie Was szybko i wygodnie.

Po bliższe informacje proszę dzwonić 1-519-473-1096

Anka Czudec
photographer

2374 Bloor St. West, Toronto
(416) 769-4488

**Lech Prusiński
NAJSTARSZE
POLONIJNE
BIURO POMOCY
IMIGRACYJNEJ**

W związku ze zmianami kanadyjskich przepisów imigracyjnych zawiadamy wszystkie osoby pragnące uzyskać stały pobyt w Kanadzie — niezależnie od ich obecnego statusu — że nasze biuro udziela bezpłatnie porad we wtorki w godzinach 12-7 wieczór
192 Garden Avenue
Tel. 588-1659

ADWOKACI

MALICKI and MALICKI
Marek S. Malicki
Adwokat

3020 Kirwin Ave. Mississauga, L5A 2K6
TEL. 279 - 6250

Złatwia sprawy:
- kupna i sprzedaży nieruchomości - hipoteki - sporne sprawy matrymonialne - testamenty (ostatnie wole) - spadki

... przychodzi z pomocą każdemu, kto ma problemy z prawem karnym
Auto - 580-6445

**adwokat
KRZYSZTOF PREOBRAŻENSKI**

dom (24 g.): 537-8842 praca: 964-1717
fax: (416) 964-0823

Adres kancelarii adwokackiej:

99 CHARLES STREET, E. TORONTO, ONT. M4Y 1V2

FIRMA ADWOKACKA

MICHAEL CZUMA ASSOCIATES

Oferuje doświadczenie i efektywną pomoc w sprawach **KARNYCH**

- Prowadzenia samochodu w stanie nietrzeźwym (impaired driving)
- Napaści (assaults) • Kradzież (theft)
- oraz we wszelkich sprawach podlegających kodeksowi karnemu, włączając sprawy sądowe i apelacje na wszystkich szczeblach sądownictwa

Mec. Michał Czuma, L.L.B.

599 - 5799

481 University Ave., Suite 502
Toronto, Ontario M5G 2E9

UWAGA POLSCY IMIGRANCY!

OSOBY ZAINTERESOWANE NAUKĄ JĘZYKA ANGIELSKIEGO, KTÓRE NIE MOGĄ KORZYSTAĆ Z OBECNIE ISTNIEJĄCYCH KURSÓW

Ośrodek Pomocy Polskim Imigrantom w kooperacji z Ministerstwem Imigracji i wydziałami Oświaty organizuje dodatkowe kursy języka angielskiego (English as a second Language) z opieką nad dziećmi poniżej lat 5. Utworzone też będą osobne klasy dla osób starszych z programem dostosowanym do ich potrzeb. Lokalizacje i godziny będą podane po zarejestrowaniu się telefonicznie lub osobiście w Ośrodku, 206 Beverley Str., Toronto, tel. 979-2017, 979-8756 w godz. 10:00 - 4:00 od pon. do czwartku. Możliwość subsydiowania kosztów przejazdu.

J.GASZYŃSKA, dyrektor

DR. M.J. CELIŃSKI

Registered Psychologist

Usługi w języku polskim.

Badania powypadkowe dla sądu (urazy głowy, zaburzenia emocjonalne, psychoterapia rodzinna i indywidualna, bóle głowy i zaburzenia psychosomatyczne, terapia relaksująca i hipnoza (fobie, leczenie odwykowe palaczy i osób z nadwagą)

TEL. 226-6397

344 Sheppard Ave. East, Willowdale, Ont. M2N 3B4

METRO TORONTO

Sprzedż - kupno - wynajem domów, interesów i apartamentów. Solidna i fachowa pomoc w złatwianiu formalności prawnych i finansowych

**Kamil
KOWALCZYK**

TEL. biuro: 536-5000, dom: 247-2658

- High Park - 3-mieszkaniowy dom, wynajęty za \$2000 mies., potrzebne 25 tys. wpłaty.
- Mississauga - wolno stojący, 4-sypialniowy dom na przepięknej działce 50 x 150, wykończona piwnica, itp. - \$259,000.
- Dixie/Rathburn - 5-letni, wolno stojący, 3-sypialniowy dom, z dodat. 3-sypialniowym apartamentem w "basementie". Właściciel zmienia kraj zamieszkania. OKAZJA!!!
- Bloor/Dundas - znakomity "biznes" dla rodziny! Hamburger restaurant, b.dobre obroty, cena wywoławcza \$119,900, wymagane \$40 tys. wpłaty.
- Eglinton/Tomken - 3-sypialniowy "Townhouse" z wykończonym "basementem". 2 kominki, bar, pralnia, garaż, "Florida Kitch.", itp. TYLKO \$30 tys. wpłaty.
- Eglinton/Scarlett Rd. - 3-sypialniowe Condominium, cena do uzgodnienia, wymagane \$20 tys. wpłaty.
- Roncesvalles Ave. - Bardzo ładny, jednorodzinny, murywany dom do objęcia natychmiast. Cena wyw. tylko \$222,000.

SOPOT

European Delicatessen

Zapraszamy serdecznie Polonię do nowo otwartego sklepu przy 3797 Lake Shore Blvd. W. (na przeciwko Brown's Line)

UWAGA! UWAGA!
Wszelkie produkty mięsne i wędliniarskie robione na miejscu

TEL. 503-2950

\$ KORPORACJE \$ PROFESJONALIŚCI \$ OSOBY INDYWIDUALNE

26 GLENADEN AVE. EAST, TORONTO, ONT. M8Y 2L3

\$ Skorzystaj z wypróbowanych wieloletnich strategii odpisów podatkowych

\$ Zaoszczędź setki dolarów dzięki naszym mało znanym technikom planowania podatkowego

\$ Nie trać czasu na zapoznanie się z przewodnikiem Urzędu Podatkowego, który nie ujmuje wielu dozwolonych odpisów

Zdaj się na fachowe i dyskretne usługi firmy Piotra Chwalisz

CHWALISZ TAX
& BUSINESS CONSULTING INC.

\$ Stosujemy przepisy prawa podatkowego na korzyść Klienta!

\$ NIE ZWLEKAJ - ZADZWOŃ DZISIAJ!

TEL. (416) 233 - 2804 FAX: (416) 233 - 3583

\$ PROWADZENIE KSIĄG

\$ PRZYGOTOWYWANIE SPRAWOZDAŃ

Dla Polonii w SCARBOROUGH
EXPOL

Przedstawiciel
Pekao i Polimexu

- zaproszenia, wizy, paszporty
- paczki morskie i lotnicze
- zestawy żywnościowe i leki
- sprzęt RTV, maszyny, samochody
- przekazy na konta i gotówka do rąk
- ubezpieczenia dla odwiedzających

3630 LAWRENCE AVE. E. # 26
TEL. (416) 438-5656

Markham Rd.

Lawrence Ave. E.

BLOOR NATUROPATHIC CLINIC

Leczenie środkami naturalnymi:

zioła, akupunktura, homeopatia, hydroterapia,
komputerowa analiza diety

Lidia Dobosz, M.D.(P), N.D.

Halina Sroczyńska, M.D.(P), N.D.

1595 Bloor St. W.,

Toronto, Ontario M6P 1A6

TEL. 534-0050

DR. TERESA MIRECKA

DERMATOLOG Z POLSKI

Uprzejmie informuje o otwarciu gabinetu
kosmetyki leczniczej i elektrolizy
w Mississauga

2155 Cawthra Rd. (pomiędzy Queensway i Q.E.W.)

TEL. 949-8461

KAWIARNIA
W EUROPEJSKIM
STYLU

Wznawia swoją działalność

Otwarta codziennie: od 11 am do 11 pm
piątki i soboty do 1 am

FAMILY PARTY, PRZYJĘCIA, WESELA, CHRZCINY,
BANKIETY, ITP.

King-Sheppard Square Shopping Centre.

2560 Sheppard #3, Mississauga

TEL. 277-5561

**KINGSWAY
MEAT
PRODUCTS
&
DELICATESSEN
LTD.**

Hubert Węsierski, Ivan Grgić
2342 Bloor St. W., Toronto
Tel. 762-5365

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej
produkcji, wyrabianych przez wysoko wykwalifikowanych
polskich rzeźników według tradycyjnych polskich
receptur

CENY KONKURENCYJNE

Wszystko na temat emigracji do Kanady w książce
Janusza Zalewskiego

JAK EMIGROWAĆ DO KANADY?

- wszystkie, uaktualnione sposoby pozostania w Kanadzie;
- rodzaje wiz i kategorie kandydatów;
- system punktowy i listy zawodów preferowanych;
- tymczasowe zezwolenie o pracę i naukę;
- jak zostać obywatelem Kanady

Stron 152, cena \$13.50 plus \$1.50 porto

Universal Publishing Company

P.O. BOX 1916, EDMONTON, ALBERTA T5J 2C3

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI

BEZPŁATNE PORADY FINANSOWE
POSZUKUJĘ DOMÓW NA SPRZEDAŻ

**HENRY
A. RASTON**

Biuro: 588-8950 Dom: 767-4022
1600 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

CHIN

RADIO/TV INTERNATIONAL
Polski Program Radiowy
ECHO OJCZYZNY

Redagują dla Polonii i o Polonii:
KRYSTYNA I RYSZARD PIOTROWSCY

- Wiadomości z Polski
- Informacje o życiu i działalności środowiska polonijnego w Toronto, Kanadzie i na całym świecie
- Wywiady z politykami, ludźmi nauki i rozrywką
- Muzyka i piosenka
- Koncert życzeń

TEL. 531-9991 od 10-11

TEL. 568-1489

Od poniedziałku do piątku na fali FM 100.7
od godz. 10:30 do 11:30 rano.

P.O. Box 26 STN "A" Mississauga, Ont. L5A 3A1

POLART
DISTRIBUTION
CENTRE

POLART DISTRIBUTION CENTRE

925 Rathburn Rd. East,
Mississauga, Ont. L4W 4E7

Tel: (416) 848-1020 • Fax: (416) 848-4296

• PONAD 100 TYTUŁÓW • KOPIE NAJWYŻSZEJ,
PROFESJONALNEJ JAKOŚCI • COMIESIĄCKILKANASĆIE
NOWYCH POZYCJI — OTO NASZA OFERTA NA ROK 1990
W TEJ CHWILI DYSPONUJEMY M.I.N.:

KLASYKA

Krzyżacy \$69 • Noce i Dnie* \$69 • Pan Wołodyjowski* \$69 • Nad
Niemnem \$69 • Chłopi* \$69 • Lalka* \$48 • Doktor Judym* \$48

KOMEDIE

Miś \$42 • Misja specjalna \$48 • Och, Karol \$42 • Co mi zrobisz, jak
mnie złapiesz \$42 • Cesarские cięcie \$42 • Zeniac \$42 • Wesołych świąt
\$30 • Big band \$30 • Kariera Nikodema Dyzmy \$97 • Pociąg do
Hollywood* \$48

DLA DZIECI

W świecie bajki \$35 • Lis Leon i inni \$35 • Przygody pchły szachrajki
\$35 • Szaleństwa panny Ewy \$42 • Wiersze dla dzieci \$35 • Bajkowe
przygody \$35

TRADYCJE POLSKIE

Polskie koledy i pastorałki \$30 • Wśród nocnej ciszy \$30 • Nie było
miejsca dla Ciebie \$30 • Cztery pory roku w kuchni polskiej \$35

DRAMAT

Matka królów* \$48 • Wahadłko \$30 • Kontrakt \$42 • Ręce do góry \$42
• Bohater roku* \$48 • Wodzirej \$42 • W zawieszaniu* \$42 • Przypadek*
\$48 • Gorączka* \$48 • Baryton* \$48 • Dolina Issy \$42 • Znachor* \$48
• Łuk Erosa* \$48 • Karate po polsku* \$48 • Bilans kwartalny* \$48

KABARET

S.Tym-Kawałek szczęścia \$35 • Kabaret Dudek \$35 • Benefis Zenona
Laskowika - Z tyłu sklepu \$35 • J. Pietrzak - Panie kontrolerze \$42 •
Hemar - Piosenki i wiersze \$42 • Kabaret T. Drodzy \$35 • Dwójka bez
stermika (J. Gajos, K. Jaroszyński) \$35 • W. Młynarski - Róbmy swoje
\$30 • W. Młynarski - Wieczór liryczny \$30 • L. Długosz - Także i Ty
\$30

DOKUMENT

Historia Polski w malarstwie \$35 • Skarby Jasnej Góry \$35 (wersja
polska lub angielska) • W krainie Orła Białego - cz. I, II i III, każda po
\$42 (wersja polska lub angielska)

OSTATNIO UKAZAŁY SIĘ:

Bo wolność krzyżami się mierzy \$35 (80 min. z generałem Andersem)
• Mistrz i Małgorzata \$109 (4-odcinkowa adaptacja głośnej powieści
Michała Bułhakowa) • Jacek Fedorowicz - wieczór autorski 1990 \$30
(nowa polska rzeczywistość w satyrze popularnego artysty) • Tulipan
\$109 (6-odcinkowy serial kryminalno-obyczajowy, oparty na
zdarzeniach rzeczywistych) • Pieśń ojczysta \$35 (pieśni żołnierskie na
przestrzeni wieków) • Dekada długów - Kabaret 1990 \$44

KATALOGI WYSYŁAMY NA ŻĄDANIE
ZAMÓWIENIA PROSIMY PRZESYLAĆ
POD WYŻEJ PODANYM ADRESEM

Do ceny należy doliczyć koszt przesyłki: \$3 za 1 kasetę i \$2 za
każdą następną. Mieszkańcy Ontario dodają 8% PST.

Filmy opatrzone gwiazdką (*) mają napisy angielskie,
(English subtitles)

POLSKI FILM W POLSKIM DOMU

PACZKI do POLSKI

- Można dowolnie zestawiać skład paczki.
- Dostawa bezpośrednio do domu odbiorcy.
- Odbiorca nie ponosi żadnych opłat.
- Zamówienie minimum 5 kilogramów.
- Ceny w dolarach kanadyjskich.
- Czas dostawy - około 14 dni od daty otrzymania zamówienia

Nazwa towaru Jednostka Ilość C\$ Razem

Pomarańcze.....	1 kg	@ 2.90 =
Cytryny.....	1 kg	@ 2.90 =
Grejpfruty.....	1 kg	@ 2.90 =
Banany.....	1 kg	@ 3.40 =
Mandarynki *.....	1 kg	@ 3.40 =
Ananas.....	1 szt.	@ 2.90 =
Orzech kokosowy.....	1 szt.	@ 2.90 =
Kiwi.....	1 szt.	@ 0.80 =
Czekolada orzechowa 100 g		@ 1.30 =
Czekolada mleczna.....	100 g	@ 1.30 =
Czekolada gorzka.....	100 g	@ 1.30 =
Guma do zucia 20szt	125 g	@ 1.80 =
Chalwa.....	1 kg	@ 11.20 =
Miód -Dziki Kwiat.....	500 g	@ 2.40 =
Kawa ziarnista.....	250 g	@ 4.00 =
Kawa Nescafe.....	100 g	@ 4.40 =
Herbata sypka.....	250 g	@ 4.80 =
Herbata ekspresowa 100 szt.		@ 4.80 =
Czekolada w proszku 800 g		@ 6.40 =
Rodzynki.....	250 g	@ 1.60 =
Figi.....	200 g	@ 2.20 =
Migdały.....	200 g	@ 2.20 =
Wiórki kokosowe.....	200 g	@ 2.20 =
Pasta "Nutella".....	450 g	@ 3.20 =
Kabanosy.....	1 kg	@ 12.00 =
Poledwica wedzona.....	1 kg	@ 14.00 =
Baleron.....	1 kg	@ 12.00 =
Szynka w puszcze.....	454 g	@ 4.80 =
Szynka mielona.....	340 g	@ 2.60 =
Dostawa do domu i ubezpieczenie		C\$ 5.50
Zalaczam: ... Czek ... Money Order Total C\$.....		

* Od 1 czerwca do 30 września mandarynek nie wysyłamy.

Nadawca:

Adres:

Odbiorca:

Adres:

EuroPak International®

1547 Merivale Road, Merivale Depot, Box 5554
Ottawa, Ontario K2C 3M1 Tel.: (613) 722 2767

NR 159 • 13 - 19 GRUDNIA 90

TERMIN ODWOŁANIA SIĘ OD OSZACOWANIA POSIADŁOŚCI W ROKU 1990

Wtorek, 8 stycznia 1991 roku

Wtorek 8 stycznia 1991 roku jest ostatnim dniem, w którym możesz odwołać się od oszacowania swojej posiadłości w roku 1990. Odwołania kieruje się do Komisji Rewizji Oszacowań (Assessment Review Board). Twoje oszacowanie zostanie użyte do kalkulacji wysokości twego podatku szkolnego i miejskiego w roku 1991.

Od swego oszacowania powinieneś się odwołać jeśli: (a) uważasz swoje oszacowanie za niesprawiedliwe mimo przedyskutowania sprawy w swoim Rejonowym Biurze Szacunkowym (Regional Assessment Office); (b) jeśli odwoływałeś się od swego poprzedniego oszacowania i odwołanie nie zostało jeszcze rozpatrzone; (c) jeśli otrzymałeś *Zawiadomienie o Oszacowaniu (Notice of Property Valuation)* które nie odzwierciedla decyzji podjętej w sprawie twego uprzedniego odwołania.

Komisja Rewizji Oszacowań jest agencją ministerstwa Ministry of the Attorney General i nie jest instytucją tak formalną jak na przykład sąd. Komisja jest uprawniona do podjęcia decyzji czy twoje oszacowanie jest sprawiedliwe w oparciu o oszacowania podobnych nieruchomości w twoim sąsiedztwie. Możesz przedstawić Komisji swoją sprawę sam, możesz zaangażować prawnika, lub też możesz poprosić członka swojej rodziny lub przyjaciela o spełnienie roli twego przedstawiciela.

Formularze Odwołania od Oszacowania (Notice of Appeal) są dostępne w biurze twego zarządu miejskiego, w twoim Rejonowym Biurze Szacunkowym, i w urzędzie Komisji Rewizji Oszacowań. Do odwołania można też użyć rewersu *Zawiadomienia o Oszacowaniu*, lub też po prostu napisać list. Pisemne odwołanie winno być dostarczone do Rejonowego Urzędu Rejestracyjnego Komisji Rewizji Oszacowań (Regional Registrar of the Assessment Review Board) - adresy podane poniżej.

Jeśli masz jakiegokolwiek pytania, lub potrzebujesz pomocy w złożeniu odwołania, skontaktuj się ze swoim Rejonowym Biurem Szacunkowym. Adres i telefon znajdziesz na niebieskich stronach swojej książki telefonicznej, pod hasłem "Property Assessment Information".

Regional Registrar
Assessment Review Board
80 Bloor Street West, Suite 701
Toronto, Ontario
M5S 1L9

Regional Registrar
Assessment Review Board
605 Sheppard Centre
2 Sheppard Ave. East
North York, Ontario
M2N 5Y7

 Ministry
of
Revenue
Ontario

Dokończycie ze str. 17

napaści zbrojnych na żołnierzy, magazyny broni, na obiekty wojskowe. Wojsko nie dopuści także do odłączenia dostaw wody, prądu i żywności do obiektów wojskowych, podejmując gdy zajdzie potrzeba odpowiednie kroki. Jazow mówił także o objęciu w pieczę przez wojsko pomników i grobów żołnierzy sowieckich oraz o nie dopuszczeniu do budowy pomników "faszystów i ich najmitów", i zniszczeniu już wzniesionych.

Krótko mówiąc program ostry, pachnący szerokim rozlewem krwi. Ale ludzie są już tak zdesperowani, że jak mi się wydaje nie wystraszyli się Jazowa. Zresztą nie jest tajemnicą, że "bohaterska" Armia Czerwona jest także dotknięta tymi samymi bolączkami co całe społeczeństwo sowieckie. O armię, a zwłaszcza pozyskanie poparcia niższej kadry oficerskiej zabiegają różne siły. A sytuacja w wojsku jest groźna. Kilka dni temu widziałem w telewizji strajk głodowy żon oficerów jednostki wojsk lotniczych w Zaporoziu przetrzucanej do Kazachstanu, gdyż na jej miejsce przybędzie jednostka wycofana z Europy Wschodniej. Żony skarżyły się, że w Kazachstanie oficerowie mieszkają w namiotach, rodziny w lepiankach bez szyb, żywność, a nawet wodę dowozi się nieregularnie z odległości kilkudziesięciu kilometrów.

Gorbaczow rzeczywiście sędzi na beczce prochu. Aż strach pomyśleć co się stanie, gdy beczka ta wybuchnie. Wyrażam tutaj nie tylko obawy o ludzi mieszkających w Związku Sowieckim, gdyż tutaj jak myślę katastrofa na potężną skalę jest rychła, boję się także o to, jakie spustoszenie wywołają wybuch i odłamki w krajach ościennych, zwłaszcza zaś w Polsce.

Jerzy Zieleniewski

PACZKI DO POLSKI

NAJLEPIEJ PRZEZ

POLIMEX

215 RONCESVALLES AVE, TORONTO, ONT.

TEL 537-7914

7370 BRAMALEA RD. UNIT 10, MISSISSAUGA, ONT

TEL 677-4527

PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE

- OWOCE CYTRUSOWE
- PRZEKAZY NA KONTA
- WĘGIEL
- GOTÓWKA DO RĄK
- PACZKI ŻYWNOŚCIOWE
- SAMOCHODY
- MASZYNY ROLNICZE
- SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO

ODBIERAMY PACZKI Z DOMÓW

OFERUJEMY SZEROKI WYBÓR KSIĄŻEK, KASET MUZYCZNYCH
ORAZ FILMÓW VIDEO PO POLSKU. KATALOGI WYSYŁAMY NA ŻYCZENIE.

**UWAGA AJAX I OKOLICE:
NOWY PRZEDSTAWICIEL POLIMEX
U MACIEJA**

235 BAYLY PLAZA, UNIT 5
AJAX, ONT.

IMIGRACJA

Pytanie: Czekam już rok na "interview" w Buffalo. Spraw się strasznie przeciąga. Czy oferta pracy wysłana rok temu jest jeszcze ważna?

Odpowiedź: Może być ważna, ale dla władz imigracyjnych - przy "interview" - mądrze byłoby przywieźć ze sobą "świeżą" ofertę, żeby nie było wątpliwości.

Pytanie: Miałem pewne przejęcia z policją i z sądem kryminalnym. Czy będą z tego powodu cofnięte moje papiery złożone w Buffalo o stały pobyt w Kanadzie?

Odpowiedź: To wszystko zależy czy skarga została udowodniona, czy nie, i czy z tego powodu ma Pan "plamę kryminalną", z powodu której nie zda Pan "badania przeszłości".

Jeśli sprawa się w sądzie jeszcze nie odbyła, radzę natychmiast skomunikować się z adwokatem w celu omówienia sprawy. Jeśli jest sprawa "do wygrania", to trzeba walczyć.

Pytanie: Dlaczego te sprawy w Buffalo i Detroit przeciągają się teraz do 3-4 lat? Czy nie można przyspieszyć?

Odpowiedź: Niestety, widać że polityka rządu jest taka, że "zachęca" w ten sposób (starających się o stały pobyt) do opuszczenia Kanady i powrotu do kraju, żeby stamtąd starać się o emigrację, jak jest przewidziane w przepisach imigracyjnych.

Pytanie: Całą rodzinę mam w Kanadzie. Jedyne w Polsce została moja siostra. Jest mężatką z 2 dziećmi. Nie otrzymała dosyć punktów,

żeby ją przyjeźli do Kanady na stały pobyt. Słyszałam, że jest jakiś przepis w regulaminach imigracyjnych, że są specjalne przywileje dla "ostatniego członka rodziny". Dlaczego więc nie może się zakwalifikować?

Odpowiedź: "Ostatni członek rodziny" dotyczy dziecka, które nigdy nie zawarło związku małżeńskiego. Dlatego nie może być sponsorowana jako członek "Family Class". Niech spróbuje znowu w 1991 r. Niby napływ imigrantów ma być zwiększony. Może będzie miała wtedy większą szansę.

HANIA SOKOLSKA
766-4779

KALENDARZYK ECHA

13 grudnia, CZWARTEK
Lucji, Otylii, Władysława
14 grudnia, PIĄTEK
Alfreda, Duszana, Lzydora, Jana, Odlii, Wenancjusza
15 grudnia, SOBOTA
Celiny, Fortunaty, Ireneusza, Krystiana, Maril, Niny, Waleriana
16 grudnia, NIEDZIELA
Adelajdy, Albiny, Alicji, Sebastiana, Zdzisława,
17 grudnia, PONIEDZIAŁEK
Floriana, Łazarza, Łukasza, Modesta, Olimpii, Wiwina
18 grudnia, WTOREK
Bogusława, Gracjana, Laurencji, Wiktora
19 grudnia, ŚRODA
Anastazego, Dariusza, Estery, Gabriela, Grzegorza, Mścigniewa, Tymoteusza, Urbana

Drzewko

Są osoby, które nigdy nie dadzą się namówić na sztuczne drzewko. Co roku szukają prawdziwego, pachnącego. W ubiegłorocznym numerze świątecznym pokazaliśmy różne rodzaje drzewek dostępnych na rynku. Pisaliśmy o ich wadach i zaletach.

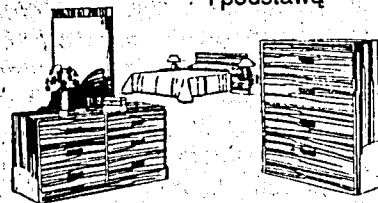
Przypominamy niektóre uwagi. Większość sosen, jodeł i świerków (szczególnie niebieski świerk) świetnie trzymają igły, wyjątek stanowią (podajemy angielskie nazwy) Norway Spruce, White Spruce i szczególnie Hemlock. Najmocniejsza, choć nieco kanciata jest - sosna szkocka "Schotch pine". Pięknie pachnie balsam fir. Igły świeżego

SKLEP, KTÓRY WARTO ODWIEDZIĆ!

ALMAR FURNITURE

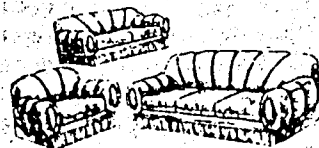
2879 A Lakeshore Blvd. W., Toronto, Ontario M8V 1J1
2 BLOCKS EAST OF ISLINGTON. TEL. 251 - 3251

9-częściowo sypialnia
wraz z pełnym materacem
i podstawą

\$ 699.00

Komplet wypoczynkowy do salonu
w różnych deseniach i kolorach -
sofa, kanapa, fotel - TYLKO

\$ 699.00

**MEBLE ZA BEZCEN
W DUŻYM WYBORZE!**

Łóżko : podstawa i materac - TYLKO
pojedyncze: \$ 149.00
podwójne: \$ 169.00
Queen: \$ 199.00

3 stoliki do salonu \$ 399.00
Szafki kuchenne \$ 179.00
Biuurka uczniowskie \$ 99.00
Meblościanki (3 szt.) \$ 299.00

STOŁOWY NA START!

stół i 4 krzesła - kosztuje \$ 259.00
U NAS - \$ 179.00

SZAFY

Kosztuje \$ 399.00

U NAS
\$ 299.00

Horoskop tygodnia 13 - 19 grudnia

Dokończenie ze str. 26
nizowanego działania.

Ponownie więc zwracamy apelem i prośbą do osób starszych poświęcić Państwo kilka swojego czasu na wypełnienie naszej ankiety. Proszę pamiętać, że koniecznym jest podawanie danych i danych personalnych. Wskazujemy na to, że w ankiety osobie zapewne myślimy, że spłacanie hipoteki na naszym domu, to najlepsza inwestycja. Dlatego wszystkie

Czas upływał. Jeśli we własnym terminie nie przedstawimy rządowi naszych potrzeb - kiedy dom był spłacony jak najdłużej jak otrzymać mogłyby polskie organizacje społeczne, mogą one do innych grup, które wykazały takiej pomocy bardziej potrzebują. my znowu znaleźliśmy się poza naszym zasięgiem, bezradnie przyglądając się jak wielu spośród nas zmagających się z przeciwnościami losu. My musimy być inaczej i o tym chcemy Państwa przekonać!

Tak niewiele potrzeba, aby pomóc sobie nawzajem. Tak niewiele, zaledwie kilkanaście minut potrzebnych na wypełnienie kwestionariusza. Zaledwie chwila refleksji nad codziennymi problemami, z jakimi boryka się każdy z nas, w związku z naszą sytuacją osobistą i materialnym status. Czy rzeczywiście możemy sobie pozwolić na zlekceważenie kolejnej szansy?

Kwestionariusze czekają Państwa w naszym biurze - 157 Bloor St.W., a także w wielu organizacjach polonijnych (m.in. Credit Union), kościołach, gabinetach lekarskich. Prosimy o przesłanie wypełnionego kwestionariusza na adres naszego biura - POLISH CANADIAN COMMUNITY SERVICES, att: Elizabeth Wolski, 157 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6L 1A6. W celu uzyskania dodatkowych informacji prosimy dzwonić pod numer: 533-9471. Kopertę prosimy opatrzyć dopiskiem - Confidential (poufne).

Mamy głęboką nadzieję, że apel ten pomoże w przerwaniu zaklętego koła milczenia, którym my - jako polska społeczność - otoczyliśmy się z własnej woli. Oto wyciągnięta została do nas wszystkich pomocna dłoń. Czy możemy pozwolić sobie na to, aby ją odrzucić?

MAGDALENA CZYŻYCKA

NR 159 • 13 - 19 GRUDNIA 90

ŻYĆ NIE UMIERAĆ

RRSP CZY MORTGAGE?

Zawsze myśleliśmy (i teraz też myślimy), że spłacanie hipoteki na naszym domu, to najlepsza inwestycja. Dlatego wszystkie

Przyspieszone spłacanie hipoteki ma niewątpliwie sens; w ostatecznym rozrachunku zaoszczędzamy może nawet dziesiątki tysięcy. Jeśli mamy hipotekę np. na 100,000, z amortyzacją na 25 lat i stopą procentową 12 1/2%, to spłacając miesięcznie \$1,067.03 po 25 latach zapłacimy łącznie \$320,109. Jeśli uda się nam wpłacać miesięcznie dodatkowo \$118.94 to spłacimy hipotekę o 9 lat szybciej (zakładając samą stopę procentową) i zaoszczędzimy około \$92,401.

Musimy jednak pamiętać, że hipotekę spłacamy pieniędzmi, które nam zostały po zaplaceniu podatku dochodowego. Czyli jeśli nasza stopa podatkowa wynosi 40% to, aby wpłacać na hipotekę te \$118.94 musimy zarobić \$198.23. Jeśli tę kwotę będziemy wpłacać miesięcznie na RRSP, to po 16 latach będziemy mieć na koncie około \$107,000, zakładając, że te pieniądze zainwestujemy na 12 1/2%.

Z powyższych obliczeń jasno wynika, że przy założeniu tych samych parametrów w odniesieniu do stopy procentowej oraz wzięciu pod uwagę sytuacji podatkowej uzyskamy podobne rezultaty zarówno przy spłacaniu hipoteki jak i wpłacaniu na RRSP. Koncentrując się jednak

S.B.

na spłacaniu hipoteki bez równowagi w posiadaniu odpowiednich zasobów gotówkowych, narażamy się na brak równowagi ekonomicznej, której skutki mogą być oplakane. (W swojej praktyce planowania majątkowego zetknęłam się z właścicielami kosztownych rezydencji z całkowicie spłaconą hipoteką, którym nie starczało pieniędzy na jedzenie). Aby uzyskać najlepsze rezultaty należy zachować równowagę w swoich decyzjach finansowych: wpłacać na RRSP, a zwrot podatku plus dodatkowe oszczędności wpłacać na hipotekę.

JESZCZE RAZ O GST

W związku z informacją na temat GST w poprzednich numerach ECHA wiele osób pytało się o to, jak uzyskać kredyt GST i co to takiego jest.

Kredyt GST został wprowadzony, aby ułatwić rodzinom o skromnych dochodach dostosowanie się do nowych układow, gdzie wiele rzeczy i usług dotychczas nie objętych podatkiem, zdrożeje, przynajmniej o wysokość pobranego podatku. Do

formularzy o zeznaniu podatkowym za rok 1989, dołączony był formularz dotyczący kredytu GST. Informacje czy wypełniliśmy taki formularz, czy nie, można uzyskać telefonicznie w oddziale Revenue Canada. Jeśli formularza na kredyt GST nie wypełniliśmy, (co jest bardzo prawdopodobne w przypadku wielu emerytów, którzy ze względu na niskie dochody nie wypełniają zeznań podatkowych) Revenue Canada przyśle go nam do domu. Należy ten formularz wypełnić i jak najszybciej odesłać do Revenue Canada. Telefonując do urzędu podatkowego należy mieć pod ręką swój numer ubezpieczenia społecznego (Social Insurance Number).

Na pytania dotyczące planowania finansowego, ubezpieczeń na życie, zdrowie, planów emerytalnych RRSP i RRIF, funduszy szkolnych RESP oraz funduszy inwestycyjnych Mutual Funds odpowiadam na łamach ECHA lub indywidualnie tel: (416) 740-7463 lub (416) 622-1115

Redaguje:
HALINA BARANOWSKA
M.A. A.I.C.

Przypominamy się Państwu **RADIO PIONIER**

stuchajcie nas w każdą sobotę na fali FM 93.3 o godz. 10 rano

W programie:

- najświeższe wiadomości z kraju i ze świata
- przegląd prasy polonijnej
- felietony
- wywiady oraz ...

Koncert Życzeń

a także ogłoszenia i komunikaty lokalne, które można zgłaszać pod numerami:

385-5048 - Barbara Rusin;

522-2777 - Marek Lachowicz